

1702 2002

DUM SPIRO SPERO

Katolički list

ZVONIK

GOD: IX BR. 10 (96) Subotica, listopad (oktobar) 2002. 40,00 din

NADA U SVETOSTI

Svetkovina Svih svetih koja nam se približava prigoda je da ponovno usmjerimo svoje misli k svetosti i svecima. Čudnovat je i čudesan taj svijet svetih. Osobe različite po dobi, po narodnosti, po boji kože, po spolu, po staležu, po zanimanju... A svatko je na svoj način ostvario isti cilj - savršeno su ljubili Boga i bližnjega, sebe i stvoreni svijet. Zato je život svetih neprestana inspiracija svima koji putuju ovom zemljom. Njihovim djelima se divimo. Njihov život nam je primjer - od njih učimo živjeti. Njihova slava nam je izazov da se i mi upustimo u prekrasnu avanturu: "živjeti svetim životom", a uz to njihov nam je zagovor pomoć.

Uvijek sam nekako riječ svetost povezivao s riječima ljubav i sreća. Ljubav je druga riječ za svetost, a svetost odnosno ljubav uvijek su činili čovjeka sretnim i zadovoljnim. U tom je smislu "živjeti svetim životom" dobar program života za sve ljude i dobar program za ostvarivanje "proljeća kršćanstva" i "civilizacije ljubavi". Zato "živjeti sveto" mora biti zadaća svakog kršćanina i zadaća svake crkvene zajednice. To je jako lijepo i jasno naglasio naš papa Ivan Pavao II. u svojem apostolskom pismu "Ulaskom u novo tisućljeće". U poglavlju "Ponovno krenuti od Krista" on podsjeća kako ne kani govoriti o nekom novom programu jer on je uvijek isti i proizlazi iz Kristovog evanđelja, ali ipak "potrebno je da ga se provede u pastoralne smjernice, prikladne prilikama svake zajednice". Iz iskustva Velikog jubileja Papa je izvukao neke "pastoralne prioritete" među koje je ubrojio molitvu, nedjeljnu euharistiju, sakrament pomirenja, primat milosti, slušanje i navještaj Božje riječi. No, na prvom mjestu on ističe svetost. "Prije svega, bez oklijevanja kažem da je perspektiva u koju treba smjestiti čitav pastoralni hod SVETOST". Dakle, Papa nadu u ljepšu sutrašnjicu Crkve i društva polaže u svetost. Svetost - kaže Papa - ostaje više nego ikad PASTORALNA HITNOST. Papa u tom smislu podsjeća na Dogmatsku konstituciju o Crkvi II. vatikanskog sabora koja je čitavo svoje peto poglavlje posvetila općem pozivu na svetost: "Svi su vjernici, bilo kojeg staleža i stupnja, pozvani na potpuni kršćanski život i na savršenu ljubav".

Koliko je svetost sastavni dio života svakog kršćanina, Papa je istaknuo još jednom zanimljivom i originalnom misli: "Pitati katekumena: Želiš li primiti krst?, istodobno znači: Želiš li postati svet?" Znači kršćanin samim krštenjem prihvaća ovu zadaću ili, kako je to zapisao Ivan Pavao II, to znači "na put postaviti radikalnost Govora na gori: 'Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!' (Mt 5,48)".

Da želim biti svet, to već svi znaju koji me poznaju. I da još nisam svet - i to svi znaju koji me bolje poznaju, a često se preporučujem, napose starima i bolesnima, da mole za mene da budem svet... Pitanje, koje me dugo mučilo, bilo je: "Kako biti, kako postati svet?" Odgovor na ovo pitanje dosta je lagan, a upute u tom smislu koje daje spomenuta Konstitucija jasne su i konkretne pa ću ih ovdje navesti, kao još jedan poticaj sebi i vama, da doista odlučno i hitno usmjerimo svoj hod prema svetosti i da poradimo da u tu "avanturu" uvučemo što više svojih bližnjih. Evo:

- nadasve ljubiti Boga i bližnjega radi Njega; rado slušati Božju riječ i vršiti njegovu volju uz pomoć njegove milosti, često primiti sakramente, osobito Euharistiju, često sudjelovati u svetim činima, postojano se posvećivati molitvi, samozataji, djelotvornoj službi braći i vježbanju u svim krepostima. Mislim da su ove upute "kako postati svet" vrlo jasne. Treba samo uskladiti svoj život prema njima i bit ćemo sveti, i bit ćemo sretni.

Uvjeren sam da naš "Zvonik" iz broja u broj daje dovoljno poticaja za neprestani rast u svetosti kako po svojim formativnim tako i po informativnim rubrikama. Samo, potrebno je pomno ga čitati i upijati te poticaje i živjeti po njima. Uvjeren sam da nada u bolju, ljepšu i sretniju budućnost Crkve i društva koja se krije u svetosti neće nikoga razočarati, jer "nada ne postiđuje".

Želim Vam svima puno snage u nastojanju da živite svetim životom i još više radosti, mira i sreće zbog takvog življenja.

Vaš urednik

ZLATO MUDROSTI

Neki ljudi vole jesen više od drugih godišnjih doba. Bogata je. Zrelo sunce grije i daje zlatno crvenu boju lišću koje u posljednjem plesu pada na tlo.

Sag od lišća svojom mekoćom odmara naše korake.

Jesen nas zove da se radujemo s prirodom koja rađa svoje plodove.

Vinogradi svojim slatkim plodovima obećavaju vino koje veseli srce čovječje.

Riječ Božja nedavno je progovorila o vinogradu koji je narod Gospodnji.

Narod odnjegovan da donese rod, ali Narod postade izrod. Donio je ne rod, nego izrod.

Važno je dati rod, jer je to u prirodi svega što živi: da raste, zrije, rodi.

I čovjek kojeg je Bog zasadio u ovu zemlju pozvan je rasti i zreti.

Zrele ljude ne prepoznamo po srebrnim pramenovima kose, nego daleko više po mudrom oku, strpljivoj duši i sućutnom srcu.

Naše bake i djedovi, naši roditelji obilato su nas obdarivali tim blagom.

Koliko su nas puta svojom mudrošću zadivili, strpljivošću potakli a sućutnim srcem pružili nam utočište.

Jesen je. Zlatna jesen.

Poziva i nas da se potrudimo oko zlata mudrosti u sebi i da posijemo strpljivost i milosrđe oko sebe.

s. Martina Koprivnjak

Uređuje: mr. Andrija Kopilović

13. 10. 2002. - 28. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 25,6-10a; Fil 4,12-14.19-20; Mt 22,1-14

Krist nam je sve

Apostol završava svoje pismo Filipljanima. Podsjeća ih da mu je Krist snaga u svim prilikama pa i u trenucima tjeskobe. Zahvaljuje im na razumijevanju i prijateljstvu. Taj čin njihova prijateljstva Bog će naplatiti svojom velikuću. Zajednica koju je apostol Pavao osobito volio je upravo zajednica u Filipima. U toj poslanici on se povjerava Filipljanima kao svojim prijateljima i otkriva im i svoja osobna iskustva, tjeskobe i radosti. To prijateljstvo je uvijek razlogom da apostol poučava, upućuje i svjedoči. Temeljna misao ove poruke je: "Sve mogu u Onome koji me jača." Čovjeku je potreban pojedinac kao osoba povjerenja a potrebna je i zajednica kao mjesto povjerenja, sigurnosti i prijateljstva. Međutim, Isusovi učenici nikada ne zaboravljaju da je svako vrijeme Gospodinovo - stoga svaku priliku koriste da bi uistinu svjedočili, navijestili i dali poruku. Pokušajmo otkriti u ovoj poruci slobodu koju posjeduje apostol - slobodu u Kristu. Ako Krista ima - sve ima. A Bog koji je bogat u svemu, onome kome daruje Krista darovao je sve svoje bogatstvo. Možemo čak ustvrditi da Otac i ne može više darovati nego što je darovao, ako je nekome darovao Krista za prijatelja.

20. 10. 2002. - 29. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 45,1.4-6; 1 Sol 1,1-5b; Mt 22,15-21

Što je bitno za kršćansku zajednicu?

Već na početku svoga pisma Solunjanima, koji žive među poganima, Pavao podsjeća da su vjera, nada i ljubav znak Božje nazočnosti, istinski navještaj Isusa Krista i djelotvorno očitovanje Duha. Skoro sve poslanice apostol započinje zahvalnom molitvom Bogu za darovanu zajednicu. Kako lijepa poruka u susretu s osobom ili zajednicom: prvo uzdići hvalu Bogu za milost susreta! Druga misao su pozdrav i dobra želja koja je i za nas trajna poruka i pouka - zaželjeti na početku susreta milost i mir. Da to nije tek uobičajeni stil ili bon-ton, vidljivo je iz apostolova obrazloženja zašto zahvaljuje i zašto tako pozdravlja. Temelj takvoga ophođenja je zajedništvo vjere i nade koja je program življenja i ljubavi koja je dokaz Božje prisutnosti među nama. Navještaj koji je apostol činio među Solunjanima nije ostao bez ploda. Urodio je plodom vjere i djelotvorne bratske ljubavi. A da ne bi apostol pripisao zasluge samo svojem radu niti Solunjani svoju spremnost poslušati Božju riječ, apostol nas odmah poučava da je izabranje, prihvaćanje i plod vjere zapravo snaga koja dolazi odozgor. To je snaga Duha Svetoga. Takav međuljudski odnos kakvim počinje poslanica Solunjanima, moguć je samo u snazi Duha Svetoga.

27. 10. 2002. - 30. NEDJELJA KROZ GODINU

Izl 22,20-26; 1 Sol 1,5c-10; Mt 22,34-40

Vjera u Krista je zarazna

Prve kršćanske zajednice su uzor svim zajednicama koje žele širiti Blagovijest Kristovu. Živa crkvena zajednica omogućuje nastanak drugih crkvenih zajednica. To vrijedi i za našu zajednicu. Apostol Pavao je boravio među Solunjanima i obilno sijao Božju riječ i bio primjer življenja te Božje riječi. Stoga je u Apostolu - navjestitelju - oni i čuli i vidjeli. Gledajući svjedočanstvo i slušajući navještaj i sami su postali vjernici koji imaju i znanje i iskustvo. Kada se vjera zaživi u punini, ona postaje radosno življenje svih darova od samoga dara života pa do milosnog dara prelaska u vječnost. Tako dubinski osmišljen život ne može ostati bez odjeka u onima koji promatraju život kršćana i slušaju njihovo vjerovanje. Važno je uočiti povezanost navještaja i životne prakse; svaki pojedinac i svaka pa i najmanja zajednica moraju shvatiti da bez sklada navještaja i življenja, ili obratno, riječ Božja ne može biti plodna. Za ateizam redovito nisu krivi vanjski čimbenici, nego nutarnji raskorak kršćanskoga navještaja i prakse. U našem vremenu trebaju navjestitelji koji će biti svjedoci.

3. 11. 2002. - 31. NEDJELJA KROZ GODINU

Mal 1,14b-2,2b.8-10; 1 Sol 2,7b-9.13; Mt 23,1-12

Biti svjedok evanđelja

Apostol nabroja neke osobine svjedoka evanđelja: biti malen, strpljiv, pozoran, davati se poput majke do kraja noću i danju, u radu i odmoru... To su osobine koje bi trebale resiti svjedoke evanđelja i svakoga kršćanina. Takvi bi imali biti njegovi odnosi s braćom, a to je ujedno i znak djelotvorne vjere. Apostol je za uzor svoga odnosa prema Solunjanima uzeo majku. Ponajprije, majka je nježna. Nježnost u navještaju ima smisao "biti zauzet" da se nikoga ne povrijedi a da riječ postane primamljiva. Majka štiti život svome djetetu jer ga održava i hrani. Navjestitelj riječi upravo svjedoči tu skrbnu brigu za one kojima navješćuje. Konačno, majčinska ljubav je herojska jer daje svoj život za svoju djecu. Apostol nudi i svoj navještaj i svoj život Solunjanima kao dokaz da ne šteti ništa da bi oni primili cjelinu Božje riječi. Uostalom, navjestitelj nema svog vlastitog interesa a najmanje "zarade". Apostol ne predbacuje Solunjanima, ali svjedoči da je kod njih živio i tako svjedočio evanđelje da se sam izdržavao - da ne bi bio na teret nego da "rastereti" Božju riječ potpunom slobodom i ljubavlju. Dakle, najveća odlika svjedoka evanđelja je ljubav prema evanđelju i zajednici.

Biskup misionar

U jednom od prošlih brojeva Zvonika već smo pisali o ređenju novog biskupa u Peruu - Gerarda Žerdina, 14. travnja o.g. Iskoristili smo njegov boravak u Subotici u okviru slavlja Dužijance za jedan kraći razgovor o njegovoj novoj službi te dojmovima koje nosi iz Subotice.

ZVONIK: *Možete li nam reći kakva je razlika između zadaće misionara i biskupa te kakva je vaša trenutačna zadaća kao pomoćnog biskupa u Peruu?*

□ **GERARD ŽERDIN:** U misijskoj biskupiji koja se zove "Apostolski vikarijat" do sada sam bio u jednoj misijskoj župi koja je zauzimala trećinu vikarijata. Tamo je trebalo organizirati sav posao, pastoralni, karitativni i odgojni dio, kao i sve ostalo što spada u organizaciju jedne župe. Isto tako imao sam zadaću obilaziti indijanska sela. A sada, kao pomoćni biskup trebam se brinuti za cijeli vikarijat, surađivati s drugim župnicima misionarima, a uza sve to i misionariti jednim dijelom na istom terenu gdje smo i bili, a drugim osvješćivati i pomagati druge misionare. Uz to još dolaze i drugi poslovi koje još nisam upoznao, a to su administrativni poslovi, rješavanje određenih unutarnjih problema, upravljanje dobrima koje vikarijat posjeduje. Ono što dobro poznajem to su pastoralni problemi misionarenja i toga se ne bojim.

ZVONIK: *Shodno tomu, kako je prihvaćen vaš rad s vjernicima, ali i vaša nova zadaća?*

□ **GERARD ŽERDIN:** Mislim da se dosta dobro mogu razumjeti s vjernicima, iako sam sebe nisam smatrao baš tako jako uspješnim misionarom. Baš suprotno, mislim da bi možda netko s više dara mogao više i napraviti. No, izgleda da su ljudi zadovoljni jer kažu da im je dobro, i hoće surađivati. Normalno je da se ponekad čuju i neke kritike, no, sve je to rjeđe u odnosu na ono drugo.

ZVONIK: *Vjerojatno poznajete situaciju u našoj biskupiji, gdje mnogi*

svećenici govore i vjeruju da i naša biskupija postaje djelomice misijsko područje. Što vi, kao misionar, možete savjetovati da treba u datom trenutku učiniti da bi se možda nešto poboljšalo?

□ **GERARD ŽERDIN:** Mogli bismo reći da je cijela Crkva misijska, i izvana i iznutra. Nema niti jedne zemlje koja ne bi trebala tog misionarskog napora. Ali ako usporedimo recimo Bačku koja je oko 8000 km², a naš vikarijat je 80 km², međutim tamo ima tek 20-ak svećenika, onda svakako ne možemo raditi tako efikasno kao što se to recimo radi ovdje. U Crkvi se također razlikuju misije "ad gentes", tj. kad je netko poslan ne svojima nego u skroz drukčiju kulturu. Danas se tako puno govori o inkulturaciji vjere, da mi trebamo nekako staviti na stranu (ne odreći se) sve što mi jesmo u tom nacionalnom smislu, i uzeti njihovo kao naše. Tako da ih ne smatramo strancima nego, onoliko koliko se može, svojima. I onda počevši od njihove kulture raditi sve ono što smo naučili, i to je onda misionarenje i poslanje.

ZVONIK: *Na koji način se odvija katehizacija u vašem vikarijatu?*

□ **GERARD ŽERDIN:** Katehizacija se odvija uvijek u granicama mogućnosti. Nastojimo organizirati katehizaciju na način kako bi više ljudi sudjelovalo. Svećenik ne može sve sam raditi, tako da imamo laika katehista. Zatim je tu školski vjeronak koji želimo načiniti što kvalitetnijim tako da i vjeroučitelji budu kvalificirani koliko je to moguće. Uz to, imamo i župni vjeronauk koji se najviše

svodi na pripremu za sakramente: za Prvu sv. Pričest koja se slavi oko 10. godine i sv. Potvrdu oko 14. godine. Nastojimo da djeca i mladi dobiju nešto posebnoga, barem kad je riječ o sakramentima, da budu aktivniji, da dođu svojevremeno. I zato je za nas misionare to jako važan posao, jer mladi su baš u toj dobi u najvećoj krizi, te im treba pomagati u odgoju, kako bi imali doživljaj vjere različit od onoga iz djetinjstva. Jasno da mi zahvaćamo malo mladih, ali nastojimo da se to onda dalje širi i na druge mlade.

ZVONIK: *Premda niste dugo u Subotici, kako ste zadovoljni onim što ste za to vrijeme vidjeli, budući da je u tijeku slavlje Dužijance te kakve dojmove nosite s tih događanja?*

□ **GERARD ŽERDIN:** Dugo vremena nisam bio ovdje, skoro 15 godina. Prije 2 godine sam bio samo na par sati. I budući da sam ovdje

proveo vrijeme od četvrte do petnaeste godine, za mene su to veliki doživljaji. Za Suboticu me zato vežu mnoge uspomene, i tek sad vidim kako se puno toga promijenilo. A što se ljudi i prijatelja tiče, malo sam održavao te veze jer daljina čini svoje, i skoro da ni ne znam gdje su mi sve kolege i školski prijatelji. No, sad pomalo upoznajem neke svećenike.

Što se Dužijance tiče, to je slavlje koje ima svoju veličinu. Do sada sam samo preko interneta vidio neke slike, no, sad ću sve vidjeti i uživo.

ZVONIK: *Da li ste možda i u Peruu imali prilike vidjeti neku sličnu Dužijanci zahvalnu svečanost?*

□ **GERARD ŽERDIN:** Postoje neke slične svečanosti, koje su možda predkršćanske svečanosti jer imaju veze s plodnošću zemlje i njezinim plodovima. Ja ne bih znao točno sve opisati, ali ima tih detalja gdje potomci Inka daju svoje prinose kao zahvalnost za dar uroda zemlje, vode i svega ostalog.

ZVONIK: *Biskupe Žerdine, najsrdačnije vam zahvaljujemo na ovom kratkom razgovoru. Molimo Gospodina da Vas obilno blagoslovi u Vašoj novoj službi, te na tim prostorima donesete još više roda nego do sada!*

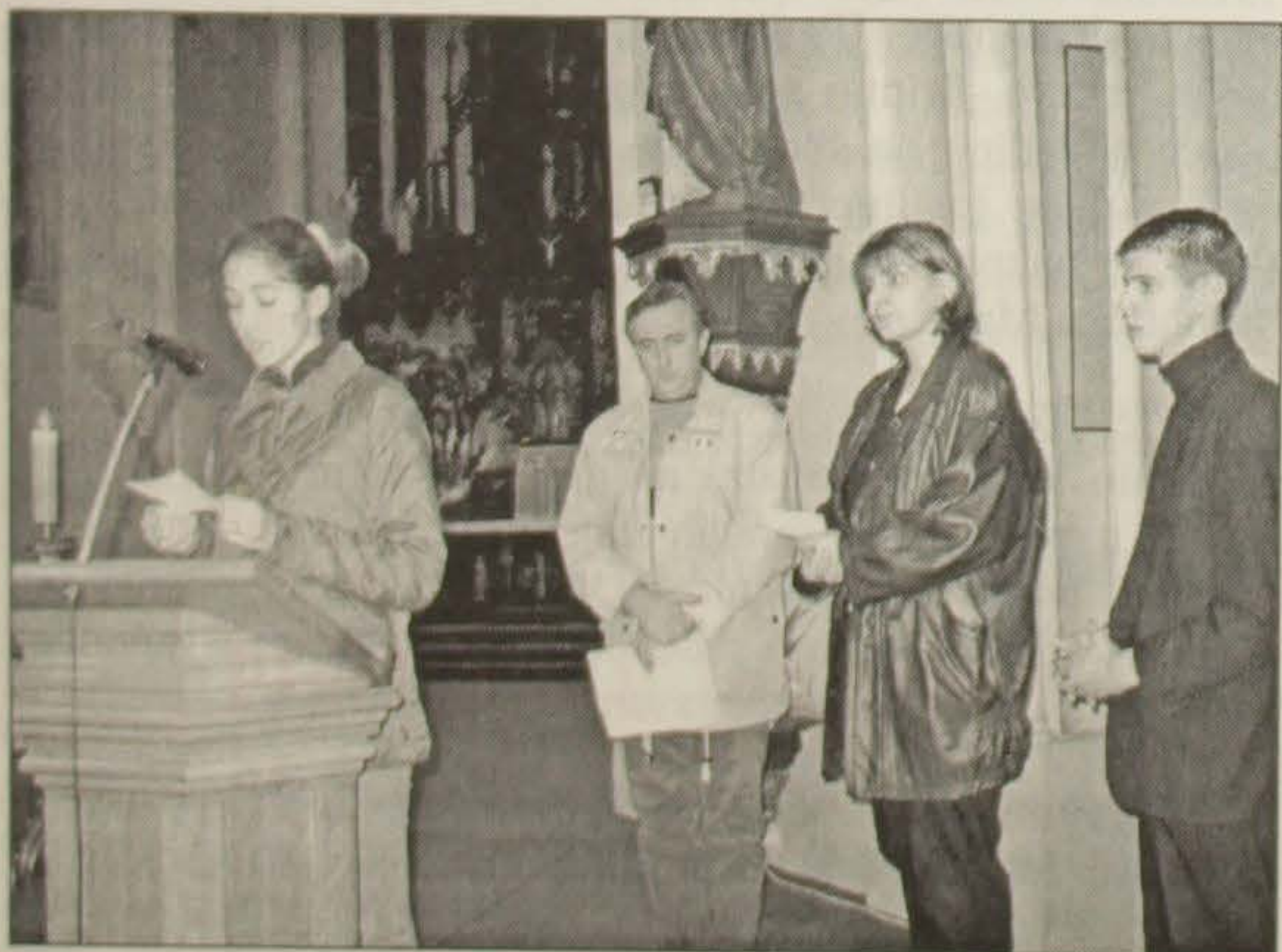
Razgovarale: Željka Zelić
i Ivana Lazić

BISKUPI S VJERNICIMA

U Subotici, u biskupskome domu, u ponedjeljak i utorak, 23. i 24. rujna održano je redovito zasjedanje Biskupske konferencije SRJ. Biskupsku konferenciju SRJ sačinjavaju: **Stanislav Hočevar**, nadbiskup i metropolita beogradski - predsjednik, **János Péntzes**, biskup subotički - potpredsjednik, **Zef Gashi**, nadbiskup barski i primas Srbije, **László Huzsvár**, biskup zrenjaninski, **Ilija Janjić**, biskup kotorski, **Mark Sopi**, biskup prizrenski, i **Đuro Gašparović**, vikar za Srijem. Kao gosti BK SRJ zasjedanju su bili nazočni **mons. Eugenio Sbarbaro**, apostolski nuncij u Beogradu, **mons. Franjo Komarica**, biskup banjalučki i predsjednik BK BiH te **Đuro Gašparović**, pomoćni biskup đakovački i srijemski u ime Biskupske konferencije Hrvatske.

U ponedjeljak navečer u 18 sati biskupi su slavili Euharistiju u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije u zajedništvu s četrdesetak svećenika te uz sudjelovanje lijepog broja vjernika. Na početku Euharistije okupljene biskupe, svećenike i vjernike pozdravio je biskup domaćin **mons. János Péntzes** istaknuvši kako je ovo prvo zasjedanje jedne biskupske konferencije u ovoj biskupiji od njezinog osnutka. Zatim se nazočnima obratio **nadbiskup Hočevar**, predsjednik BK SRJ zahvalivši biskupu domaćinu na riječima pozdrava a još više na gostoprimstvu. On je preporučio u molitve rad biskupske konferencije kao i cijelu Katoličku crkvu u SRJ koja je u velikoj manjini u ovoj državi. Zatim je toplim riječima pozdravio biskupa Đuru Gašparovića, pomoćnog biskupa đakovačkog i srijemskog te vikara za Srijem koji slavi srebrni jubilej svećeništva. Biskup Gašparović je predvodio sv. misu i održao prigodnu propovijed.

Istoga dana navečer biskupi su u crkvi sv. Roka sudjelovali u molitvenom bdjenju koje su priredili mladi molitvenih zajednica grada Subotice. Po želji biskupa nakana ovog molitvenog bdjenja bila je za obitelji i duhovna zvanja. Bdjenje se sastojalo od slušanja Božje riječi, molitve u tišini, razmatranja tekstova crkvenih dokumenata o obitelji i duhovnim zvanjima te u žarkim molitvama na tako velike nakane koje su predmolili nazočni pripadnici molitvenih zajednica. Prigodnim pjesmama slavili su Boga i zahvaljivali mu zajedno s biskupima za dar obitelji i duhovnih zvanja u Crkvi i društvu i vapili za blagoslovom obiteljima - "malim Crkvama" i temeljnim stanicama društva kao i za toliko potrebnim novim duhovnim zvanjima.

Molitve za obitelji i duhovna zvanja

Na ovom molitvenom bdjenju prisutne biskupe pozdravio je župnik **Andrija Anišić** koji je i predvodio bdjenje. On je u svom pozdravu zahvalio biskupima što su unatoč napornom danu došli moliti zajedno s vjernicima a još više što su, po prvi puta, omogućili da vjernici s njima neposredno razgovaraju. Okupljenim vjernicima biskupe kao i rad biskupske konferencije predstavio je nadbiskup Hočevar a potom su vjernici postavljali pitanja biskupima. Navodim neka od pitanja: Što BK SRJ čini za zaštitu katoličke manjine na ovim područjima, o vjeronauku u školi, o stavu Crkve prema suvremenim duhovnim pokretima niklima u Katoličkoj crkvi, o krizi sakramenta Pomirenja na Zapadu i kod nas. Neki su se zanimali o životu katolika u Bosni i Hercegovini i na Kosovu a bilo je i zanimljivih prijedloga poput onog da se u anamnezu bolesti unese i rubrika želi li pacijent da mu se pozove svećenik radi sakramenata. Ni nakon gotovo dva sata razgovora nisu iscrpljena sva pitanja i sve teme o kojima su okupljeni vjernici htjeli razgovarati s biskupima odnosno čuti njihovo mišljenje. To je očiti znak da je ovakav način susretanja biskupa s vjernicima ne samo zanimljiva inicijativa nego vrlo koristan način komuniciranja s bazom.

Konferencija je završila s radom u utorak a na svršetku svog zasjedanja biskupi su izdali i priopćenje koje prilažem ovom izvješću.

Andrija Anišić

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Deveto plenarno zasjedanje Biskupske konferencije SR Jugoslavije održano je 23. i 24. rujna/septembra 2002. godine u Subotici.

Ovo plenarno zasjedanje u Subotici bilo je prije svega nastavak i produbljanje smjernica donijetih na prošlom zasjedanju u Baru 5. i 6. lipnja/juna ove godine. Biskupi su usvojili zapisnik, odluke i smjernice za trajni đakoniat, prijedloge o slavljenju sakramenta Pomirenja te članove i statute različitih komisija i vijeća.

Prema različitim dopisima i izlaganjima biskupi su razmotrili neke od tema kao što su: rad Caritasa, stanje vjeronauka u školama, denacionalizacija, služenje vojnog roka svećenika. Isto tako su pristupili studiju aktualne problematike mješovitih ženidbi, o čemu je opširno progovorio pod teološkim, duhovnim, pastoralnim, pravnim i ekumenškim vidom **prof. dr. p. Velimir Blažević** iz Banja Luke. Biskupi su odlučili da na tom području posvete posebnu pažnju u svojoj partikularnoj Crkvi, osobito u smislu bližih kontakata i razgovora s drugim Crkvama i vjerskim zajednicama.

Nazočni biskupi su nadalje razmotrili prijedlog za izradu Pastoralnog plana napose za pripremu pastoralnih smjernica BK SRJ na početku trećeg milenija. U vezi s time bilo je govora o potrebi što potpunijeg liturgijskog kalendara i direktorija.

Imajući pred očima sadašnje stanje u društvu i Crkvi biskupi su se zauzeli za što intenzivnije unapređivanje dijaloga, traženja istine osobito na povijesnom području i pozvali sve odgovorne da pomognu djeci, mladima i roditeljima manjinske Katoličke crkve i pruže podršku u ostvarivanju njihovog identiteta, a crkvenim strukturama osiguraju jednak tretman.

Imajući pred očima mnoge pozitivne događaje i iskustva na crkvenom području, posebno na pastoralnom i ekumenskom planu, BK SRJ je dala još detaljnije smjernice i upute pojedinim tijelima, vijećima i komisijama za njihov daljnji savjetodavni rad.

S obzirom na ponekad velike probleme svojih vjernika i svih onih koji se zbog socijalnog stanja obraćaju Katoličkoj crkvi, razmotrene su mogućnosti unapređivanja razvojnih i pedagoških programa. Pri tome je naglašena važnost sustavnog tumačenja socijalne nauke Crkve u društvu.

Hodočašće bačkih Hrvata Gospu Bistričkoj

Više desetljeća neprekinuto Hrvati iz Bačke organizirano hodočaste Gospu Bistričkoj. Posljednji vikend u mjesecu rujnu rezerviran je u hrvatskom nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici za hodočasnike iz Bačke.

Posljednjih godina, zbog viznog režima, znatno je umanjnjen broj hodočasnika. Svake godine sve je više zainteresiranih vjernika koji bi rado hodočastili u Aljmaš, Zagreb, Mariju Bisticu i druga Marijina svetišta u R. Hrvatskoj. Međutim, zbog ograničenog broja viza koje se daju posebno za ovu priliku, mnogi nisu mogli uputiti se u ova draga mjesta hodočasnika iz Bačke.

Hodočasnici pred đakovačkom katedralom

Na ovogodišnje hodočašće krenuli smo u tri autobusa. Ukupno je bilo 170 hodočasnika koji su išli u tri autobusa, a bilo je i onih koji su nam se pridružili osobnim automobilima, a stigli su iz Rijeke, Osijeka, Zagreba i drugih mjesta. Poslije kratkog zadržavanja na graničnim prijelazima zaustavili smo se u svetištu Gospe od utočišta u Aljmašu gdje smo razgledali novu crkvu koja je još u izgradnji. Drugo mjesto našeg zaustavljanja bila je poznata đakovačka katedrala. O katedrali i njezinim umjetničkim vrijednostima govorio nam je **dr. Nikola Dogan**, profesor iz Đakova. U Zagreb smo stigli u kasnim poslijepodnevima gdje nas je dočeka **dr. Zvonimir Kurečić** koji nam je zaželio dobrodošlicu u glavni grad R. Hrvatske te nam govorio o povijesti i vrijednostima zagrebačke prvostolnice. Poslije kratkog razgledanja centra Zagreba uputili smo se preko Maksimira i Dubrave u Mariju Bisticu. Rektor Marijina svetišta, župnik **mons. Lovro Cindori**, dočeka nas je razdragan. U crkvi u Mariji Bistrici pridružili su nam se članovi župnog zbora "Isusova

Uskrsnuća" iz Subotice koji su uljepšali cjelokupni program. Poslije ulazne pjesme i pozdravnih riječi slijedio je uobičajeni hodočasnički program kakav imamo već dugi niz godina. Slijedila je osobna ispovijed i svečana misa koju je predvodio organizator cjelokupnog ovogodišnjeg hodočašća **Franjo Ivanković**, župnik iz Tavankuta. Poslije sv. mise bio je Križni put koji su predvodili mladi, a kod dvanaeste postaje nadahnuti su o smislu križa govorio **Josip Kujundžić**, župnik iz Vajske. Kiša je pri koncu Križnog puta počela sve jače padati te su se hodočasnici brzo sklonili u prostor za prenoćište.

Vrhunac našeg hodočašća bilo je nedjeljno misno slavlje koje je predvodio **Josip Pekanović**, župnik iz Sombora. Pored četvorice svećenika iz Bačke i đakona u koncelebraciji bio je i domaći župnik **mons. Cindori** koji je i propovijedao. Na koncu misnog slavlja on nam je zaželio sretan put i izrazio želju da se ponovno vidimo naredne godine u Mariji Bistrici.

Dva autobusa hodočasnika iz Subotice i okolice u povratku su se zaustavili u samostanu sestara karmelićanki u Kloštar Ivaniću. Mnogi hodočasnici su se prvi put susreli s klauzurnim sestrama koje u tišini i molitvi prikazuju svoj život Bogu. Posljednja postaja hodočašća bila je na groblju u Vukovaru i Ovčari. Hodočasnici iz Sombora i okolice u povratku su posjetili župu u Davoru gdje su doživjeli svu živost jedne aktivne zajednice.

Ovogodišnje hodočašće u Mariju Bisticu bilo je upitno gotovo do posljednjeg dana jer nam nisu odobrene besplatne vize, kao što je to bio višegodišnji običaj. Žao nam je da ovakva hodočašća koja nama Hrvatima iz Bačke mnogo znače nailaze na nerazumijevanje od strane vlasti R. Hrvatske.

I.P.

TRIBINA ODRASLIH U ŽUPI SV. JURJA

(O)PORUKA BISKUPA LAJČE BUDANOVIĆA

Prva ovogodišnja tribina za odrasle u župi sv. Jurja održana je u petak 11. listopada. Na temu "(O)poruka biskupa Lajče Budanovića" govorio je **vlč. Josip Temunović**.

Predavač je podcrtao veliki značaj biskupa Budanovića za Hrvate-Bunjevce na ovim prostorima. Njegovo djelovanje je išlo u više pravaca, napose na vjerskom i kulturnom planu. Tiska molitvenike "Slava Božja u molitvama i pismama" i "Velika Slava Božja", brine se za svećenički podmladak, otvara sjemenište "Paulinum", pomaže izgradnju desetak novih crkava. Brinuo se o socijalnim problemima radnika, potiče omladinu na školovanje, otvara knjižnice i čitaonice, osniva dvije institucije: "Zadužbinu biskupa Budanovića" (koja je nakon II. svjetskog rata nepravedno oduzeta) i "Subotičku Maticu".

Vlč. Temunović je naglasio i važnost vjerski dobro poučenih laika (bez obzira na dob ili životni poziv), kao i značaj uspostavljanja pravih zajednica vjernika na našim župama. Nakon predavanja su uslijedila razna pitanja što znači da su prisutni bili zadovoljni predavanjem i (nanovo) postali svjesni važnosti poznavanja svoje povijesti.

Koristim priliku da pozovem sve vjernike (i iz drugih župa) koji žele i na ovaj način produbiti svoju vjeru da nam se priključe SVAKOG DRUGOG PETKA U MJESECU.

B. I.

Proslava proštenja u Ljutovu

U naselju Ljutovo kraj Subotice već više desetljeća postoji živa zajednica vjernika koja još uvijek nema svoj prostor gdje bi se mogla okupljati na proslavu nedjeljne sv. mise. Zato su jedine prigode kada se u ovom mjestu održavaju sv. mise proslava proštenja i dužijance. Zajednica vjernika u Ljutovu slavi svoje proštenje na blagdan Uzvišenja sv. Križa.

Ovogodišnje proštenje slavljeno je u nedjelju 15. rujna. Iako je veći dio dana padala kiša, Bog se pobrinuo da se slavlje proštenja može mirno proslaviti. Naime, kiša je naglo počela padati neposredno poslije završeta sv. mise.

Misno slavlje predvodio je **mr. Marinko Stantić**. On je u svojoj propovijedi naglasio da je Kristova strpljivost i ljubav prema ljudima najbolje očitovana u njegovom trpljenju na križu. Tko god trpi nikada nije sam nego je uz njega sam Bog koji je svojim trpljenjem osmislio sve naše životne križeve.

I. P.

Zahvala za radove na krovu tavankutske crkve

U crkvi "Srca Isusova" u Donjem Tavankutu u nedjelju 22. rujna služena je sv. misa u sklopu koje je župnik posebno zahvalio dobročiniteljima i radnicima na temeljnoj rekonstrukciji krova crkve. Svetoj misi su prisustvovali **Imre Kern**, ministar za ekologiju u pokrajinskoj vladi, **Geza Kučera**, predsjednik Izvršnog odbora SO Subotica, i drugi visoki gosti među kojima su bili i izvođači projekta, nadzora i radova. Kišno vrijeme nije smetalo vjernicima Tavankuta da se u lijepom broju odazovu na ovu svečanost. Župnik je na koncu misnog slavlja zahvalio svim gostima i ostalim dobročiniteljima koji su pridonijeli da se sačuva i zaštiti krov crkve od propadanja.

Župljani i župnik su za goste priredili zajednički objed u župnom stanu.

Župnik

Proštenje u Odžacima

Vjernici župe sv. Mihaela arkandela svečano su proslavili dan svoga proštenja. Svetu misu je predvodio **Andrija Anišić**, urednik katoličkog lista "Zvonik" u zajedništvu s domaćim župnikom **Jakobom Pfeiferom**, bačkim dekanom **Stipanom Bošnjakom** te **mr. Andrijom Kopilovićem**,

prorektorom Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije. Na ovoj Euharistiji bio je nazočan i episkop bački **Irinej** u pratnji svog tajnika **o. Andreja** i odžačkog paroha **o. Gorana** te predstavnici lokalne samouprave.

Na misi je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" iz Subotice pod ravnjanjem **s. Mirjam Pandžić**, a u slavlju je sudjelovala i nekolicina pjevača župe sv. Roka iz Subotice sa **s. Bosiljkom Halužan**.

U prigodnoj propovijedi preč. Anišić je podsjetio da je najveći neprijatelj čovjeka đavao, a najveći neprijatelj čovjekove sreće - grijeh. No, u borbi protiv đavla i grijeha Bog je ljudima dao moćnog pomoćnika - sv. Mihaela arkandela. On u toj teškoj borbi uvijek spremno pomaže svima koji ga za pomoć zazivaju, istaknuo je propovjednik i potaknuo vjernike, koji su se toga dana okupili u lijepom broju, da se utječu u njegov zagovor i neprestano se i odlučno bore protiv zla i grijeha u sebi i oko sebe. Pobjeda nam je svima osigurana, jer je svojom mukom i smrću na križu Krist pobijedio đavla, grijeh i smrt, a na putu do te pobjede imamo i moćne pomoćnike, od kojih je Mihael arkandel najveći borac.

Na kraju sv. mise episkop **Irinej** uručio je župniku **Jakobu** zahvalnicu za njegov doprinos u izgradnji pravoslavne crkve u Odžacima a za znak sjećanja na ovaj dan darovao mu je ikonu Bogorodice s djetetom. /Zv/

ARHIJEREJSKA GRAMATA PRIZNANJA

Sv. Pismo Uči:

- * "Ko dobro čini, od Boga je" (3 Jov 11)
- * "... Nek dobro čine, neka se bogate dobrim delima" (1 Tim 6,17)
- * "A dobro činiti da nam ne dosadi" (Gal 6,9)
- * "Jer smo... Sazdani u Hristu Isusu za dela dobra" (Ev 2,10)

Imajući u vidu ovo bogotkriveno učenje i vekovno iskustvo Crkve Pravoslavne dodeljujem ovu našu arhijerejsku gramatu priznanja **PREČASNOM ARHIPREZVITERU OCU JAKOBU PFEIFERU RIMOKATOLIČKOM ŽUPNIKU U ODŽACIMA ZA PRAVU HRIŠĆANSKU DOBROTU I BRATOLJUBLJE NA DELU POKAZANO KROZ POMOĆ I PODRŠKU PRI OSNIVANJU PRAVOSLAVNE PAROHije I GRADNJI PRAVOSLAVNOG HRAMA U ODŽACIMA.**

Dodeljujući ovo priznanje i ističući svaki oblik revnosti za svetinju i krasotu Doma Božjega kao primer vernim, molio se Gospodu da dobrotvorima i priložnicima naše Eparhije naše Svete Crkve štedro uzvрати blagodatnim darom zdravlja i duhovne radosti.

Dano u Eparhijskoj rezidenciji našoj u bogočuvanom gradu Novom Sadu, dana 29. 09. leta Gospodnjeg 2002.

Sa blagoslovom,

Episkop Irinej

Hodočašće osoba s hendikepom

U Marijinom svetištu "Vodica" u Ruskom Krsturu 31. kolovoza održano je hodočašće osoba s hendikepom. Organizator ovog hodočašća bio je pokret "Vjera i svjetlo" zajedno s Malim sestrama Isusovim iz Ruskog Krstura. U prirodnom okruženju svetišta bio je lijepo organiziran raznovrstan program. Nakon uvodnih riječi o svetištu predstavile su se grupe. Grupa koja najduže postoji je "Svjetlo" iz Sente, zatim je "Sunčica" iz Ade, "Plamićak" iz Sente, "Kandilo" iz Subotice, "Djeca sv. Ane" iz Kanjiže, "Duga" iz Bačke Topole, "Gorušica" iz Bečeja, "Zvijezda" iz Kule, a bilo je i pojedinaca iz Kucure i Ruskog Krstura. Animirani "Put Svjetla" igrali su svi sudionici hodočašća. Svečanu sv. misu na mađarskom jeziku predvodio je Mali brat Isusov o. **József Rehak** iz Mađarske. Hodočašće se završilo logorskom vatrom, plesom i zajedničkim druženjem koje je trajalo do kasno u noć.

Ivan Hardi

Europski kongres crkvenih glazbenika

Udruženje katoličkih europskih glazbenika osnovano je godine 1998. u Luksemburgu. Od tada ovo udruženje svake godine organizira kongres u drugoj državi. Službeni naziv ovog udruženja glasi CEDAME - Conference Europeenne des Associations de Musique d'Eglise, a službeni jezici ove organizacije su njemački odnosno francuski. Ove godine je kongres održan u Antwerpenu u Belgiji i bio je XIV. po redu. Sastanak je obrađivao dvije glavne teme. Prva, praksa i promjene crkvene glazbe po našim župama, a zatim druga tema, nove šanse crkvene glazbe. Znanstveni dani su trajali 4 dana s sastojali su se od predavanja, referata i rasprava kod okruglih stolova. Tijekom kongresa bili su priređeni kongresi, zatim posjete glazbenim arhivima, te susreti i jedan izlet. Članove kongresa koji su se okupili iz svih katoličkih zemalja Europe primio je i sam biskup iz Antwerpena **mons. Paul van de Berg**. Izlet je priređen u drevnoj benediktinskoj opatiji u Averbodenu, koja je glasovita po tome što je crkvu samostana posvetio početkom 13. stoljeća sam Sveti Albert Veliki. Kongres europskih crkvenih glazbenika je bio završen u Antwerpenskoj katedrali koncelebriranom svetom misom koju je predvodio sam mjesni biskup, a pod misom je pjevao

zbor Schola Cantorum čiji je voditelj glavni organizator ovogodišnjeg skupa kanonik **Jan Schrooten**. Našu biskupiju na tom kongresu je predstavio **art. m. Josip Miocs**, pročelnik glazbene sekcije Subotičke biskupije. /Zv/

50. obljetnica knjižnice u Tavankutu

U nedjelju 6. listopada u župnoj crkvi Srca Isusova u Tavankutu služena je misa za sve žive i pokojne članove Knjižnice u Tavankutu. Organizator i nosilac slavlja bila je teta **Kata Stipić** koja je dugi niz godina vrijedno radila kao knjižničarka u Tavankutu. Misno slavlje predvodio je župnik. U koncelebraciji je bio **mr. Marinko Stantić** koji je bio dugogodišnji član Knjižnice u Tavankutu. Cjelokupnu svečanost uvećao je svojim skladnim sviranjem poznatih crkvenih pjesama Subotički tamburaški orkestar na čelu sa **Stipanom Jaramazovićem**. Na misnom slavlju bili su mnogi prijatelji i znanci teta Kate, a među nima je bila i direktorica Gradske biblioteke **Zsuzsanna Kunkin** iz Subotice.

Završni program bio je u društvenim prostorijama našega mjesta gdje je prigodne riječi čestitke organizatorici proslave uputila direktorica Gradske biblioteke iz Subotice. O životnom putu i zaslugama teta Kate Stipić govorio je **mr. Lazar Krmpotić**, župnik iz Đurđina.

I. P.

MLADI IZ ITALIJE U PANČEVU

Grupa mladih volontera, suradnika Karitasa "Ambrosiana" iz Milana, boravila je i ove godine dva tjedna u Pančevu. Ovo je druga godina zaredom da nas posjećuju. Predvodio ih je svećenik **don Alberto**.

Cilj njihovog dolaska bio je da sagledaju našu situaciju, da ukažu na to što je prava funkcija i djelatnost Karitasa, te da pokušaju s nama skupa rasti u vjeri i ljubavi prema Bogu i prema bližnjima.

Svakodnevno su imali susrete s ljudima koji su bili u potrebi, bilo da se radilo o potrebi za druženjem, ili o obiteljima kojima je trebalo pored lijepe riječi malo pomoći oko kućanskih poslova i održavanja stambenog okoliša. Jednom riječju, bili su prisutni svugdje gdje je bilo potrebno na djelu sprovesti Isusovu vrhovnu zapovijed: "Ljubi bližnjeg svog kao sebe samog". Na taj način ukazali su nam na fundamentalnu, pravu zadaću Karitasa, a to je briga svagdanja o ljudima, pomaganje raznim grupama stanovništva, te suživot. Time su nam pomogli da spoznamo da je davanje materijalne pomoći, zadatak Karitasa samo u izvanrednim situacijama.

Redovito su okupljali djecu i mlade na zajedničke akcije i druženja, bilo u prostorijama župnog dvora ili izvan njega. Obišli su i naselje Roma u okolini Pančeva. Imali su nekolicinu ekumenskih susreta s predstavnicima srpsko-pravoslavne crkve, kao i s predstavnicima mađarske reformatske crkve. Zadnjeg dana kolovoza otputovali su svojim kućama uz dogovor da i sljedeće godine netko od njih opet dođe kod nas.

U nedjelju 8. rujna održana je povodom početka nove vjeronaučne školske godine sv. misa uz zaziv Duha Svetoga na vjeronaučnu djecu. Čitajući zazive u molitvi vjernika, djeca i mladi iz naše župe sjetili su se i svojih prijatelja iz Milana: "Za mlade iz Milana koji su ovog ljeta boravili u našoj župi da u svojim sredinama gdje su se vratili i dalje budu svjetlo, utjeha i nada za mlade, stare i bolesne."

Ovaj i druge zazine djeca su uglavnom sama sastavljala ili uz malu pomoć našeg župnika **Mihálya Erósa**, koji je predvodio ovu sv. misu.

Sve ove aktivnosti mogle su se sprovesti u djelo samo stoga jer smo svi skupa poslušali Božje poticaje i ono što nam on govori. To su na najljepši način izrazila naša djeca kod prinosa darova pod misom, kada su donijeli upaljenu svijeću uz riječi: "Svijeća simbolizira puninu Tvoga Duha kojega nam daješ. Prinosimo ti svijeću na dan početka nove vjeronaučne godine kao znak našeg potpunog predanja Tebi u zajednici Katoličke crkve."

Nenad Ješić

Tradicionalni osmi Tjedan hrvatske manjine Europe u Zagrebu

Tradicionalni osmi Tjedan hrvatske manjine Europe otvoren je 23. 08. u Odjelu za hrvatske manjine Hrvatske matice iseljenika. Na otvorenju ove svečanosti je postavljena izložba slika od slame članica likovno-slamarske sekcije HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta a nastupio je i tamburaški sastav istoimenog društva u solo izvedbi **Elizabete Balažević, Maje Buza i Borisa Godara**.

Tjedna manifestacija kojom se u Zagrebu predstavljaju hrvatske manjine iz Europe održana je pod visokim pokroviteljstvom predsjednika **Stjepana Mesića**, a otvorio ju je **Igor Dekanić**, savjetnik predsjednika za unutarnju politiku.

Na svečanosti su prisustvovali **Boris Maruna**, ravnatelj HMI, **Hrvoje Salopek**, voditelj Odjela za hrvatske manjine, **dr. Mijo Karagić**, predsjednik Hrvatske državne samouprave i dr.

O slikama je govorila **Olga Šram**, povjesničarka umjetnosti, koja je nazočnima prenijela stvaranje i evolutivni pregled ove osobene umjetnosti u nas.

I. P.

Orguljski koncert u katedrali

U katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici 30. 09. na orguljama je svirao **Andrija Galun**, orguljaš iz Beograda. Ovo veče bilo je posvećeno J. S. Bachu. Andrija Galun je dobro poznat subotičkoj publici koja je i ovoga puta ispunila katedralu i uživala u programu kroz koji je vodio **Josip Mioč**, ravnatelj katedralnog zbora "Sveta Terezija" i voditelj glazbene sekcije u Subotičkoj biskupiji.

Na programu su bila djela: Koralna predigra "In dulci jubilo" BWV 729, Partita "Sei gegruset, Jesu gutig" BWV 768, Trio sonata d-mol BWV (Andante, Adagio e dolce, Vivaca), Schmüke dich, o liebe Seele KK 180, Preludium i fuga e-mol BWV 548. Maestro je zahvalnoj publici darovao i jednu kompoziciju nakon službenog dijela programa.

K.Č.

"Salašarske skice" predstavljene publici

Prva samostalna knjiga "Salašarske skice" **Josipa Temunovića** predstavljena je 27. 09. u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" široj čitalačkoj publici. U ime nakladnika župnog ureda Bikovo govorio je vlč. **Julije Bašić**.

Tomislav Žigmanov je ustvrdio da "brigovati na planu pisane riječi" znači pisati poeziju koja je vezana za podneblje i našeg čovjeka. Istaknuvši kako se svećenik i pisac **Josip Temunović** "nalazi na tragu najčasnijih imena hrvatskih pjesnika svećenika na ovom terenu (Evetović, Kokić, Vukov)" on je konstatirao da on na žalost u svojim zrelim godinama objavljuje svoju knjigu jer mi Hrvati "nemamo izgrađenu instituciju knjige".

Župnik u Somboru **Lazar Novaković** je podsjetio da pripadamo religiji koja izuzetno cijeni riječ. Upravo na riječi izgradio je svoje pisanje i **Temunović** koji se u svojim proznim radovima bavi svojim narodom, čita, istražuje povijest, primjenjuje smjernice II. vatikanskog koncila, njeguje jezik...

U svom obraćanju **Josip Temunović** je govorio o svojim planovima među kojima je na prvom mjestu rad oko zaostavštine biskupa **Budanovića** čija će se 130. obljetnica rođenja proslaviti sljedeće godine. Predložio je stoga da Institut "Ivan Antunović" proglasi godinu biskupa **Budanovića** te da se tako dostojno proslavi njegovo ime.

K. Č.

NOVI ĐAKON

U bečejskoj crkvi Uznesenja BDM 31. kolovoza 2002. godine subotički biskup **Ivan Péntzes** zaredio je za đakona **Róberta Kozmu**. On će u narednih godinu dana vršiti svoju đakonsku službu naviještanja Božje Riječi, služenja kod oltara Kristovog i djelotvorne ljubavi. Radujemo se ovom novom radniku na njivi Subotičke biskupije, čestitamo i preporučamo u molitve kako bi uskoro radosno mogao prihvatiti i vršiti svećeničku službu. /Zv./

OBITELJSKI SUSRET

"S Bogom mogu ustrajati u dobru"

Nakon ljetne pauze Obiteljski odjel župe sv. Roka ponovno je u treći petak, 20. rujna, pozvao obitelji na redoviti mjesečni susret na kojem je o temi "S Bogom mogu ustrajati u dobru" govorio **mr. Marinko Stantić**, koji je ljetno provodio u Subotici a inače se nalazi u Rimu gdje priprema doktorat.

Navodeći primjere iz vlastitog svećeničkog iskustva, vlč. **Marinko** je potaknuo prisutne da postavljaju pitanja te je domaći župnik **Andrija Anišić** radostan zbog velikog interesiranja prisutnih rekao da će razgovor biti nastavljen na idućim susretima. Definirajući "dobro" i ustvrđujući da odgoj u obitelji ima veliki utjecaj na čovjekovo opredjeljenje za dobro, predavač je rekao da kršćanstvo i danas nudi odgovor kako biti sretan - treba ustrajati u dobru u svakom trenutku života. /K. Č./

OBLJETNICA POSVETE I PROŠTENJE U KATEDRALI

Subotička katedrala-bazilika sv. Terezije i ove je godine dva dana slavila. Najprije, 14. listopada obljetnicu svoje posvete, a sljedećeg dana proštenje.

Na svetkovinu posvete katedrale svečanu sv. misu služio

je biskup **Ivan Péznes** u zajedništvu s tridesetak svećenika i redovnika. Prigodne propovijedi održali su kapelan **František Gašparovsky** na hrvatskom a đakon **Róbert Kozma** na mađarskom jeziku.

Na svetkovinu sv. Terezije Avilske, zaštitnice katedrale i grada Subotice svečanu sv. misu, ali ovog puta pontifikalnu, služio je također biskup Péznes u nazočnosti subotičkih svećenika i redovnika te predstavnika lokalne samouprave **Geze Kucsere** i **Bele Tonkovića**.

Prigodnu propovijed ovog puta održao je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** i na hrvatskom i na mađarskom jeziku. Iz njegove propovijedi izdvajam jedan dio:

Za vrijeme kad je Subotica bila vojnički grad, od 1690. do 7. svibnja 1743. godine, u gradskom grbu se propinjao lav koji u lijevoj nozi drži štit sa slovom S, a u desnici mač. Subotica se 7. svibnja 1743. godine razvojačila, pa je postala trgovište. Tada je dobila i novi grb, u čijem se donjem dijelu propinjao lav, a u gornjem je bio lik svete Terezije, kako moli pred križem. Tako je karmelićanka iz Avile znak Subotice već 259 godina. Od 1779. godine, kad je naš grad postao slobodnim kraljevskim gradom, do danas, u gornjem dijelu grba vidimo i presvetu Bogorodicu kako nam pruža svoga Sina. Draga nam je sveta Terezija. U nedjelju će imenjakinja ove bazilike - stolna crkva u Požegi dobiti moćnik svete Terezije, koji će biskup iz Avile osobno predati **biskupu Antunu**. Naša stolna bazilika ima stari, srebrni moćnik i jedan moderni, koji je dar grada Avile.

Svake godine o našem proštenju čujemo po koju riječ o mudroj ženi s kraja srednjega vijeka... Sveta Terezija nam je i zaštitnica i prijateljica. Poslušajmo stoga nekoliko njezinih savjeta.

“Kad god se nađeš u velikom društvu, pripazi da uvijek sasvim malo govoriš.” Pokušajmo u društvu manje govoriti, da duh svete Terezije zaživi i u nama. Evo još jedne: “Ni o kome ne govori ništa ružno!” Ako o ljudima ne govorimo ništa ružno, nećemo izdržati da bar nešto lijepo ne kažemo. “U svemu što je stvoreno uoči Božju mudrost!” Zaista, i zvjezdano nebo je lijepo, i huka morskih valova, i cvijet i životinja, i djeca i starci, sva su stvorenja zajedno srcem i mudrošću Božjom ispisana knjiga. Sveta je Terezija učiteljica duhovnog života, a o molitvi veli: “Nikada ne propuštaj svoje molitve, pa čak ni onda kad si tužan ili kad si nemiran!” Eto! A mi baš tada ne molimo. Terezijin je savjet tako ljudski: kad si tužan i nemiran zazovi onoga koji te je satakao u krilu majčinu. Kad ti je teško zazovi onoga kojemu tvoje misli nisu sakrite. “Ne zaboravi! Imaš samo jednu dušu i samo ćeš jednom umrijeti!” Pomogla nam danas naša zaštitnica, da u društvu manje govorimo o sebi. Oduševila nas, da nikada ni o kome ništa ružno ne kažemo! Neka nas oduševi za ljepotu Božjih stvorenja. Naučila nas žarko moliti svoje dnevne molitve, ali i onda kad smo tužni i kad smo nemirni. Neka i našu dušu rani strijela Božje ljubavi, da se među nama nastani i uvijek ostane snošljivost, suradnja, opraštanje. Govorimo različitim jezicima i naravi su nam različite. Samo jedan jezik razumijemo: jezik bratske i sestrinske ljubavi. Povukla nas ljubav svete Terezije, da svojoj duši posvetimo dio pozornosti kojom skrbimo o tijelu i tjelesnom zdravlju. Amen.

Na ovim slavljinama pjevali su združeni katedralni zborovi “**Albe Vidaković**” i “**Sv. Terezija**” pod ravnanjem **mons. Józsefa Miocsa** i **s. Mirjam Pandžić** a sudjelovao je i lijepi broj vjernika.

Za ovu prigodu katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** kupio je novi komplet liturgijskih odijela za pontifikalne mise. /Zv/

Stigli udžbenici na hrvatskom iz Zagreba

U Osnovnu školu “Ivan Milutinović” u Subotici i u Hrvatsku čitaonicu u Subotici stigli su 9. listopada udžbenici materijalnog jezika i matematike za učenike koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Direktor škole **Ivan Stipić** je distribuirao udžbenike u svih pet razreda u kojima se uči na hrvatskom jeziku. Iste udžbenike kao dar Skupštine grada Zagreba primila je **Katarina Čeliković** u ime Hrvatske čitaonice koji su stigli uz pomoć Crvenog križa Zagreba i Skupštine općine Subotica. Predaji udžbenika Hrvatskoj čitaonici prisustvovala je i generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević** i načelnik društvenih djelatnosti u SO Subotica **Grgo Francišković** čijim su zalaganjem i stigli u Suboticu.

- Najtoplije zahvaljujemo na ovom vrijednom daru svima koji su shvatili da vrijedi ulagati u djecu i njihovo obrazovanje, napose Skupštini grada Zagreba, Generalnom konzulatu RH u Subotici i generalnoj konzulici dr. Jasmini Kovačević, gradu Subotici i gospodinu Grgu Franciškoviću za veliko zalaganje da knjige dođu u prave ruke. Hrvatska će čitaonica određenu količinu udžbenika podijeliti kulturno-umjetničkim društvima gdje će se izučavati hrvatski jezik - izjavila je **Katarina Čeliković**, ravnateljica Hrvatske čitaonice. /Zv/

AUSTRALIJA - ČUDESNA ZEMLJA

Na poziv hrvatskih svećenika, od 9. do 27. rujna ove godine imao sam sreću boraviti u Australiji, tom dalekom kontinentu. Pastoralna iskustva rada naših svećenika u Australiji rado ću podijeliti s čitateljima Zvonika. Prvo što iznenađuje i svakoga Europljanina frapira su prostranstva o kojima mi nemamo nikakve predstave. Tek kada se ondje stigne, osjeti se veličina i osobitost toga kontinenta. Nakon 23 sata provedena u zrakovu, stigao sam u Melbourne. Već me je domaćin iznenadio pozdravom: vožnja do njegove kuće će trajati dva sata i to autocestom kroz grad. Gledao sam oko sebe taj čudni grad čiji je promjer 120 sa 70 km a ima oko četiri milijuna stanovnika. Neobično visoko se uzdiže City to jest centar grada koji je sav u visini i poslovnosti, a onda su beskonačno duge ulice obiteljskih kuća koje su uglavnom prizemne i okružene prekrasnim vrtovima, cvjetnjacima a proljeće je tamo bilo u punom jeku. S jedne strane je škola, konvikt katolički, a druge strane je crkva anglikanska, malo dalje je pastoralni centar vijetnamski pa opet ogromni kompleks talijanskog pastoralnog centra te budistički hram, grčka pravoslavna crkva, pa opet neki katolički centar i tako stalno uz put... Narodi, vjere, kulture zajedno. Sve u jednom

Pored katedrale u Adelaidi

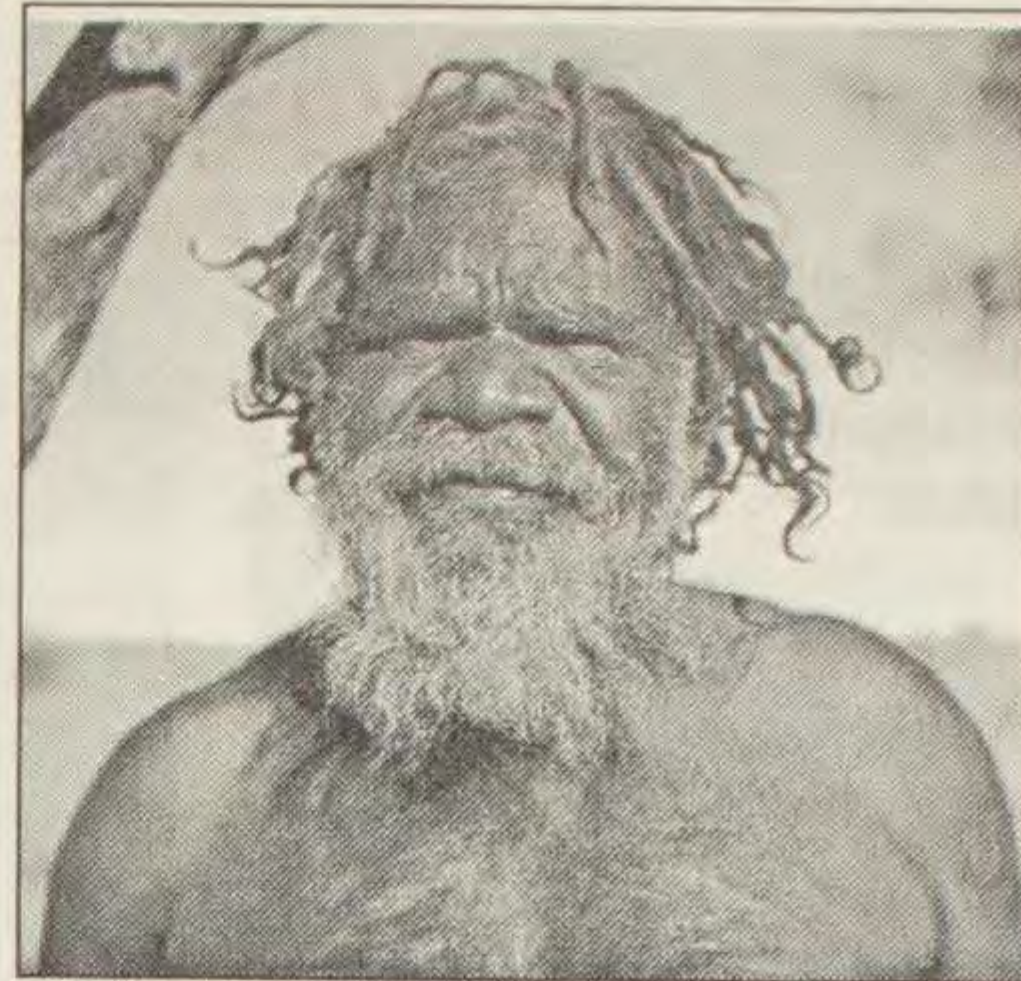

divnom skladu, nenametljivo a ipak prisutno, neogotika, romani-ka, pagoda, džamija, moderna crkva... Gdje sam ja to došao? Oko mene drvoredi eukaliptusa i to raznih vrsta. Poput žbunja cvjeta-ju kale, orhideje su u vrtovima kao grmovi raznih boja, bogate lje-pote, i opet sve skladno, čisto. Malo koja kuća ima neku posebnu tvrdu ogradu ili kapiju. S ulice se ulazi u sobu dnevnog boravka gdje je puno svjetla, stakla, cvijeća...

Stigoh i u župu svoga domaćina vlč. **Ivice Zlatunića**, nekadašnjeg đaka Paulinuma, u hrvatskoj župi Duha Svetoga u Melbournu, u dijelu grada koji se zove Braeside. Nakon uobiča-jenih riječi dobrodošlice umoran od puta čujem svog domaćina kako mi predlaže da sutra pođem imati trodnevnicu za blagdan Gospe Velikog zavjeta u Adelaidu. Pitam se tko će me voziti na što me domaćin čudno pogleda - tko bi te vozio 600 km u najbliži grad. Ideš zrakoplovom. Sutra ujutro u 9.30 sati. Shvaćam da oni redovito saobraćaju zrakoplovima. Auto je za vožnju po gradu. A grad je kao čitava Bačka. Prvo izne-nađenje, čuđenje, a onda pri-hvaćanje zrakoplova kao nor-malnog prijevoznog sredstva. Adeleide. Grad sa "samo" milijun stanovnika. Prekrasan jer je skladan "malen" i na moru. U crkvi svetog Patrika u centru grada u prekrasnoj građevini neorenesanse okupljaju se vjernici Hrvati. Župnik vlč. **Luka Pranjić** je tjeskoban kako će me vjer-nici razumjeti u mom brzom govoru a on ne zna da ja na liturgiji znam govoriti i "normalno". Radost susreta u punoj crkvi. S vjer-nicima sam se družio kroz tri dana oko teme "Ti si Majka naše prošlosti, sadašnjosti i budućnosti". Onda je svanula nedjelja - prošte-nje. Procesija, svečana misa i nešto što je za mene posve novo. Svi idemo zajedno slaviti proštenje u hrvatski dom koji može primiti 800 osoba. Svečani ručak, festival, pjesma, druženje. Jedini cilj biti zajedno i biti svoj. Kakva ljepota zajed-ništva. Domaćin je Pastoralno vijeće, organizator je zajednica Hrvata, svi složni, svi uslužni, svi pomažu, a što hrane ostane, dijeli se siromašnjima ili se jeftino kupuje i nosi kući. Sve je pred viđeno, planirano, iskorišteno.

Ponovno sam u Melbournu. Čekaju me svi svećenici u isusovačkoj kući duhovnih vježbi. Iznajmili su kuću da bismo pet dana bili zajedno u molitvi, razmišljanju i druženju. Zajedno su vanjski svećenici, franjevci dviju provincija sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba i Bosne Srebrne iz Sarajeva. Neki su u Australiji već 33 godine, a neki su došli prije dvije godine. Mlađi i stariji, svećeni-ci i redovnici zajedno. U večernjim satima pastoralni razgovori "susjeda" s razdaljine tisuću kilometara. Jednom župniku se područje pastoralne prostire 900 km na sjever i 600 km u pravcu istok-zapad. I da ima zrakoplov, ne bi stigao svugdje. Divno je s njima razgovarati i planirati. Tema duhovnih vježbi je bio Papin dokument "Ulaskom u treće tisućljeće". Nakon duhovnih vježbi pozivi na sve strane i konstatacija da sam bio vrlo naivan kada sam došao u Australiju na malo više od dva tjedna. Ne isplati se. No ipak sam obećao posjet još nekim pastoralnim središtima. Slijedi višednevni seminar u crkvi Duha Svetoga u Melbournu za vjernike. Crkva je puna, oduševljena. Neki su došli i sa 1600 km udaljenosti (Brisban). I ponovno je poslije crkve najfunkcionalni-ja župna dvorana. Kapacitet je 1200 mjesta. U njoj se boravi po danu, ondje se jede, tamo je biblioteka, dopunska škola. Dakle život na društveno-kulturnoj razini. A vjernici iz svih krajeva Hrvatske. I iz Subotice. Javlja mi se obitelj, mladi bračni par: Zar se ne sjećate, Vi ste nas vjenčali. Malo se zagledam, stvarno. Gospođa je sa Čantavirskog puta! Jednog dana su mi bili domaći-ni Tavankučani **Aleksa i Gizela**. Tamo su već godinama. U mirovini su. Godinama su vodili stotine mladih u folkloru. Kako lijepo igraju bunjevačke igre i u Melbournu. Posjetio sam naj-stariji centar u samom gradu - crkvu sv. Nikole Tavelića koja je kupljena od metodista a na čelu joj je vlč. **Marko Križanac**. Tamo sam susreo i veleposlanika Republike Hrvatske iz Cam-bere. Srdačan susret i sadržajan razgovor. Pravo čudo Melbo-urna je nova crkva sv. Leopolda Mandića sva u mramoru, mozaiku, kamenu, posve nova, nikla na vlastitom terenu. Na diku

je i nadbiskupije i Hrvata u cijelome svijetu. Svaki detalj doraden, domiš-ljen, lijep. Na čelu zajed-nice je vlč. Josip Vranješ. I opet ogromna župna dvorana, čudesna, funk-cionalna. U Melbournu sam ostao zadivljen neo-gotskom katedralom. Engleska gotika uz ogro-man park, a još više se divim brončanim spo-menicima. Jedan je po-svećen prvom nadbis-kupu Melbournu, a drugi blaženom Alojziju Stepincu. Kakva čast i čudo naše vjere i ljubavi!

Aborigine iz Centralne Australije

Doteklo mi vremena posjetiti i zajednicu u Sidneyju. To je najstarija misija, začetnik joj je **fra Rok Romac**. Sidney je najveći grad Australije. Čudesna opera, značajni most visok 140 metara, najveća katedrala, dugačka 120 metara. Tri su velike župe za vjernike Hrvate. Najstarija je sv. Antuna Padovanskoga koju vodi **fra Vladimir Novak**. Crkva uredna, funkcionalna, ukusna i lijepa, a kuća nova, pravi centar a i nalazi se u centru. Druga župa je posvećena Gospi Velikog hrvatskog zavjeta a vode je franjevci **fra Toni Mutnik** i **fra Euzebije Mak** koji je već 32 godine u Australiji. Svjež i drag starac. Centar velik, crkva lijepa i najveća hrvatska dvorana. Parkiralište ogromno, travnjak za piknik, sve osmišljeno i pravo domaće. Na dan proštenja ovaj centar je ugostio više tisuća ljudi. A onda sam posjetio župu sv. Nikole Tavelića i selo bl. Alojzija Stepinca i vidio najčudesniju hrvatsku crkvu koju je gradio **fra Gracijan Biršić** a sada je na čelu zajednice **fra Marijan**. Crkvu zovu "Fra. Gracijanova katedrala". Promatram crkvu sa 72 prozora u vitražu. Sva hrvatska povijest. Zastajem kod prozora 32. i čudim se. Ganut sam. Na prozoru je biskup Ivan Antunović i piše: "Ivan Antunović preporoditelj bačkih Hrvata". Graditelj je obuhvatio sve hrvatske velikane, svece i blaženike i sve one koji su našoj povijesti nešto darovali. Vodič u Sidneyju mi je neumorni **fra Toni Mutnik**. Bombardira me sa bezbroj poda-taka, pokazuje ljepotu i egzotičnost, važnost i znamenitost svakog kutka kuda smo prošli. Selo bl. Alojzija je posebna priča. Čudesna i lijepa. Devedeset staraca i bolesnika su zbrinuti i njegovani u prekrasnom ambijentu pravoga sela u cvijeću, u skladu ljepote duha i srca uz brigu župnika, suradnika i pet časnih sestara, klan-jateljica Predragocjene Krvi Kristove.

Još sam stigao posjetiti i po koje groblje i hrvatske grobove. Oni poručuju - ostajemo ovdje i ne vraćamo se. Natpisi su hrvat-ski i engleski a groblje je perivoj cvijeća, lje-pote i mira. Stigao sam također posjetiti u prirodi kengure, koale i taj čudesni svijet bilja i životinja. Sve je novo, egzotično i neobično.

Što da zaključim? Sve je novo, čudesno i odluka je pala: odazvao sam se pozivu da ih sljedećeg puta posjetim na više od tri tjedna. Jasno - radeći, propovijedajući.

Novo pastoralno iskustvo mi se osobito urezalo u dušu. Puno toga odumire - Crkva ostaje. Ona je mjesto liturgijskog okupljanja kao najvažnije. Zatim, neizbježno je mjesto okupljanja društvenog i kulturnog života i to u župnim dvoranama i mjesto je osobite socijalne skrbi za umirovljenike, bolesnike, i dopunske škole za najmlađe. Mijenjaju se običaji i način života ali ostaje svi-jest pripadnosti korijenima i vjernost jednoj, svetoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi.

Došao je čas povratka. Ponovno 23 sata u zraku. Ovaj put sve noću. To je dakle do sada najduža noć u mome životu. Tri put sam doživio ponoć, a vani je stvarno bio mrak od polijetanja u 18 sati do slijetanja u Beču u 6 ujutro, a ipak to nije 12 već 23 sata. Čudesna je ta naša zemlja. Bogu hvala!

mr. *Andrija Kopilović*

Proštenje u Borči

Borča je prigradsko naselje nadomak Beograda, kojemu i administrativno pripada. Kao župa pripada Južnobanatskom dekanatu i pod jurisdikcijom je zrenjaninskog biskupa. Crkva je sagrađena i posvećena 1905. godine. Titul crkve je Uzvišenje Svetog Križa, 14. rujna.

Vjernika je oko 180, a liturgijski jezik je hrvatski. Sv. mise se održavaju dva puta mjesečno. Na molbu Biskupskog ordinarijata već više desetljeća s puno pastirske ljubavi i revnosti dušobrižnici ove župe su oci salezijanci sa Karaburme (Beograd). Zadnjih godina tu dužnost obavlja pater **Ciril Zajec**, sdb, župnik iz župe "sv. Josipa Radnika" Beograd. Zanimljivo je da župa Borča ima u svom okruženju i svoje pasivne filijale: Jabučki rit, Kotež, Krnjaču i Padinsku skelu. Niti jedna od ovih filijala nema ni objekta a ni duhovnika koji bi brinuo o njima. Malobrojni vjernici su rasuti po ovim mjestima. Koliko mu prilike i ostale obaveze dozvoljavaju i o njima se stara pater Ciril.

Ove godine na proštenje se sakupio lijepi broj vjernika, negdje oko 80, bilo je i hodočasnika iz Beograda, Pančeva, Opora. Sv. misu je predvodio **mons. László Huzsvár**, biskup zrenjaninski, koji je i propovijedao, te obavio i jedno krštenje. Naime, krštenja su na ovoj župi vrlo rijetka, te je krštenje malog **Nikole** bilo velika radost za ovu zajednicu. Pored oca biskupa nazočni su bili još i pater **Ciril Zajec**, sdb, župnik iz Beograda, i **Erős Mihály** koji je oficijelni župnik ove župe, ali zbog velikog teritorija koji pokriva nije u mogućnosti češće biti i s ovim svojim župljanima. Geslo ovogodišnje proslave moglo bi se sažeti u riječima oca biskupa koji je rekao da je: "Križ taj koji nas okuplja, vodi u vjeri i međusobnoj ljubavi."

Nenad Ješić

VRDNIK

Neka se spomene i pamti...

Vrdnik, filijala župe Irig doživljava u posljednje vrijeme renesansu vjerskog života. Vrdnik, bivše rudarsko naselje (stara i nova kolonija) nastaje pod imenom Rednek, davne 1315. godine, a već 1332. se spominje župa, 1390. franjevački samostan. Poslije intezivnijeg naseljavanja rudara, 1850. se spominje opet bogomolja, a tek oko 1900. jedno krilo školske zgrade bilo je namijenjeno za okupljanje katolika.

Današnja kapela (kuća) koja je do 1969. pripadala rudarskoj ambulanti, zatvaranjem rudnika kapela je preseljena iz školske zgrade u ambulantu, koja je dana na korištenje katolicima-rudarima. Sadašnja kapelica je posvećena sv. Barbari, zaštitnici rudara i njihovom naselju. Obnovljenu kapelu posvetio je na dan sv. Barbare 1998. **mons. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup i današnji vikar za Srijem.

On je i sada, 22. 09. 2002. uz domaćeg župnika Blaža Zmaića po prvi puta u Vrdniku podijelio trinaestorici sv. Potvrdu: 9 djece: Goran, Sanela, Jasmina, Antonija-Dolores, Jelena, Suzana,

Nebojša, Stefan, dvije odrasle sestre: Ivana i Danijela, jedan mladić Edi, te jedan suprug Andrej.

Od dana blagoslova kapelice do ovoga slavlja uz mnoštvo vjernika ovo je 151. susret vjernika i svećenika, 20 osoba (djece, mladih i starijih) je ovdje kršteno, 3 starija bračna para su vjenčana. Ovo je prva krizma na filijali, toliko svijeta, to Vrdnik nije još doživio! Bili su i predstavnici Mjesne zajednice, Srpske pravoslavne crkve, te vjernici muslimanske i pravoslavne vjeroispovijesti, a uz domaće dragi gosti iz Hrvatske, Bosne...

Uz dobrodošlicu biskupu, koju su u ime krizmanika izrekli Dolores i župnik, molilo se, pjevalo i slavilo uz radosna lica i pokoju suzu. Biskup nam je uputio svoju riječ o pozivu Kristovu.

Treba ići za Kristom - u njegov vinograd oko 11 ure (vrijeme naše nedjeljne mise), kao što se i okupljamo svake druge nedjelje i blagdana. A svoju zahvalnost on je izrazio riječima: "Treba imati krizmu i za jednog krizmanika!"

Sva se naša radost i veselje u Duhu Svetom razvila dalje u lijepom dvorištu na trvi uz bogati stol sremskih kolača, naših vrijednih roditelja i kumova krizmanika, dobrih žena i uvijek dobrih organizatora bračnog para Svetlane i Zvonka koje je sam biskup vjenčao na dan posvete kapelice.

Ovom slavlju prethodilo je vjenčanje mladenke iz Šatrinaca i mladoženje iz Petrovaradina, Katice i Bojana, koje je vjenčao župnik u katedrali u Novom Sadu.

f.f.

Biskup srebromisnik slavio u Golubincima

Unatoč kiši koja je neprekidno padala dva dana, veliko mnoštvo vjernika i gostiju okupilo se 13. listopada u crkvi sv. Jurja u Golubincima gdje je sin ovoga sela **mons. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup đakovački i srijemski, generalni vikar za Srijem, slavio svoju 25. obljetnicu svećeništva. Slavlju su bila nazočna dva jubilarca: **mons. dr. Marin Srakić**, ordinarij i pomoćni biskup, **mons. dr. Đuro Hranić**, generalni vikar, uz srijemske svećenike i sve grkokatoličke, te svećenike iz Hrvatske. Uz predstavnike Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu, nazočni su bili predstavnici Mjesne zajednice u Golubincima i seoski pravoslavni paroh. Sam slavljnik je predvodio euharistijsko slavlje a prigodnu propovijed o svećeniku imao je mjesni ordinarij. Na početku slavlja sve prisutne je zanosno pozdravio domaći župnik **preč. Jozo Duspara**, direktor srijemskog Karitasa.

Nakon svečane sv. mise u kojoj su sudjelovale i časne sestre Srijema, te mladi u narodnim nošnjama, upriličena je prigodna akademija u čast slavljenika i dragih gostiju (bili su to vjernici iz Rume, Iriga i drugih srijemskih župa u kojima je slavljnik djelovao). Sudjelovala su djeca iz Inđije, mladi iz Surčina, duet (harmonij i prim tambura - studenti glazbe), solistice iz Rume, muški ekumenski zbor iz Beograda te domaći dječji tamburaški zbor sv. Jurja. Nije izostalo i čašćenje naroda golubinačkim specijalitetima pod šatorom uz tambure i pjesmu.

Slavlje je organizirao domaći župnik sa svojim odborom, liturgiju je animirao iriški župnik a akademiju je pripremio golubinački maestro i pjesnik **Ilija Žarković**.

Mladomisničko geslo slavljenika "Naporom i radom u život ću poći, i preko križa k Tebi ću doći" prije šest godina (5. listopada 1996.) pretočilo se u biskupsko geslo: LJUBAV POBJEĐUJE!

f.f.

Marija Propetog Petković

VELIKA ODGOVORNOST I BOLEST

Dužnost vrhovne glavarice nosi sa sobom veliku odgovornost, osobne žrtve, nerazumijevanja, pa i poniženja što je Mariju dovelo do sumnja u svoju snagu za to veliko djelo. Zato uvijek iznova traži savjete biskupa Marčelića, ali i drugih crkvenih osoba, kao što je biskup Lang, koji je učvršćuju u

uvjerenju da je to Božje djelo i da će ga Bog sam voditi. Poslušna i smirena ona razvija dar koji joj je Bog dao. Družba se širi kako u domovini tako i izvan nje. Godine 1936. prve sestre odlaze iz Blata u Argentinu na molbu o. **Leonarda Ruskovića**, hrvatskog franjevca i misionara. Ubrzo (1940.) Marija Propetog i sama odlazi u Južnu Ameriku pohoditi i učvrstiti sestre, i tamo, videći veliku potrebu naroda, otvara nove kuće u Paragvaju, Čileu, a kasnije i u Peruu i Urugvaju. U Južnoj Americi boravi 12 godina odakle odlazi u Rim radi preseljenja uprave Družbe bliže centru svih vjerskih zbivanja te otvara generalnu kuću. Od tada sve više pobolijeva, ali i dalje radi, naročito na odobrenju Družbe od strane Svete Stolice. Sveti Otac Pio XII., na njenu veliku radost, to i čini 1956. godine.

Usprkos bolesti (djelomične paralize), 1959. godine odlučuje se na put u Hrvatsku. U domovini nastoji vidjeti svaku sestru, a naročito upoznati one mlađe koje su u Družbu ušle za vrijeme njene duge odsutnosti. To će joj biti zadnji posjet domovini.

Na Generalnom kapitulatu 1961. g. Marija se odriče službe vrhovne glavarice, a Kongregacija za redovnike je imenuje "služenom vrhovnom glavaricom". Od tada sređuje svoju pisanu ostavštinu. Za vrijeme Drugog vatikanskog koncila sastavlja "Hvale i zazive vječnom Ocu", koje šalje papi Ivanu XXIII. s molbom "da bi na sljedećem zasjedanju Koncila biskupi istakli potrebu da se obnovi u kršćanskom puku poznavanje Vječnog Oca". Ovu pobožnost naročito preporuča svojim sestrama.

Sredinom šezdesetih godina njeno se fizičko stanje sve više pogoršava. Umire 9. srpnja 1966. godine. Proces za beatifikaciju (kojim je dobila naslov "službenica Božja") otvoren je 1989. g. na vikarijatu Rimske biskupije, a službeno je zaključen 1997. godine. Spisi su predani Zboru za kauze svetaca da bi se nastavio daljnji proces beatifikacije. Njeni zemni ostaci su 1998. g. prenešeni iz Rima u Blato, njeno rodno mjesto, u kriptu samostanske kapelice Krista Kralja. Dana 5. srpnja 2002. g. papa Ivan Pavao II. je priznao njezine herojske kreposti i ona dobija naslov "Časna službenica Božja". Završetkom postupka prepoznavanja zemnih ostataka Časne službenice Božje, Marije Propetog Isusa Petković, 6. kolovoza 2002. g., dopušteno je njeno javno štovanje.

Ljubav je jedino sredstvo kojim se Bog služi.

s. M. Jasna Crnković

Ivan Merz

IVAN MERZ U VOJNOJ AKADEMIJI

Neke misli iz Merzovog Dnevnika

Bečko Novo Mjesto, 21. IX. 1914. - Moja vjera izgleda da slabi. Misao na ono lijepo, na religiozni život, kanda zamire... Ispovijedi, koju bih toliko želio, ovdje kao da nema. Pričest ne mogu primati...

25. X. 1914. - Sve prolazi! To sad osjećam svom dušom. A možda mi svaki sljedeći čas može donijeti gadnu misao: borba tijela s duhom. Sav je život ovakva borba između dva elementa i ovom se borbom dovinjavamo Idealu našega života: Svevišnjemu. Bože, Bože sveti, daj mi snage da se pomolim, da se sporazumim sa svojim Stvoriteljem, sa Stvoriteljem svih divnih zakona u prirodi, s gospodarem neizmernih treptećih zvijezda, s vječnom Istinom! "Moliti znači vjerovati". Ja vjerujem u Gospoda Boga svemogućega, vjerujem da je On savršen Duh u slobodi volje i veličini.... U molitvi se s Njim razgovara i On mu tako čudnovato fino odgovara da čovjek misli te diše zrak visina. Taj razgovor sa Svevišnjim, ta veza, priznavanje Svevišnjega, to je religija. Religija je bez molitve mrtva... Bog je duševno biće. A pošto smo mi tjelesni to je misao na njega tjelesno duševna. Da ga razumijemo, postao je Emanuelom, nama sličnim. I mi se Isusu možemo moliti i ta nam je molitva mnogo lakša jer nam je Isus bliži.

Ivan Merz kao pitomac Vojne Akademije

Narod bez religije spada u zoologiju.

Mladi o Ivanu Merzu

Učenici prvih i drugih razreda Druge gimnazije u Osijeku, čitali su tijekom 1996. i 1997. god. malu biografiju o Ivanu Merzu. Zamoljeni su bili da zapišu svoje dojmove od kojih neke ovdje donosimo. Čista i sveta Ivanova duša ostavlja veliki trag na dušama mladih koji traže ideale i putove osmišljenja svoga života.

Svojom hrabrošću žrtvovao je sebe za sve nas mlade koji tako griješimo u životu, a onda kad pročitaš ovakvu knjižicu, kao što je ova, otvori ti oči pred Bogom i ljubav prema Ocu je još veća. Zato treba zahvaliti Ivanu Merzu na njegovoj žrtvi zbog nas i da se mene tiče mislim da je trebao biti proglašen svecem još odavno. Najviše od svega dojmila me se njegova borba za kršćanstvo i preobraćenje njegovih roditelja. ... Kad bih trebala pisati o njemu sve što me se dojmilo ne bi bilo dovoljno 1000 listova i riječi jer on je jedinstven. Zato umjesto toliko napisanog rekla bih samo ovo: svi bi trebali biti poput Ivana Merza. - Marija Galinec

Sve uronjeno u Božju volju

Osobno mi se kod Ivana najviše sviđa to što je na sve gledao kao na nešto što je uronjeno u Božju volju i što mu ništa nije bilo tako "crno" kao što se činilo. Voljela bih kada bi ljudi imali takvo gledanje na svijet. - Marija Garić

Pripremio: Igor Čeliković, igor.celikovic@zg.hinet.hr

Sveta Faustina Kowalska

(* 25. VIII. 1905. + 5. X. 1938.)

- treća među devetero djece ● voljela je molitvu ● poslušna djevojčica ● samo dvije i pol godine u školi ●
- u 16. godini sluškinja ● nitko je nije htio u samostan ● samostan joj se nije dopao ● samostanska kuharica ●
- samostanska vrtlarica ● samostanska vratarica ● vjerna u dužnostima ● vjerna redovničkom pravilu ●
- ponizna sestra koja je imala viđenja ● imala je mistične doživljaje i objave ● nosila je rane Isusove ●
- pokornica velika u postovima ● život za grešnike i duše ● trinaest godina u samostanu ●
- doživjela je Isusove godine ●

Djevojčica željna molitve

Maria Faustyna Helena Kowalska je diljem svijeta poznati apostol Božjega milosrđa. Njezini su roditelji za nju izabrali ime **Helena**, a redovničko joj je ime **Marija Faustina**. Rođena je kao treće dijete u siromašnoj obitelji s desetero djece 25. kolovoza 1905. godine u gradu Glogowiec. Kao mala djevojčica zavoljela je molitvu. Bila je izuzetno marljiva i poslušna djevojčica. Školu je pohađala samo dvije i pol godine.

Služila, da se obitelj prehrani

Sa 16 godina je već postala sluškinja, da bi služeći pomogla brojnu obitelj. U ranoj mladosti je osjetila redovnički poziv, ali je roditelji nisu htjeli pustiti u samostan. Ukazivao joj se trpeći Isus, koji je nikada nije napuštao. Stalno ju je pozivao u samostan. Helena je pokušavala stupiti u samostan. Nigdje je nisu primili.

Nije joj bilo lijepo u samostanu

Konačno, u kolovozu 1925. godine primile su je sestre Milosrdne Gospe u Varšavi. Nije se dobro osjećala. Smatrala je da u toj kongregaciji nema dosta vremena za molitvu. Prošlo je tek nekoliko tjedana, a Helena je poželjela potražiti neku drugu redovničku zajednicu. Opet je u viđenju doživjela Isusov glas: "Prouzročit ćeš veliku bol ako napustiš ovaj red. Amo sam te pozvao. Nisam te pozvao u drugu zajednicu. Ovdje sam za tebe pripremio puno milosti."

Novakinja je bila u Krakovu. Tamo je položila i prve zavjete, a pet godina kasnije i vječne.

Kuharica, vrtlarica i vratarica

Premda je djelovala u brojnim samostanima svoje Kongregacije, najdulje je boravila u Krakovu, Plocku i, konačno, u Vilniusu. Bila je kuharica, vrtlarica i vratarica. Njezina vanjština nije dala ni pomisliti na izuzetno bogate dubine njezinog mističnog života. Pa ipak: neumorna je bila u ispunjavanju dužnosti, najvjernije se pridržavala pravila redovničkog života. Bila je pobožna, tiha i vedra. Zračila je dobronamjernošću. Resila je velika sestrinska ljubav.

Velika isposnica koja je doživjela mistično sjedinjenje s Bogom

Tek čitanje njezinog dnevnika otkriva nam dubine njezinog duhovnog života. Nosila je skrivene stigme. Resio je dar proroštva. Imala je viđenja i objave. Sestra Faustina je doživjela mistične

zaruke, milost koja se rijetko događa u životu ljudi. Strogo je postila. Toliko je patila od fizičke slabosti da se morala podvrci liječničkoj njezi. Strpljivo je podnosila mnoge ponižavajuće patnje i muke. Svoj je život prikazala za grešnike, za spasenje duša. Fizički je upravo nestajala dok je postizavala potpunu duhovnu zrelost. Duhovna se njezina zrelost odražavala u potpunom mističnom sjedinjenju s Bogom. Tako je umrla na glasu svetosti 5. listopada 1938. godine. Imala je 33 godine. Trinaest godina je proživjela kao redovnica. Sahranjena je na samostanskom groblju u Krakovu. Nakon što je 18. travnja 1993. godine proglašena blaženom, tijelo joj je preneseno u samostansku kapelu. Sveti Otac Ivan Pavao II. proglasio ju je svetom 30. travnja 2000. godine u Rimu.

Redovnica koja je svjedočila za Božje milosrđe

U jednostavnoj redovnici, svetoj Faustini Bog je progovorio cijelom svijetu. Beskrajno je voljela Boga. Bog joj je povjerio poruku o svome milosrđu. Isus joj je naime rekao: "Danas te šaljem čitavom čovječanstvu, da ljudima preneseš poruku o mome milosrđu. Ne želim kazniti povrijeđeno čovječanstvo. Ja ga želim izliječiti i prigrliti ga svome milosrdnom srcu. Ti si tajnica moga milosrđa!" Na osnovu iskaza svete Faustine slikari su naslikali sliku milosrdnog Isusa. Poznata je po svem svijetu. Isus ju je osobno zamolio, da se pod sliku navedu riječi: "Moj Isuse, uzdam se u tebe!"

Zaštita svete Faustine

Svetoj Faustini se mogu obraćati brojne, a posebno siromašne obitelji, kućne pomoćnice, kuharice i kuhari, portiri, djeca i mladi željni školovanja, ljudi i ustanove koji se bore protiv zapošljavanja djece, oni kojima je teško postiti, djevojke i mladići koji žele u samostan, vjernici kojima ne ide molitva.

HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU

od 10. 11. do 18. 11. 2002.

Cijena je 725 USA \$. U cijenu je uključen kompletan aranžman.

Prijaviti se na adresu:

Tadej Vojnović, Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
tel. 021/372-331 ili 064 117 1888

Naš kandidat za sveca

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

“MALI ISUS” JE BOGO-ČOVJEK

Što sam, iz Gerardovih zapisa iznio, dovoljno potvrđuje da je “Mali Isus” Bogo - Čovjek. “Bog Čovjekom postao”, kako bi po njegovu čovještvu, oni koji ga štiju, postali maleni a što omogućuje da “Mali Isus RASTE i SAZRIJEVA u nama kao na drvetu križa i napokon se SJEDINIMO s njime”. “Isusovo Utjelovljenje je našeg zemaljskog raja stvaranje”, dodaje, naš SB (Thp. 214). Jasno iz toga

slijedi da štovanje “Malog Isusa” ima teološke temelje u čovještvu Sina Božjega, po kojem se povezujemo i sjedinjujemo s Bogom. Po njegovom čovještvu imamo mogućnost rasti u Božjem sinovstvu. Ovaj rezultat na temelju Gerardovih navoda i ove kratke raščlambe su dovoljni da se ogradimo od mišljenja po kojem bi njegovo nazivanje “Malog Isusa”, samo Isus, bilo više na “... emotivnoj negoli svjesnoj činjenici”. Treba svakako prihvatiti da u životu o. Gerarda postoji “unutarnji odnos što on ima s Bogom, odnos koji je familijaran”, kako se tvrdi u spomenutom mišljenju, ali pod uvjetom da se prihvati da se taj odnos temelji na čovještvu Sina Božjega, po kojem rastemo u Bogu. Također je logično tvrditi da je sve to na teološkoj postavci, i da zato to štovanje nije “više emotivna” nego je svjesna činjenica, a ne pobožnjačko štovanje Malog Isusa!

Gerard je zapisao da je “Svaka riječ Svetoga pisma... puna mistike” (Duh. vižbe, razmatranje XXII, str. 18, godina 1924) a očito je da je štovanje “Malog Isusa” utemeljeno na toj “mistici”: “Riječ tijelom postala i prebivala među nama...” (Ivan 1,14). Gerard, koji izričito tvrdi da želi “čitati” svoj duhovni život u učenju sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa, a možemo reći, i čitanjem “Povijesti jedne duše” Terezije od Malog Isusa, kako ćemo kasnije zabilježiti, daje nam pravo reći da je to učinio i u pogledu štovanja Malog Isusa. Sv. Terezija iz Avile piše: “Jasno vidim, a i kasnije sam vidjela, da bismo ugodili Bogu i da nam udjeljuje milosti, kako hoće da to bude iz ruku ovog presvetog čovještva... Jako, jako puno sam to vidjela iz iskustva. Jasno sam uvidjela da kroz ta vrata moramo

ući ako hoćemo da nam nenadmašivo Veličanstvo razotkrije velike tajne... U prisutnosti tako velikog prijatelja, uz tako dobrog zapovjednika koji je stao na čelo, u trpljenju sve se može podnijeti” (Moj Život, 22,6). Jednako tako mu je izvor Ivan od Križa koji je bio ushićen pred otajstvima Isusovog čovještva: “Ivan od

Križa doživljavao je neodoljiv ushit pred jaslicama i u grljenju križa: to su dva otajstva koji prevladavaju u njegovim spisima” (usp. Federico Ruiz, S. Giovanni della Croce, Il Santo. Gli scritti, Il sistema, Roma, str. 410). O tome će još biti govora na stranicama koje slijede.

U temeljima Gerardova razmišljanja je prisutna i Mala Terezija, kako sam spomenuo, primjerice: “Želim kao Mala Terezija, oprati se vodom poniznosti jer oholi nemaju vremena misliti na Isusa, jer im je glava puna sebeljublja. Isuse, Marijo, Josipe, uništite u meni sebičnost, iskorijenite je na temelju poniznosti...” (Thp. 7,41). Da li je previše reći da je Gerardov “Mali Isus”, po svome čovještvu, također susret sa zemaljskim Kristom “kao sakramentom susreta s Bogom”? (usp. E. Schillebeecks, sam naslov njegove knjige, Rim, 1968). Po mom dubokom uvjerenju, na temelju Gerardovih navedenih zapisa, to nije samo pitanje nego i pravi odgovor!

Mislim da je dovoljno utvrđeno da Gerardovo štovanje “Malog Isusa” nije pobožnjačke naravi nego ima svoje temelje u čovještvu Sina Božjega! Ima duboke teološke temelje! Temelj je poniznost Sina Božjega koji je čovjekom postao. On je, kako sam već rekao, sakrament po kojem se ništi sebičnost kako bismo postali ponizni! Isus “uništava i iskorjenjuje sebičnost” u duši, kako bi u nju “urastao”.

(nastavlja se)

Ante Stantić, OCD

Urređuje: **Lazar Novaković**

POETSKI KULIAK

IVO LENDIĆ je rođen u Janjini na Pelješcu 4. 06. 1908. Školovao se u Dubrovniku i Zagrebu. Objavio je dvije knjige pjesama: “LIRIKA” (1930) i “ANGELUSI” (1936).

AVE MARIA

Kako je tiho more večernje u Kvarneru!
Kako pobožno zvone zvona,
svečan je njihov glas.
Svijetlo je ožujsko sumračje, tiha duša,
vjetar se pritajio kao dah... Majko Božja,
moli se za nas!

Verande su ogrezle u večernjem sjaju,
lađe se žure, sumrak titra nad morem,
vrhunac Učke, pun snijega, krvav sja,
zvone zvona, Majko Božja,
moli se za nas!

Lica su bolesnih radnika sva u
rumenom osvjetljenju,
gube se obrisi i sve se razlijeva
dolaskom mraka;
ne zna se, što blista u očima bolesničkim,
da li molitva, da li duh,
da li čežnja za svojima.
Čekamo tako smireni zvijezdu večernjicu,
da bljesne nad morem u ovaj svečani čas.
Majko Božja, moli se za nas!

Sav Kvarner kroz drhtanje sumraka sja,
zvone zvona, umire još jedan dan.
Je li sve ovo jedan težak san?
Gdje sam to ja?
Majko Božja, Majko Božja!

Ivo Lendić

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. **RUŽA PETRINA**
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

DOSTOJANSTVO LAIKA U BOŽJEM NARODU

"Premda se neki po Kristovoj volji postavljaju za druge kao učitelji, djelatnici otajstava i pastiri, ipak među svima vlada prava jednakost s obzirom na dostojanstvo i na djelovanje zajedničko svim vjernicima što se tiče izgradnje Kristova Tijela. Razlika, naime, koju je Gospodin postavio između svetih službenika i ostalog Božjeg naroda, u sebi uključuje povezanost, budući da se pastiri i ostali vjernici obostrano nužno među sobom povezuju... Tako u raznolikosti svi svjedoče o divnom jedinstvu u Kristovu Tijelu" (LG 3).

1. JEDNAKOST SVIH KRŠĆANA

Jednakost svih kršćana Sabor promatra kroz jednakost svih ljudi. Milost pretpostavlja narav. Tako se i kršćanstvo kao vrhunaravna stvarnost povezuje s naravnim i tu narav uzdiže u vrhunarav, to jest u Krista. Kršćanska jednakost nije ništa drugo nego jednakost svih ljudi ugrađena u Krista. Po samoj ljudskoj naravi, svi su ljudi jednaki, bez obzira na spol, dob, boju kože, narodnost i kulturu. U svima je ista ljudska narav i svi se svode na jednu te istu stvarnost, na jedno dostojanstvo, dostojanstvo čovjeka. Čovjek, ukoliko je čovjek, krštenjem ucijepljen na Krista ima jednako dostojanstvo svih ljudi ucijepljenih na Krista. Svi su u Kristu jednaki. U svima je isti Krist kao što je u svima ista ljudska narav. Biti čovjek i biti kršćanin, znači imati udjela u jednoj cjelini, cjelini ljudske naravi i u cjelini Krista. Čovjek je sastavljen od različitih udova koji ujedinjeni u jedno tvore cjelinu ljudskoga tijela. Ako se odsiječe koji dio tijela, onda on više ne pripada ljudskom tijelu, on je izvan tijela. Tako i svi kršćani kao udovi otajstvenog Tijela Kristova, kada su povezani u jedno, imaju isto dostojanstvo otajstvene cjeline Kristova tijela. Čovjek je sastavljen od duše i tijela. Jedno bez drugog ne može opstati. Svaki dio tijela je jednako važan da bi tijelo moglo normalno funkcionirati. Čovjek kao cjelina ljubi sebe u svakom svom dijelu. Ljubeći sebe, ljubi i svoje tijelo. Svim kršćanima bez razlike, kao udovima otajstvenog Tijela Kristova, pripada ista otajstvena ljubav i dostojanstvo. Krist ih sve bez razlike ljubi. Svi su ljubljivi nedjeljivom istom ljubavi.

Citirajući Pavlovu poslanicu (Ef 4,5), Sabor naglašava da je za sve jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje. Svi su kršćani krštenjem ucijepljeni na Krista. Nisu ucijepljeni na Apolona, Petra ili Pavla. Jedna je vjera jednaka za sve. Nema u vjeri

privilegiranih i manje privilegiranih. Svi su kršćani rođeni iz majčinske utrobe Djevice Crkve, pa im svima pripada jednako dostojanstvo Božje djece, jednaki poziv na svetost i savršenstvo. Spasenje i nada o kojemu govori Sabor, jest zajedničko kao i nerazdjeljiva ljubav.

2. RAZNOLIKOST U NEDJELJIVU DOSTOJANSTVU

Gore spomenuta jednakost svih kršćana shvaća se kao jednakost u različitosti. O kakvoj se različitosti radi? Mi ispovijedamo vjeru u jedno i nedjeljivo Trojstvo. Božanske osobe i božanska narav su stvarnosti na raznim razinama: na razini osobe i na razini naravi, a ipak je moguća potpuna jednakost u različitosti osoba. U tom smislu promatramo službenika u Crkvi i laika. Službenik Crkve obavlja službu u Otajstvenom Tijelu. Tako i laik ima svoju funkciju u cjelini Otajstvenog Tijela Kristova, koja se razlikuje od funkcije službenika. Razlika je u funkcijama. Kao što jedan ud tijela s drugim udovima čini jednu cjelinu, samo u povezanosti s istim udovima može raditi za cjelinu. Nema funkcije u tijelu niti u društvu koja se ne bi vršila u međusobnoj povezanosti s ostalim udovima tijela, odnosno s ostalim članovima društva. Radi se o davanju i primanju. Jedan ud daje nešto drugim udovima, a drugi to primaju na sebi vlastit način. U tom smislu, službenik-svećenik Otajstvenog tijela posluhuje milosni život, a drugi taj život primaju. Kršćani-laici dajući povijesnom zbivanju Kristovo lice, jedni druge pomažu, pa i same službenike-svećenike, da rastu u Kristu. Davanjem drugom nekog dobra od sebe, taj dotični ud ne otuđuje to dobro od sebe koje daje za dobro cjeline, nego ga daje za dobro svih udova pa i samome sebi. Prvenstvo dakle ima onaj koji daje. To se prvenstvo ne dokida, kao ni raznolikost funkcija. Iz ovoga slijedi da su kršćani ne samo bitno jednaki, već i potpuno jednaki na razini zajedničkih dobara, ali se razlikuju po funkcijama i zadacima. Posjedovanje duhovnih dobara svima su jednako zajednička.

Svi kršćani ne idu istim putem, ali idu k istom cilju, Kristu. Svi su jednako pozvani na svetost. Svi su jednako pozvani na mistični život, jer su svi primili istu vjeru. Put kršćanske savršenosti otvoren je svakom kršćaninu. To nije privilegij samo klerika ili redovnika. U povijesti Crkve, dosta se zanemarila dimenzija ostvarenja

savršenosti i svetosti, kao i mogućnosti iskustva mističnog života kod kršćana-laika. A Duh Sveti je upravo kršćane-laike, poput Benedikta, Franje Asiškoga i tolike druge pozivao na kršćansku savršenost, mistični život i svetost, koje su oni ostvarili unutar svojih redovničkih obitelji koje su sami osnovali. Iz baze kršćana-laika Duh Sveti je podizao nove redovničke pokrete, za opće dobro Crkve. Isti taj Duh Sveti pokreće kršćane-laike da svijet okristovljuju za opće dobro Crkve i društva. Svijet je njihovo polje okristovljenja društva i svijeta u cjelini.

U Crkvi postoje učitelji, pastiri, djelatnici otajstava, koji nisu postavljeni nad druge, nego za druge. Zato Sabor, kada o njima govori, to izražava riječima: službenici i ostali Božji narod, da se istakne njihova jednakost s ostalima, kao članovima istoga Tijela i istoga naroda. Ipak, postoji razlika funkcija koje je ustanovio Gospodin. No ta razlika funkcija nije ustanovljena za dijeljenje vjernika, nego za njihovo uže povezivanje u jednom Tijelu na korist svih. Razlike izrastaju iz Mističnog tijela i njegovih potreba, koje izvodi jedan te isti Duh, duša toga tijela, koji cijelo tijelo drži na okupu. To teoretski može biti jasno, ali se u praksi može izopačiti, tako da razlika postane prigodom za diskriminaciju članova Mističnog tijela, Crkve. To se događa onda, kada se funkcija shvati osobnim dobrom, a ne nečim za druge. Krist tako nije radio. On se sav istrošio u služenju za druge. Sabor izričito govori da oni koji imaju funkcije u Crkvi trebaju nasljedovati Kristov primjer. Krist, kao prvi i jedini Učitelj, djelatnik otajstava i Pastir, svojim je bio brat. Tako i službenici u Crkvi, ostalim vjernicima trebaju biti braća u vjeri, nadi i ljubavi, te u služenju. Služenje crkvenih službenika kao braće, postaje obitelj, zajedništvo službenika i ostalog Božjeg naroda. Službenik "može i u velikoj mjeri utjecati na opredjeljenja vjernika u onim sektorima gdje bi upravo vjernici-laici morali imati prednost. Svećenik sebe, svoj položaj i ulogu u društvu može uočiti samo kroz pravilno shvaćen položaj crkvene zajednice unutar civilnog društva. Tu laici, rekostmo, imaju prednost. Oni su po svome zvanju dužni na svim sektorima društva, gdje se odvija njihov život i njihova profesionalna djelatnost, afirmirati one vrijednosti koje proizlaze iz živog odnosa prema Bogu. To su vrednote evanđelja koje se u crkvenoj zajednici, kao duhovnom žarištu, naviještaju, žive, svjedoče" (Bono Zvonimir Šagi: *Svećenik-crkvena zajednica-društvo*, KANA, lipanj 2002). Sama raznolikost milosti, služba i djelovanja sabire Božje sinove u jedno budući da "sve ovo čini jedan te isti Duh" (1 Kor 12,11).

Mato Miloš, OCD

40 GODINA OD POČETKA II. VATIKANSKOG SABORA

10 GODINA KATEKIZMA KATOLIČKE CRKVE

5 GODINA GENERALNOG KATEHETSKOG DIREKTORIJA

U Rimu je od 8. od 11. listopada u organizaciji Kongregacije za nauk vjere i Kongregacije za kler održan međunarodni katehetski kongres u povodu 10. obljetnice izlaska Katekizma Katoličke Crkve (KKC) i 5. obljetnice generalnog Katehetskog direktorija. Na kongres su bili pozvani svi predsjednici katehetskih vijeća biskupskih konferencija svijeta. Na kongresu je sudjelovalo oko 90 biskupskih konferencija od ukupno 120 koliko ih ima u Katoličkoj crkvi. Kongres se odvijao u sinodalnoj dvorani u Vatikanu. Kao i svi, tako se i ovaj kongres događao na dvije razine: predavanja i priopćenja u plenumu i rad po jezičnim skupinama. Po odluci BK SRJ konferenciju su predstavljali **mr. Andrija Kopilović**, predsjednik katehetskog vijeća BK SRJ, i **Josip Pekanović**, član. Radni materijal kongresa želimo kao posebnu studiju objaviti u našem godišnjaku *Subotička Danica*.

U toj prilici je proslavljena i 40. obljetnica početka II. vatikanskog sabora tako da je 11. listopada u bazilici sv. Petra služena svečana koncelebrirana misa kojoj je predsjedao uzoriti **kardinal Dario Castrillon Hoyos**, prefekt Kongregacije za kler uz koncelebraciju šest kardinala, osamdeset nadbiskupa i biskupa i oko sto svećenika. Misa je služena u čast Marije Majke Crkve. Nakon svečane mise sudionike kongresa je primio u posebnu audijenciju **papa Ivan Pavao II.** u svečanoj sali "Klementina". Zahvalio se u svom govoru sudionicima kongresa na radu i zauzetosti na jednom od najtemeljitijih poslanja Crkve - poslanju naučavanja - koje nije samo na razini spoznaje nego još više na razini iskustva i milosti. Katekizam Katoličke Crkve je takav dokument koji je po sebi rađen kao univerzalni polog kršćanske vjere što je kršćani vjeruju i ispovijedaju. On je i spoznaja i nadahnuće. Spomenuvši se 40. obljetnice početka II. vatikanskog sabora, sv. Otac je zahvalio Bogu za taj najveći dar suvremenoj Crkvi i pokazao koliko je Katekizam, a onda posebno i Direktorij, posvećen upravo promicanju onoga što je II. vatikanski sabor zasadio i odredio kao put kojim će Crkva ići u naučavanju i svjedočenju iz drugoga u treći milenij kršćanstva.

Blagoslov upućen svim sudionicima je blagoslov svim radnicima u vinogradu Gospodnjem, na tako bogatom iskustvu gdje se na jednom mjestu moglo čuti, izmijeniti spoznaja i iskustva svih mjesnih Crkava ujedinjenih oko ne jedne knjige nego jedne osobe - živog Isusa Krista, kako je to istakao kardinal Ratzinger.

Doživljajno je i veličanstveno proslaviti u bazilici ovu obljetnicu na oltaru "konfesije" a u blizini groba sada i blaženoga Ivana XXIII. koji je imao hrabrosti prije 40 godina uvesti cijelu Crkvu u ovu veliku "božansku avanturu" da se njezina univerzalnost očituje na najjasniji način a različitost kao dar Duha. To su doživjeli upravo sudionici ovoga kongresa koji je svojim zajedništvom, univerzalnošću a i različitosti najbolji odraz pokoncilske Crkve koja je bogata darovima Duha u jedinstvu istine koja je sva protkala KKC i danas vodi djelatnike jasnim svjetlom u poslanje svjedočanstva za istinu.

A. K.

Hrvatske katoličke Internet stranice (IX.)

Svjetlo riječi

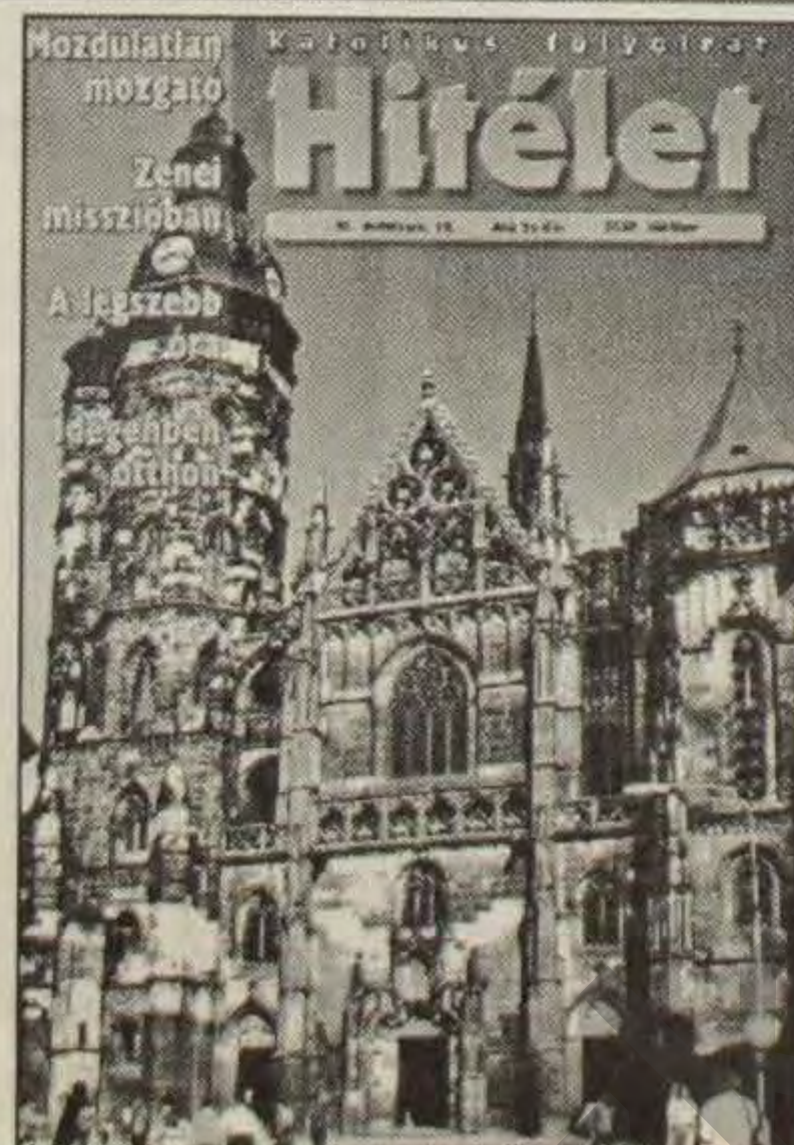
www.svjetlorijeci.com

Svjetlo riječi je katolički mjesečnik koji je 1983. u Visokom pokrenula skupina entuzijasta-franjevaca, članova obaju bosansko-hercegovačkih franjevačkih provincija (Bosne Srebrene i Provincije Uznesenja Marijina u Hercegovini), koji su tako nastavili bogatu tradiciju franjevačkog izdavaštva u ovoj zemlji. Izdavači lista su do 1992. bili provincijalati dviju provincija, a od tada je vlasnik lista samo Franjevačka provincija Bosna Srebrena. S početkom napada na Sarajevo u travnju 1992. godine, list je prestao izlaziti četiri mjeseca, ali ga od kolovoza iste godine uređuje jedan član redakcije u Vitezu. Kasnije je redakcija, osim glavnog urednika, nakratko preselila u Bašku Vodu kod Makarske, a odatle u Livno, gdje je list izlazio četiri godine. Od 1998. godine redakcija je ponovno u Sarajevu. Siječnja 2000. godine papirnato je izdanje promijenilo svoj tradicionalni novinski izgled u oblik magazina u boji, od kada list izlazi i na Internetu, na kojemu se nalazi na adresi: www.svjetlorijeci.com

Internet izdanje *Svjetla riječi* sadržava neuobičajeno veliki broj članaka iz papirnata izdanja, što ga izdvaja od drugih novinskih Internet stranica. Tekstovi su razvrstani po rubrikama Domaće vijesti, Reportaže, Razgovor, Kap dobrote, Kolumne, Aktualno, Duhovne stranice i Pisma, a članke redovito prate fotografije. Grafičko okruženje je lijepo uređeno. Na stranici se nalazi i katalog velikog broja knjiga u izdanju nakladnika magazina, zajedno s uvjetima naručivanja.

Kako se *Svjetlo riječi* ne bavi samo religioznom, već i kulturnom, društvenom, pa i političkom tematikom, mnoge od tema načelno su dobro poznate hrvatskoj katoličkoj zajednici u SR Jugoslaviji. No, ljudi koji pišu u *Svjetlu riječi* i ljudi o kojima se u njemu piše, ne samo da svjedoče o mnoštvu problema s kojima se susreću katolici (Hrvati) u Bosni i Hercegovini, već i, što je mnogo važnije, o njihovoj vjeri i snazi u teškim vremenima, koju su stoljećima svjedočili i njihovi preci.

s. b.

Čitajte u desetom broju "Hitéleta":

- Mozdulatlan mozgató
- Zenei misszióban
- A legszeb óra
- Idegenben Othon
- Nekem elég hogy hasonló vagyok hozzá

Proslava 300. obljetnice rimokatoličke župe "Imena Marijina" u Novom Sadu

Župa Imena Marijina u Novom Sadu od 7. do 15. rujna 2002. godine proslavila je 300. obljetnicu svoga postojanja. Građena je na temeljima zajednice koja je, po riječima preuzvišenog nuncija **Eugenia Sbarbara**, bila "oganj pod pepelom" i koja nikada nije zaboravila da je najbolja zagovornica kod Boga upravo Djevica Marija čije ime nosi župna crkva.

"Bez takvih duhovnih temelja, ova bi grandiozna crkva, od fine arhitektonske izgradnje, bila bez ikakvog značaja, mjesto od hladnog kamena, bez životvornog duha Krista i Crkve", u svom pozdravu rekao je nuncij Sbarbaro.

Kratak prikaz rimokatoličke župe u Novom Sadu

Rimokatolička župa u Novom Sadu obnovljena je 1702. godine, na lokaciji koja je oduvijek bila granica Zapadne i Istočne Crkve. Zbog tog zemljovidnog položaja među crkvenim povjesničarima je dugi niz godina postojala dilema: koje je nadbiskupsko sjedište, Kaloča ili Bač? Danas je poznato da su i jedno i drugo sjedište koristili nadbiskupi, tj. biskupi iz Kaloče. Također je poznato da su za vrijeme vladavine Turske imperije na ovim prostorima franjevci uživali pravo da mogu vjerski djelovati. Oni su imali samostan u Petrovaradinu, s desne strane Dunava. Od 1700. godine počelo je izgrađivanje naselja s lijeve strane rijeke, tako da su franjevci i obnovili župu 1702-1718. Nakon njih od 1718. župu preuzimaju biskupijski svećenici. Do današnjih dana ova župe je imala 17 župnika. Povijesna dokumentacija prikazuje da su rimokatoličke vjernici bili Mađari, Hrvati i Nijemci. Na osnovu sastava vjernika ove župe može se ustvrditi točnost riječi sv. Stjepana kralja upućene njegovome sinu sv. Mirku: "Poštuj i štiti strance, koji dolaze u tvoju državu, jer oni jačaju državu."

Prva crkva sagradila se od najjednostavnijeg

materijala u čast "Mariji Pomoćnici" čija se slika, s glavnog oltara, čuva i danas u crkvi. U spomen pobjede kršćanske vojske nad Turcima kod Beča, njemački živalj tražio je da bude posvećena "Imenu Marijinu".

Sadašnja crkva obnovljena je za vrijeme župnika opata **Györgya Kopera**, u neogotskom stilu. Akcija sakupljanja sredstava za obnovu crkve sprovedena je u cijeloj ondašnjoj Austrougarskoj.

Biskup László Huzsvár o Novom Sadu

Godine 1974, na Cvjetnicu, za župnika ove župe imenovan je **preč. László Huzsvár**. Bilo je to vrijeme ateizma. Čak se na stranici časopisa "Dnevnik" pojavio natpis: "Šteta što hrabri 1944/45. nisu srušili "katedralu", jer bi se tako ljepše istakao trg u centru. To je vrijeme kada su štro napadali vjeru i potajno željeli iskorijeniti iz duša vjernika Boga. Djeca koja su pohađala vjeronauk, njihovi roditelji, strepili su da

tko ne bi saznao da odlaze u crkvu. I inteligencija, čast izuzecima, okrenula je leđa Crkvi. Mnogi su krišom kasno navečer dolazili u crkvu sklopiti brak, da bi bili potpuno sigurni da za to nitko neće saznati. Jedino su ustrajni vjernici davali nadu i radost svećeniku kada bi masovno došli u Došašću i Korizmi u crkvu. Postojali su pjevački zborovi na mađarskom i hrvatskom jeziku. Maloj grupi studenata navečer bi se držali biblijski satovi. I to je bila nada za budućnost. Možemo reći da koliko se kvantitativno smanjila vjernička zajednica, toliko je kvalitativno porasla. "Kad sam 1988. imenovan za biskupa u Zrenjaninu, oprostio sam se od vjernika u Novom Sadu a da nisam ni slutio kakve ih poteškoće čekaju od 1990.", kazao je biskup Huzsvár.

Sadašnjost i očekivanja župnika Sztrikovitsa

Godine 1991. subotički biskup imenuje velečasnog **Jánosa Sztrikovitsa** župnikom župe Imena Marijina. Tada počinje raspad druge Jugoslavije. Po popisu stanovništva iz 1981. možemo ustvrditi da župa Imena Marijina broji 12.000 vjernika - 8.000 Mađara i 3.000 Hrvata. U drugoj polovici 1991. počinju pozivi u rezervu. Kršćanski živalj u sa-vjesti osjeća da je opasno izigrati Božju zapovijed "Ne ubij" a i humanost veli da ne smijemo nanijeti zlo bližnjemu, pa mnogi bježe "preko granice". Biskup subotički i

Svećenici i đakoni na misi na dan proštenja

JÁNOS SZTRIKOVITS

Rodio se u Bezdanu, 21. 12. 1937. godine. Studij teologije završio je u Zagrebu 1965. godine. Iste godine na Petrovo zaređen je za svećenika u subotičkoj katedrali. Kapelansku službu vršio je u Adorjanu i Trešnjevcu, Čantaviru i katedralnoj župi. Upravitelj župe bio je u Zmajevu, Bačkom Gradištu i Žablju. Župničku službu vršio je u župi sv. Elizabete u Novom Sadu punih 25 godina (od 1975-1991). Iz ove župe upravljao je neko vrijeme i novosadskom župom sv. Roka. Godine 1991. imenovan je župnikom glavne novosadske župe, župe Imena Marijina i na toj službi je i sada. Uz župničku službu vrši službu bačkog arhiprezbitera i novosadskog dekana a član je i više biskupijskih vijeća.

ATTILA NAGY

Rođen je u Bajmoku. Tri razreda srednje škole završio je u Subotici u mašinskoj školi, a četvrtu godinu u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji "Paulinum". Studij teologije završio je na Visokoj bogoslovnoj školi u Pečuhu. Za svećenika je zaređen u Bajmoku, 5. 08. 2001. godine. Od početka svog svećeništva vrši kapelansku službu u novosadskoj župi Imena Marijina.

biskup zrenjaninski upućuju okružno pismo svim vjernicima i svećenstvu da ostanu na grudi svog zavičaja ali strah i nagon opstojnosti veći je od svega. To dokazuju i sljedeći podaci. U Matici krštenih iz 1991. stoji broj od 82 osobe, a godine 1994. broj je spao na 37.

Podaci druge župne knjige pokazuju još nešto, što je u svezi sa zdravstvenim stanjem vjernika - u Matici umrlih iz 1991. upisano je 167 sprovoda, a 1994. ih je 184. Lijekova nema, a ono što ima je jako skupo. Smrt ubire svoje, a nas je sve manje. U takvim okolnostima postavlja se pitanje: Što je svećenikova dužnost? Dakako, on treba stajati i ulijevati nadu i odgovornost u duše. Jer ispod debelog oblaka mržnje sija sunce ljubavi. I Krist nas upućuje da, ondje gdje je mržnja, sijemo ljubav.

Budućnost župe

Godine 1995. dr. János Péntzes 15. listopada posvećuje crkvu koja je do tada bila samo blagoslovljena. Vjernici su tada imali osobit doživljaj vjere kao i njihovi preci nakon Turaka.

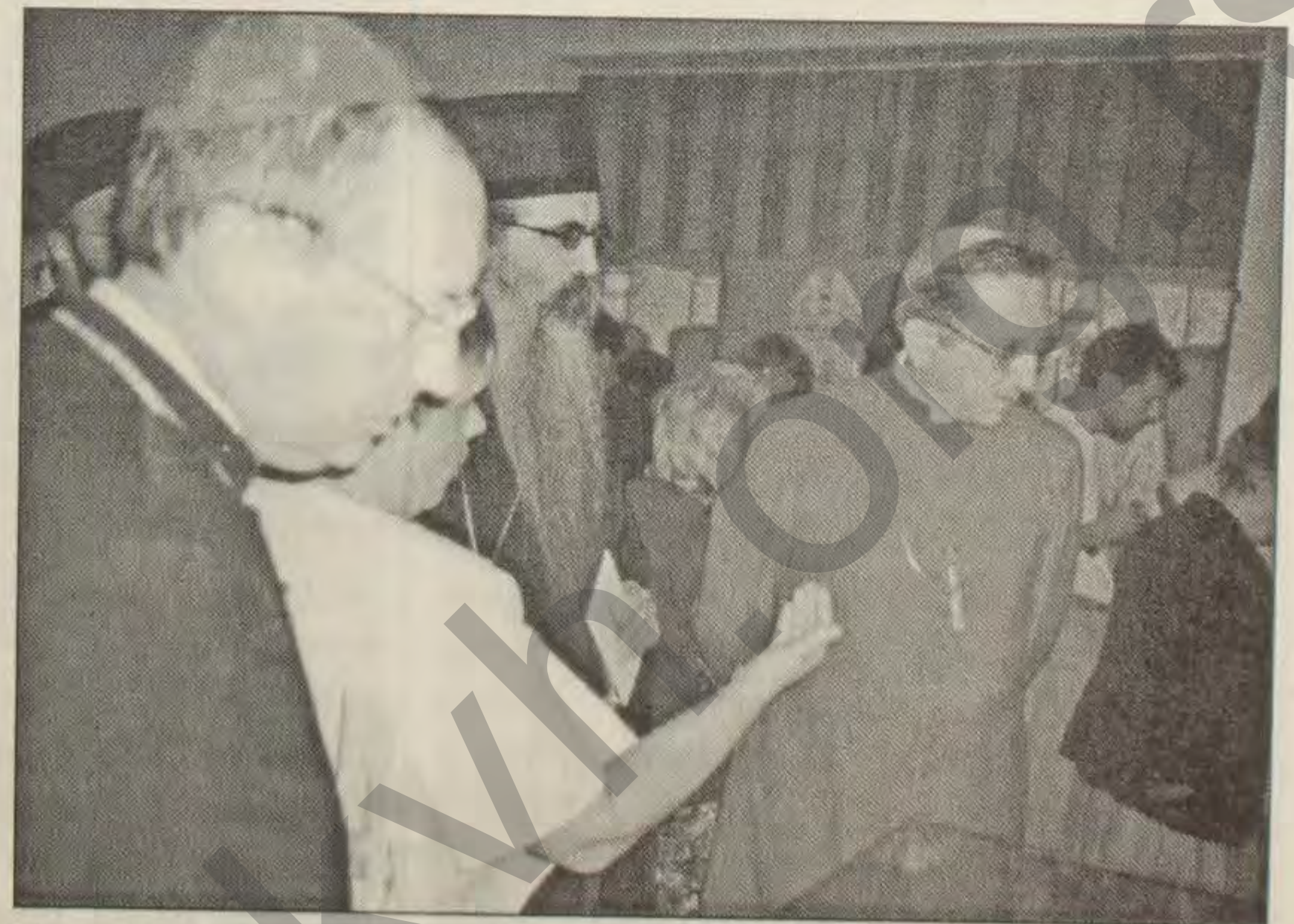
No, župnik Strikovics ukazuje na znake novog vjerskog života. Sadašnjost ukazuje na novu, drukčiju budućnost. U Matici krštenih 2000. nalazi se zapisano 40-50 krštenja. Na polugodištu 2002. već je upisano 35 krštenja. Isto tako i po

broju sklopljenih, zakonitih brakova u župi se vidi rast u sakramentalnom životu vjernika. Župnik Strikovics poziva sve vjernike da obogate župu svojim aktivnim članstvom i sudjelovanjem u životu zajednice.

Program proslave

Proslava je otvorena 7. 09. sv. misom koju je predvodio dr. Ivan Péntzes, subotički biskup. Program se nastavio punih devet dana. Svakoga dan pod sv. misom svećenici kako iz subotičke tako i iz drugih biskupija, slavili su s vjernicima i zahvaljivali Bogu za sve godine postojanja. Među njima su bili mons.

Laszló Huzsvár, Franjo Ivanković, Mihovil Zolárek, Julije Bašić, Miroslav Orčić, Antun Kopilović. Na mađarskom jeziku propovijedali su bivši kapelani ove župe kao i biskup **Antal Majnek.** U četvrtak, 12. rujna, bio je dan klanjanja a sv. misu i propovijed imao je **Eugenio Sbarbaro**, apostolski nuncij u Beogra-

Nuncij Sbarbaro, episkop Irinej i biskup Péntzes razgledaju izložbu

I predstavnici pokrajinske i lokalne vlasti sudjelovali su u ovoj značajnoj proslavi

du. Toga dana u vjeronaučnoj dvorani župe otvorena je i prigodna izložba koja daje retrospektivu 300 godina života ove župe. Završetak slavlja bio je u nedjelju, 15. 09. gosti su bili mons. **Stanislav Hočevar** i o. **Balázs Bábel**, kaločki nadbiskup.

Apostolski nuncij **Eugenio Sbarbaro** podsjetio je na riječi pape Ivana Pavla II. koje je uputio vjernicima koji slave obljetnicu postojanja bilo koje crkve, tj. župe. One bi mogle biti svojevrsni program za budućnost:

"Tražite Crkvu u kojoj Bog prebiva. Nemojte se zaustaviti na crkvi sazidanoj od kamena. Tražite živu Crkvu, koja ima puls, meso, bol i nadu. Lako je zadovoljiti se Bogom koji stanuje u katedrali i u svetohraništima. Bog, koji je zarobljen u svetohraništu, ne pravi nikakve probleme. Pravi problem nam zadaje Bog koji za hramove svoje izabire živog čovjeka."

Sklapanje saveza s Abrahamom (1)

Jahve Bog i Abraham! Njihova povezanost je živa i dinamična iako je za Abrahama to "hod u vjeri". No usprkos toga, u taj hod vjere probije ponekad svjetlo objave Božje koje tu vjeru jača i hrani. Pratimo Abrahama i došli smo do 15. glave Knjige postanka. Ona nam pokazuje kako se ta veza Jahve i Abrahama sve više učvršćuje. Ono što je u starini bilo najčvršće to je - savez. Jahve Bog sklopit će s Abrahamom savez.

Postoje različite vrste saveza s obzirom na položaj osoba i vrste obaveze. Tako postoje vazalski savezi gdje se kralj i njegov vazal povezuju određenim obećanjima. Postoji ravnopravni savez dvaju jednakih partnera s ravnopravnim obavezama jednog i drugog. Postoje obostrani i jednostrani savezi. Kod jednostranih samo se jedna strana obvezuje drugoj bez protuobaveze. Takav savez nalazimo u ovoj 15. glavi Knjige postanka. Ona donosi jednostrani savez u kojem se samo Bog Jahve obvezuje Abrahamu. No, pogledajmo pobliže!

Objava i obećanja

Glava počinje ukazanjem Jahve Abrahamu. Kada je to bilo i koliko je prošlo od pripovijedanja posljednjih događaja ne znamo. Pisac uvodi u ukazanje riječima "poslije tih događaja Jahve uputi Abram u riju". I tu su blage i umirujuće riječi upućene Abrahamu:

*"Ne boj se, Abrame,
ja sam ti zaštita;
a nagrada tvoja
bit će vrlo velika!"*

Čitajući u Bibliji ukazanja često ćemo vidjeti da su redovito prve riječi koje nebeska pojava govori: "Ne boj se!" Nebo donosi čovjeku mir a ne strah. Sjetimo se samo riječi arkanđela Gabrijela Mariji: "Ne boj se, Marijo!" Posve identične riječi s kojima počinje i ukazanje Abrahamu! Dolazi i obrazloženje toga: "ja sam ti zaštita" (kod navještenja: "jer si našla milost kod Boga"). Abraham treba biti siguran, miran i radostan. Uz njega je stalno - vidio on to ili ne - Jahve "koji jest" (izraz "ja sam" je više od uobičajenog izražavanja subjekta, on znači sigurnost postojanja - samo postojanje!). Dolazi do intimnog i povjerljivog razgovora između Abrahama i Boga. Upravo tip prave molitve koja nije ništa drugo nego prislan, intiman razgovor s Bogom o sebi i svojem životu. Moliti tre-

bamo učiti iz Biblije, učiteljica molitve je Božja riječ!

Razgovor ima dvije teme, koje ćemo svaku za sebe istumačiti a to su dva Božja obećanja: **a) obećanje sina potomka** i **b) obećanje zemlje**. Bibličari smatraju da su u davnini ova dva obećanja bila odvojena i pripovijedala se samostalno u odvojenim predajama i da ih je konačni redaktor spojio.

a) Obećanje sina potomka

Na lijepe i umirljive Božje riječi Abraham otvara svoje srce koje je puno tuge. Što mu to sve vrijedi kad nema sina koji bi to sve naslijedio. Sve će njegovo pripasti drugome: "Gospodine moj, Jahve, čemu mi tvoji darovi kad ostajem bez poroda; kad je mojoj kući nasljednik Eliezer Damašćanin? Kako mi nisi dao potomstva - nastavi Abram - jedan će, eto, od mojih ukućana postati moj baštinik" (Post 15,2-3). No Jahvi Bogu nije ništa nemoguće! Nije li on Stvoritelj svega i svima upravlja. Njemu je dovoljno otvoriti svoje srce, potužiti mu se i On priskače u pomoć. Kad ćemo jednom shvatiti snagu molitve? Ona pokreće Svemogućega!

Odgovor stiže odmah: "Taj neće biti tvoj baštinik, nego će ti baštinik biti tvoj potomak" (Post 15,4). No to ne bi bilo u "stilu" Božjem da se ograniči samo na čovjekovu molitvu. On uvijek daje više nego li što mi molimo, daje preobilno. Lijepa je stoga gesta kojom Bog Abrahamu to i konkretno želi pokazati. Izveo ga je van iz njegova šatora. Bila je noć a nebo pokriveno mnoštvom zvijezda. I tada mu je rekao: "Pogledaj na nebo i zvijezde prebroj ako ih možeš prebrojiti." Zamislimo veličanstven prizor! Istočno nebo čisto i prozračno prepuno neizbrojivih treperućih zvijezda! Sve je bilo time rečeno i dosta je bila samo jedna Božja rečenica: "Toliko će biti tvoje potomstvo!" To je Bog, Bog dobrote i obilja koji je spreman priteći našim bolima i potrebama.

Pitat ćete je li to moguće?! Jest, ali onome tko vjeruje! A Abraham vjeruje svom Jahvi. Zato pisac zaključuje ovu scenu riječima: "Abraham povjerova Jahvi i to mu se uračuna u pravednost" (Post 15,6). Molitva i vjera trebaju ići zajedno. Tada su one svemoćne. Sjetimo se samo molitelja koji su se svojim molbama obraćali Isusu. Isus ih je uslišavao, liječio, opraštao im grijeha ali je uvijek istakao:

"Vjera ti je tvoja pomogla!" Molitvu treba pratiti vjera, povjerenje u dobrotu Božju.

b) Obećanje zemlje

Jahve u svojoj ljubavi i dobroti ide dalje. Ne samo da će Abraham i njegova žena Sara imati sina potomka, premda su u staračkoj dobi a Sara oduvijek neplodna, već će dobiti i zemlju na kojoj će živjeti njegovi potomci. Mi ni izdaleka danas ne možemo razumjeti kategoriju "zemlje" i značenje koje je ona imala u starini. Imati zemlju znači imati budućnost jer imati zemlju znači imati hranu, imati zemlju znači imati prebivalište, imati zemlju znači imati sigurnost. Sve to i daleko više od toga sadržano je u antičkom poimanju zemlje. I jedan od temeljnih darova Božjih čovjeku je upravo zemlja! To vidimo već kod stvaranja svijeta u prvoj glavi Knjige postanka.

Značajan je tekst ovog obećanja i valja ga analizirati: "Ja sam Jahve koji sam te odveo iz Ura Kaldejskoga da ti predam ovu zemlju u posjed" (Post 15,7). Obećanje opet počinje riječima sigurnosti: "ja sam Jahve". Ističe se subjekt obećanja koji nije bilo tko već sam Jahve Bog. On otkriva Abrahamu i svrhu njegovog poziva iz Ura Kaldejskoga a ona je upravo u darivanju zemlje. Ovdje se vrlo lijepo vidi da je Bog gospodar zemlje, zemlja je njegova. On je jedini može istinski nekome predati jer je jedini njezin pravi vlasnik! Radi se o "ovoj zemlji", tj. o kanaanskoj zemlji na kojoj se Abraham upravo nalazi.

Što se dogodilo? Je li Božje obećanje zemlje preveliko za Abrahama i neshvatljivo, da li je čvrsto i stabilno društveno uređenje koje je vladalo u Kanaanu nasuprot nezaštićenog Abrahama pojedinca bilo tako nesrazmjerno da je pokolebalo Abrahamovu vjeru? Ne znamo i samo naslućujemo. No, Abraham traži veću sigurnost: "Gospodine moj, Jahve, kako ću ja doznati da ću je zaposjesti?" (Post 15,7). Nije to ništa neobično. Mi ljudi smo slabi. Mnogi su za Božja obećanja tražili znak po kojem će prepoznati istinitost ispunjenja. Znak je primio Zaharija koji je također bio bez potomstva (zanimemio je, usp. Lk 1,20), znak je primila i Marija koja ga nije tražila (njezina rođakinja Elizabeta također nerotkinja u šestom je mjesecu trudnoće, usp. Lk 1,36). I Abraham se pita "kako ću ja doznati da ću je zaposjesti". Bog mu ne odgovara na jednostavan način, već sprema uvjerljiv odgovor. Bog će se savezom obvezati da će svoja obećanja ispuniti. Bit će to jednostrani savez, savez samo s Božje strane. Umjesto odgovora, Abraham dobiva upute za pripremu sklapanja saveza. No o tome u idućem broju.

(U sljedećem broju:
Savez s Abrahamom - 2)

Uređuju: Marjan Ostrogonac
i Tomislav Ivanović

Posjet biskupa Ilije Janjića

Naše sjemenište 24. rujna pohodio je naš dragi gost, kotorski biskup **mons. Ilija Janjić**. On je naš redoviti gost. Napose stoga što Kotorska biskupija nekoliko zadnjih godina šalje svoje kandidate u subotičko sjemenište. Ove godine ih ima troje. Mons. Ilija Janjić je služio toga dana svetom misu, uz koncelebraciju poglavara, u sjemenišnoj kapeli. U svojoj homiliji je istakao kako su mu na srcu svi sjemeništarci i kako ih se uvijek u svojim molitvama rado sjeća. Na veoma zanimljiv i pristupačan način objasnio je kako je Isusova ljubav trodimenzionalna.

Prva dimenzija Isusove ljubavi je Njegovo utjelovljenje. Bog se utjelovljuje u ljudsko tijelo iz ljubavi. Druga dimenzija je otkupiteljska ljubav. Bog umire na križu za čovjeka iz ljubavi. I vrhunac je euharistijska ljubav po kojoj Isus ostaje među nama. Svaki sjemeništarac, već u ovom razdoblju vlastitog odgoja, treba svoj život, svoje zvanje, izgrađivati na ovoj euharistijskoj ljubavi.

O. M.

Zahvala bivšem uredniku

Uredništvo, poglavari i cijela sjemenišna zajednica zahvaljuje dugogodišnjem uredniku Zvonikove stranice "Duhovna zvanja" Vladimiru Sedlaku za vrijedan i savjestan rad na ovoj stranici. On je najprije dvije godine bio suured-

nik, a zatim godinu dana glavni urednik. U njegovim mnogobrojnim člancima vidi se da je srcem i dušom radio ovaj posao. I osobno mogu posvjedočiti da mi je, dok sam se odlučivao za svećenički poziv, umnogome pomoglo čitanje ove stranice čiji je on već tada bio urednik. Pamtim jedan od prvih njegovih radova u kojem svećenika opisuje kao Isusovog ribara ljudi.

Uz obilje Božjeg blagoslova želimo mu uspješan nastavak studija na bogoslovnom fakultetu u Đakovu.

O. M.

Iz života naše zajednice

Školska godina je u punom jeku i već nam stižu prve ocjene. Dobar početak je bitan za svakog učenika. Nakon dugih ferija treba ponovno uključiti svoj "kompjutor" i marljivo započeti s radom. Naši poglavari nam pomažu da se što lakše i bolje prolagodimo radu. Na molitvu i rad nas je poticao novi mladomisnik, nekadašnji paulinac, **vlč. Nikola Đerđi**, koji je slavio svetom misu u našoj kapelici. On je u svojoj propovijedi naglasio da mu je sjemenište dalo veoma dobre temelje, koji su mu bili od velike koristi, posebno na studiju u Grazu. U sjemeništu je, kako sam kaže, proveo najljepše godine svog života, i time potvrdio riječi himne Paulinuma "I tu svoju mladost proveo sam ja, gdje leži moja sreća sva". Na kraju svete mise nam je podijelio svoj mladomisnički blagoslov i sličicu kao uspomenu na njegovu mladu misu.

M. D.

Žalosna Gospa

U proteklih mjesec dana slavili smo puno Marijinih blagdana. Blagdan Žalosne Gospe slavili smo 15. rujna. Upravo ovaj blagdan nam mnogo koristi u našem duhovnom životu, jer razmišljamo o Marijinom životu koji je bio pun žalosti, truda, boli, muke, ali i sreće.

Nju je vodila misao i želja - vršiti volju Očevu. Put njenih boli i patnja je započeo navještenjem anđela Gabrijele. Znamo da je Marija, pošto je začela po Duhu Svetom, trudna morala prevaliti veliki put s Josipom do Betlehema, radi popisa. Uznemirilo je Mariju proroštvo starca Šimuna prigodom Isusovog prikazanja u hramu "a i tebi će samoj mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca" (Lk 2,33-35).

Kolike li je Marija morala pretrpjeti boli kad je bespomoćno gledala kako joj sina tuku, pljuju, bičuju, pogrđuju! Kakvi su osjećaji prožimali Mariju dok je gledala sina svoga Isusa kako umire na križu. Vrhunac svih njenih boli je bio kad su joj mrtvog Krista položili u krilo. Ipak je Marija sve to šuteći podnijela i nikad nije zamjerila Bogu. Sve je patnje prihvatila kao volju Očevu. Mi danas često puta prihvaćamo volju Očevu s mrmljanjem ili je uopće ne prihvaćamo. U takvim životnim situacijama trebamo se ugledati na Mariju i postupiti poput nje.

I. T.

MOLITE KRUNICU

Molitvi krunice želim još jednom povjeriti veliku nakanu mira. Krunica se u tome pogledu pokazuje osobito primjerenom molitvom. Ona izgrađuje mir također zato što, dok priziva Božju milost, polaže u onomu koji je moli sjeme dobra, od kojeg se može nadati plodovima pravednosti i solidarnosti u osobnom i zajedničkom životu. Pritom mislim na narode ali i obitelji. Koliki bi se mir zajamčio u obiteljskim odnosima, kada bi se ponovno počela moliti krunica u obitelji!

Ivan Pavao II.

Sjemeništarci s duhovnikom na molitvenom bdjenju s biskupima SRJ u crkvi sv. Roka

Uređuje: Katarina Čeliković

BIBLIJA U RUKE

Dobila sam predivne crteže od djece iz vrtića "Marija Petković - Sunčica". Oni su bili u berbi jabuka u Tavankutu i toliko su se radovali da su svoju radost pretočili u sliku. Objavljujemo nekoliko njihovih crteža kako bi vam svima jesen bila bliža.

Ali, javili su se i ministranti iz župe sv. Roka koji su opisali kako su postali ministranti. Njihova su iskustva zanimljiva te ćemo i njih podijeliti.

Čini se da je jesen već ušla u sve nas jer smo se počeli povlačiti u kuće, toplije oblačiti, a svuda oko nas žuto, opalo lišće. Zato ovdje koristim prigodu da vam javim i jednu novost.

Prema planovima svetog Oca Ivana Pavla II. od Došašća ova godina (to je početak liturgijske godine) bit će proglašena GODINOM BIBLIJE. Dragi Zvončići, sada ćete biti više u kući i bilo bi dobro da uzmete Bibliju u ruke i da zajedno s roditeljima pročitate koji zanimljiv odlomak. I u našu nagradnu igru stavili smo pitanje vezano za ovu informaciju, a bit će i vrlo lijepih i korisnih nagrada.

Zajedno čitamo Bibliju na svakoj sv. misi a sljedeća će nam godina biti sigurno bolja jer ćemo se više družiti sa SVETIM PISMOM.

Vaša Zvončica

ZVONČICI NA MISI

13. 10. 2002.
- 28. NEDJELJA KROZ GODINU
Mt 22,1-14

Isus nam pripovijeda o svadbenoj gozbi na koju moramo doći dostojno. Za nas je ta gozba euharistija - ako na euharistiji nismo dostojni blagovati TIJELO I KRV Kristovo, onda smo došli bez svadbenoga ruha.

20. 10. 2002.
- 29. NEDJELJA KROZ GODINU
Mt 22,15-21

Kako su često Isusu farizeji postavljali pitanja u kojima bi pogriješio pa da ga onda uhvate. Pitali su ga treba li plaćati caru porez. A on odgovara da caru treba dati carevo a Bogu Božje.

27. 10. 2002.
- 30. NEDJELJA KROZ GODINU
Mt 22,34-40

Najveća zapovijed - koja je?

3. 11. 2002.
- 31. NEDJELJA KROZ GODINU
Mt 23,1-12

Moramo paziti da se ne pravimo pred drugima važni. Isus je rekao: "Tko se god uzvisuje, bit će ponižen, a tko se uzvisuje, bit će uzvišen."

Bili smo u berbi jabuka - Sanja Buljović

NAJVEĆA ZAPOVIJED

Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim.

Druga, ovoj slična:

Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.

Malo se šalimo

ON JE MARKO

U sjemeništu bio neki Marko, nešto nemirniji od ostalih. Jedne večeri prefekt čuje kako netko poluglasno u spavaonici razgovara. Pretpostavio je da je jedan od prekršitelja kućnog reda Marko te uniđe u spavaonicu i upita:

- Tko je pričao?

Odgovora nije bilo. Potom je prišao bliže Markovu krevetu i upitao:

- Jesi li ti, Marko?

- Da, ja sam Marko - dočeka ga dosjetljivi sjemeništarač s dvoznačnim odgovorom.

ZAŠTO SAM POSTAO MINISTRANT?

Sad mi je jasno

Kada sam bio mali mama me često vodila u crkvu. Uvijek za vrijeme mise na oltaru su bili ministranti. Ja sam mislio da su to mali svećenici. Pitao sam mamu tko su ta djeca. Ona mi je odgovorila da su to ministranti. U početku mi nije bila jasna ta riječ - ministranti. Kada sam krenuo u školu i na vjeronauk postalo mi je jasno. Kada sam primio Prvu svetu pričest pitao sam časnu Silvanu da li mogu biti ministrant. Ona mi je rekla da mogu. Jedva sam čekao da obučem bijelu haljinu i da budem na oltaru s drugom djecom. Kada sam izašao na oltar posluživao sam svećenika i molio se Bogu.

Petar Brčić Kostić

Poslužitelj

Ministrant sam postao zato što sam oduvijek želio biti poslužitelj. Dok sam još bio mali, imao sam želju postati ministrant. Sada to jesam, služim dobro i ponosno Bogu i veoma sam sretan zbog toga.

Marinko Jegić

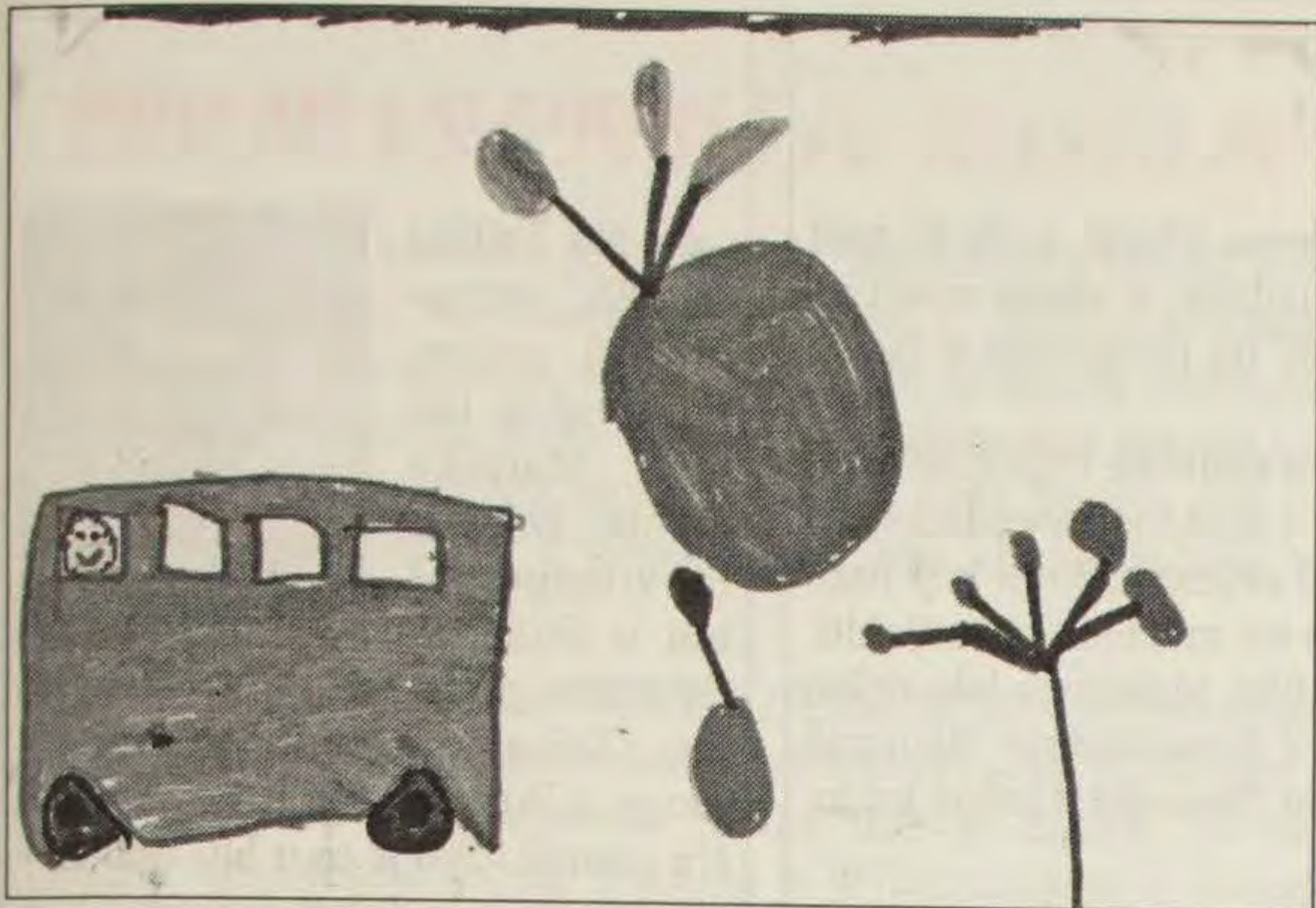
Bio sam dobar

Postao sam ministrant jer me časna izabrala zato što sam bio dobar na misi.

Nikola Nimčević

Bili smo u berbi jabuka - Valentina Mesaroš

Bili smo u berbi jabuka - Nina Kovačević

HRVATSKA ČITAONICA SUBOTICA

I. SMOTRA RECITATORA na hrvatskom jeziku

održat će se u Gradskoj biblioteci u Subotici
u SUBOTU, 16. studenog s početkom u 9 sati.

Sudjeluju recitatori iz Bačke i Srijema, podijeljeni u tri grupe:

1. mlađi (od 1. do 4. razreda osnovne škole)
2. srednji (od 5. do 8. razreda osnovne škole)
3. stariji (svi recitatori poslije završene osnovne škole do 27 godina starosti)

Recitatore ocjenjuje stručni žiri od tri člana.

Žiri bira 10 najboljih recitatora iz svake starosne kategorije kojima Hrvatska čitaonica dodjeljuje prigodne nagrade.

Tri najbolja recitatora upućuju se na pokrajinsku smotru sljedeće godine u proljeće.

PRIJAVITE SE I VI U VAŠEM MJESTU.

Prije nastupa u vašem kulturno-umjetničkom društvu bit će organizirana priprema.

Smotra se održava uz potporu

Skupštine općine Subotica i

Pokrajinskog sekretarijata za kulturu, obrazovanje i nauku.

Početak školsko-vjeronaučne godine u župi na Bikovu

U bikovačkoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo svečano je 22. rujna proslavljen početak nove školsko-vjeronaučne godine 2002/03. Osim mnogobrojne djece predškolskog, školskog i srednjoškolskog uzrasta na sv. misi, kojoj je predsjedao župnik **Julije Bašić**, bile su nazočne i učiteljice razredne nastave te odgajateljica iz vrtića i naša omiljena vjeroučiteljica i orguljašica teta Nada.

Svi učenici su donijeli pune torbe knjiga i bilježnica i stavili ih podno križa kraj oltara. Na svečano ukrašenom oltaru bile su uočljive: Biblija i školsko-vjeronaučni udžbenik za I. razred. Bilo je prisutno dosta djece koja su poslije svog krštenja primljenog u najranijem djetinstvu bila sa svojim roditeljima po prvi put u crkvi. Sve im je izgledalo neobično i čudno, a oni su za sve nas izgledali kao mali Isusovi cvjetići koji krase njegovu crkvu.

Učiteljice su čitale misna čitanja, a dvije ovogodišnje prvopričesnice otpjevale su psalam i aleluju. Nakon pročitano evanđelja župnik je održao lijepu i sadržajnu propovijed, punu pouka a glavna je bila sadržana u ovoj kratkoj molitvi upućenoj svima: "Bože, pomози, Isuse daj mi dobru pamet!" Uslijedila je molitva vjernika koju su predmolili po jedan učenik od predškolskog do srednjoškolskog uzrasta.

Pred kraj sv. mise župnik je blagoslovio brdo torbi, učenike i učiteljice i sve prisutne vjernike te nam poželio svakodnevnu ustrajnost i marljivost.

Marina i Sanja

PAMETNI ZVONČIĆI!

Nisam očekivala da će stići tako puno točnih odgovora. Bilo je i zanimljivih, opširnijih odgovora o crkvi u Mostaru što znači da vi i više znate nego što mi znamo! Jesam li dobro rekla? Zanimljiv odgovor poslao je jedan sjemeništarač koji pojašnjava da crkvu drže fratri, a ima dva kata ispod zemlje. Na planini se nalazi veliki križ.

A ovoga puta evo vrijednih nagrada za čak deset Zvončića.

1. **Marija Bosnjak**, Nova ul 68, Bezdán - prsten krunica i srebrni križić
2. **Marko i Bojana Mrvičin**, Dolska 115, Bač. Monoštor - PUZZLE (500 kom)
3. **Bernardica Vojnić M.**, M. Mandića 19, Tavankut - mirisava krunica
4. **Katica Janković**, P. Kočića 26, Sombor - lutkica
5. **Matilda Stanković**, V. Dugoševića 26/v, Beograd - knjiga posvećena Mariji Petković
6. **Ivan Časar**, 29. novembra 11/a, Vrbas - "Čovječe ne ljuti se"
7. **Ivan Duhonj**, I. L. Ribara 48, Irig - knjiga o Ivanu Merzu
8. **Ivo Šokčić**, P. Petrekanovića 18, Subotica - pikado
9. **Ivan Škravan**, M. Gupca 2, Vajska - pikado
10. **Marko Martić**, Željeznička 6, Bezdán - pikado

A sada evo novog pitanja a nagrade će biti specijalne, možemo ih čak nazvati BOŽIĆNE NAGRADE jer ćemo ih slati u prosincu, a bit će i lijepih "BETLEHEMA"!

KUPON ZVONIKA br. 69

Godina 2003. proglašena je
GODINOM _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

U mjesecu listopadu, koji u svojim molitvama osobito posvećujemo Mariji, kada su naši pogledi žarko uprti u njen sjajni lik, samo se od sebe nameće pouzdanje u njeno vodstvo. Naša zaštitnica i zagovornica neprestano svojim primjerom ukazuje na pouzdanje u Božju providnost, na molitvu koja umiruje biće, na životnu smirenost.

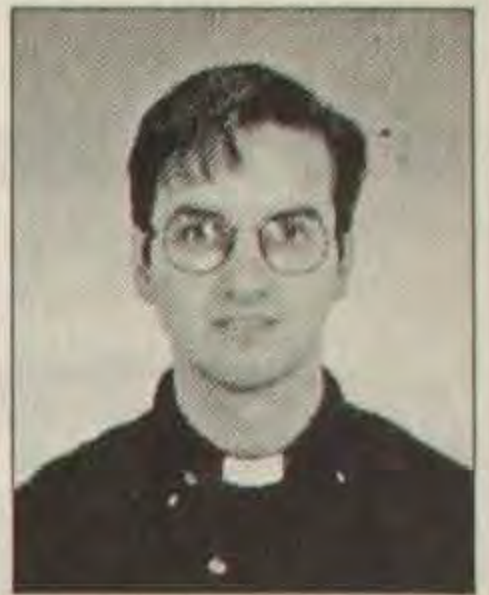
Život nas baca na razne strane, neke su bolje, neke nisu. Za neke situacije vrijedi se boriti, a neke treba znati pustiti. Jednostavno ostaviti - prepustiti Bogu sve. Moći prepustiti sve Bogu, mudrost je koja se stiče iskustvom, najčešće mukotrpnim. Ali svijest o Bogu koji nam želi dobro veća je i jača od bilo koje zaludne borbe, od situacija koje ne možemo promijeniti. Marija tu stoji kao najdivniji primjer. Smirenost i pouzdanje njenog lika, vlastito je iskonskoj mudrosti. Ljubav kojom se grle nevolje i razočaranja pretvara patnju u divno biserje. Njen nas primjer može potaknuti na pomalo neobičnu i nesvakidašnju životnu filozofiju. Ljubav križa, koji se nosi kroz život, može nas dovesti bliže Bogu i njegovoj slavi.

Dragi mladi, neka vam primjer Marije bude životna maksima.

Marina

TRIBINA MLADIH

Na Tribini mladih, održanoj 15. rujna, predavač je bio mr. Marinko Stantić, koji je u to vrijeme još bio u Subotici, jer inače priprema doktorat u Rimu. Tema je bila "Vjerujem da mogu s Bogom ustrajati u dobru". Na pitanje - Što je to u biti dobro? - vlč. Marinko je dobro definirao kao odsustvo zla. Jedna od interesantnih misli je i misao da Božju dobrotu čovjek otkriva tek kad upadne u carstvo zla. Također je bilo rečeno da su uputstva za to kako postati dobar u 10 Božjih zapovijedi i da se križ ne smije shvatiti kao zlo već kao povratak prema dobru. Toliko o samom predavanju.

Ponešto i o druženju. Ovog puta je za druženje bila zadužena župa Isusovog Uskrsnuća. Oni su dosta dobro osmislili to druženje; bilo je i glazbe, ali mladi, kao i uvijek, nisu ostali poslije predavanja. Gotovo svi su otišli svojim putem poslije zajedničke molitve. I ovog puta u ime Odbora tribine mladih apeliram na vas, mladi prijatelji, da pružite priliku onima koji organiziraju druženje da ono stvarno uspije tako što ćete ostati, makar još na kratko, poslije predavanja. Ako vam se ni onda ne sviđa način na koji je druženje osmišljeno, slobodno možete otići. Možda bismo baš mi poslije tribine mogli uspostaviti kršćansko druženje i tako se približiti DOBRU.

Igor Čeliković

MISIJA JE NAVJEŠTAJ OPROŠTENJA

/Iz Papine poruke za Svjetski misijski dan, 20. 10. 2002/

Evangelizacijsko poslanje Crkve u suštini je navještaj Božje ljubavi, milosrđa i opraštanja, objavljenih ljudima životom, smrću i uskrsnućem Isusa Krista, našega Gospodina. To je navještaj radosne vijesti da nas Bog ljubi i da želi da svi budemo ujedinjeni u njegovoj milosrdnoj ljubavi, oprašajući nam i tražeći od nas da opraštamo drugima čak i najteže uvrede. To je riječ pomirenja koja nam je povjerena jer, kako kaže sv. Pavao, "Bog je u Kristu svijet sa sobom pomirio ne ubrajajući im opaćina njihovih i polazući u nas riječ pomirenja" (2 Kor 5,19). To su odjeci i pozivanja na najuzvišeniju čežnju Kristova srca na križu: "Oče, oprostimo im, ne znaju što čine" (Lk 23,34).

Eto dakle ukratko temeljnih sadržaja Svjetskog misijskog dana, kojeg ćemo slaviti u nedjelju 20. listopada, posvećenog pobudnoj temi: "Misija je navještaj opraštanja". Riječ je o događaju koji se ponavlja svake godine, ali koji, u slijedu vremena, ne gubi vlastito značenje i svoju važnost, jer misija sačinjava naš odgovor na najveću Isusovu zapovijed: "Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode... učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio" (Mt 28, 19). /.../

Proslavom Svjetskog misijskog dana svima se pruža mogućnost da se mjere prema zahtjevima Božje beskrajne ljubavi. Ta ljubav zahtijeva vjeru i poziva da se čitavo svoje pouzdanje stavi u njega. "A bez vjere nemoguće je omiljeti Bogu jer tko mu pristupa, vjerovati mora da postoji i da je platac onima koji ga traže" (Heb 11,6).

O toj godišnjoj proslavi pozvani smo ustrajno moliti za misije i surađivati svakim sredstvom u djelovanjima koja Crkva vrši u

cijelome svijetu da bi izgrađivala Božje kraljevstvo, "vječno i sveopće kraljevstvo, kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira". Pozvani smo prije svega svjedočiti životom svoje potpuno prijanjanje uz Krista i njegovo evanđelje.

Da, ne smije se nikada stidjeti evanđelja niti imati strah zvati kršćanima, prešućujući vlastitu vjeru. Nužno je, naprotiv, nastaviti govoriti, širiti prostore navještaja spasenja jer je Isus obećao da će zauvijek i što god da bilo ostati prisutan među svojim učenicima.

Svjetski misijski dan, pravi i istinski blagdan misija, pomaže nam tako bolje otkriti vrijednost našeg osobnog i zajedničkog poziva. Potiče nas, jednako tako, priskočiti u pomoć "najmanjoj braći" (usp. Mt 25,40) po misionarima rasutim u svakom kutku zemlje. To je zadaća Papinskih misijskih djela, koje oduvijek služe misiji Crkve, brinući se da onima za koje skrbi ne nedostaje kruh Riječi te im nastave donositi neiscrpni dar nepresušne ljubavi, koja izvire iz samog Spasiteljeva srca.

Draga braćo i sestre! Povjeravamo to naše zauzimanje za navještaj evanđelja, kao i cijelo evangelizacijsko djelovanje Crkve, Presvetoj Mariji, Kraljici misija. Neka nas ona prati na našem putu otkrivanja, navještavanja i svjedočenja ljubavi Boga, koji oprašta i daje mir čovjeku.

S tim osjećajima, svim misionarima i misionarkama diljem svijeta, svima onima koji ih prate molitvom i bratskom pomoći, kršćanskim zajednicama koje su još davno ili tek nedavno utemeljene, od srca upućujem apostolski blagoslov, uz želju za trajnom Gospodinovom zaštitom.

Bog Je s druge strane

Srce mi je ovih dana zaodjenula sumnja. Razum i duša se natječu, tko li će pobijediti?! I strah se čini tako moćnim. Uvlači se kroz svaku poru na koži i steže lance oko kostiju. Prah i pepeo. Palim svijeću i ugledam Boga, s druge strane. Iza rešetaka. A zatvorenik sam JA.

Ivana L.

TEREZIJANSKA MISIJA

Ovoga ljeta navratio je k meni jedan ljubazni bračni par s p. Ignacijem, isusovcem iz Beograda. Nakon kratkog upoznavanja i razgovora shvatio sam da gospođa **Isabela Đorđević**, Poljakinja, propagira tzv. **Terezijansku misiju** uz svestranu podršku svog muža **Nikole**. Ova misija već je proširena po svijetu, a u našoj zemlji ima svoje sjedište u Beogradu, kod isusovaca.

Kanonska zajednica "TEREZIJANSKA MISIJA" okuplja osobe koje žele pomagati duhovna zvanja revnom molitvom i životom ljubavi. Terezijanska misija ime je dobila po sv. Tereziji od Djeteta Isusa. Nastala je u Francuskoj a danas djeluje u više europskih zemalja. Terezijanska misija je udruženje vjernika koje su odobrili biskupi Bayeuxa i Lisieuxa u Francuskoj.

Ona poziva svoje članove da svakog dana mole "Molitvu našoj Gospi od svećenika".

Osim toga, svatko prema svom pozivu i zanimanju može činiti i sljedeće:

- Nositi škapular, često se pričestivati, moliti molitve kontemplacije, jedan dio krunice (jedno otajstvo), Časoslov ili jedan dio liturgije; devetog dana u mjesecu izmoliti čin posvećenja Milosrdnoj ljubavi, po uzoru sv. Terezije iz Lisieuxa ili neku drugu molitvu posvećenja.

Ova misija želi dati svoj doprinos evanđeoskog života u djelovanju župa, duhovnih pokreta, ustanova za formaciju

mladih i zalaže se da dijete nađe svoje pravo mjesto u Crkvi. Njezin cilj je, dakle, isprositi od Boga, po zagovoru Blažene Djevice Marije, svetost djece i njihovih obitelji po molitvi i prinošenju sebe u prilog duhovnih zvanja.

Blažena Djevica Marija hoće pomoći Crkvi u njezinoj najvećoj potrebi i zato traži puno molitve za svećenike, redovnike i redovnice. A svetost svećenika bila je uvijek goruća potreba Crkve.

Terezijanska misija surađuje i s Terezijanskim institutom. Ovaj svjetovni Institut ujedinjuje posvećeni život sa životom u svijetu. Osoba u Terezijanskom institutu obvezuje se na čistoću, siromaštvo i poslušnost. No, prilagođena je pozivu u kojem živi. Ovu obvezu daje na ruke priora kao u samostanu. No, ostaje u svijetu i djeluje u njemu. Ne mora

živjeti u zajednici i uz materijalne obveze. Njezin život je posvećen i skriven. Svjedočanstvo o Isusu unosi u sredinu u kojoj živi. Kontakt sa zajednicom u Institutu ispunjava se u čestim duhovnim vježbama. Terezijanski institut živi duhovnošću MALOG PUTA sv. Terezije iz Lisieuxa. Dakle, istom duhovnošću kao i Terezijanska misija. U statutu Instituta zapisano je: molitva i odricanje za svećenike.

Osobe u duhovnom staležu: svećenici, redovnici, bogoslovi, sjemeništari koji žele da

se za njih posebno moli, kao i osobe koje žele moliti za njih, mogu se javiti na adresu: Terezijanska misija, crkva sv. Petra, Makedonska ulica 23, Beograd ili Andriji Anišiću, crkva sv. Roka, I. Milutinovića 52, Subotica.

Andrija Anišić

Molitva našoj Gospi od svećenika

Djevice Marijo. Majko Krista-Svećenika.

Majko svećenika svega svijeta.

Ti si osobito zavoljela svećenike.

Jer oni su žive slike

Tvoga Sina Jedinca.

Kroz sav zemaljski život pomagala si Isusu.
a pomažeš mu i dalje u nebu.

Žarko te molimo. moli za svećenike!

"Moli Oca Nebeskog
da pošalje radnike u žetvu svoju."

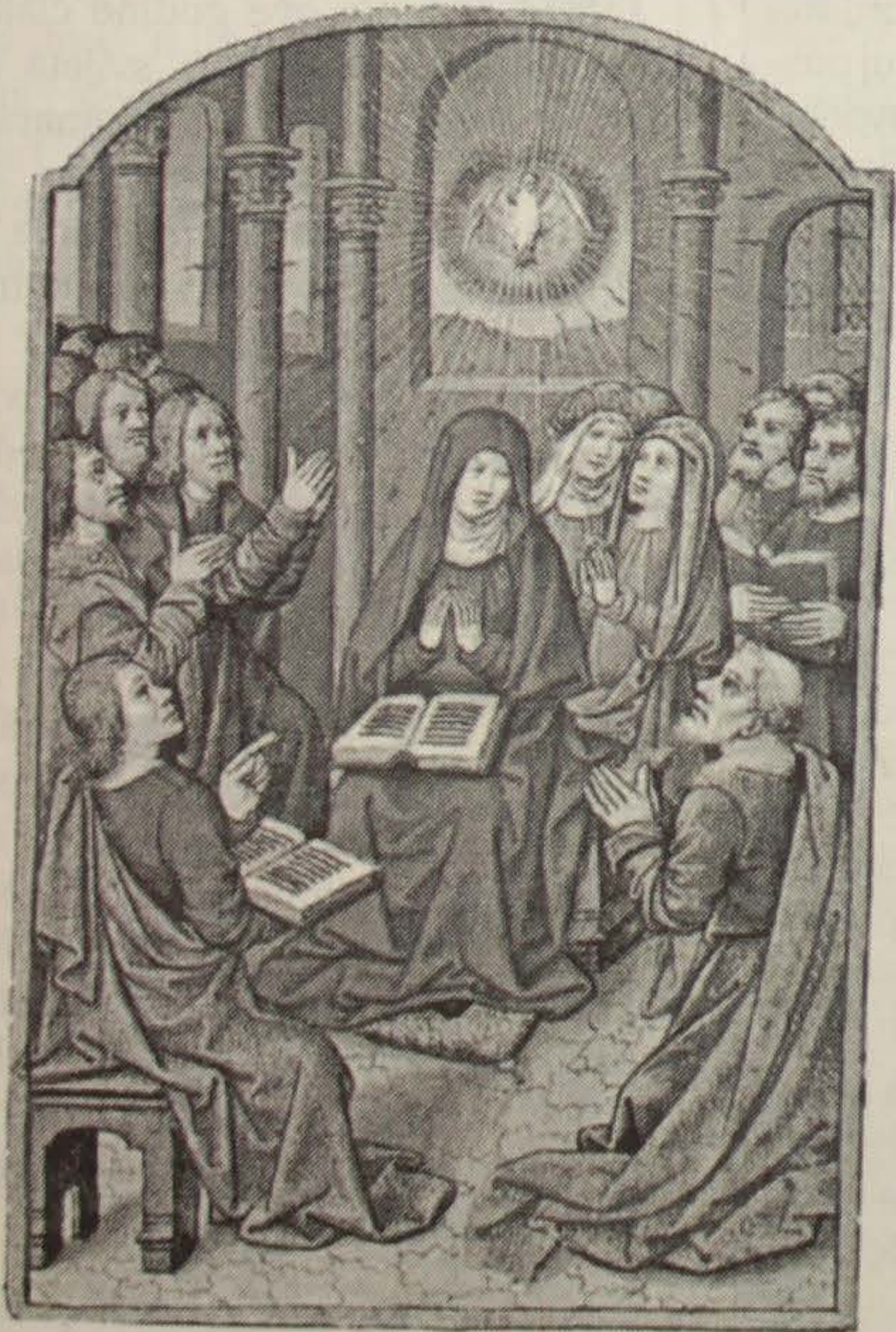
Moli da bismo uvijek imali svećenike
koji će nam dijeliti svete Sakramente.
tumačiti nam Evanđelje Kristovo.
i poučavati nas da postanemo

Istinska djeca Božja!

Djevice Marijo. Ti sama isprosi od Boga Oca
svećenike kakvi su nam potrebni;
i budući da Tvoje Srce može sve od Njega dobiti.
izmoli nam, o Marijo.

svećenike koji će biti Sveti!

AMEN!

UCIP-ovi (KATOLIČKI) NOVINARI U SUBOTICI

U organizaciji YUKATMEDIA (katoličke medijske udruge iz Beograda) naš su grad, u četvrtak, 3. rujna, posjetili mladi novinari UCIP-a, njih dvanaestero. U povodu tog događaja predstavljamo ovu udrugu i njen rad.

UCIP je svjetska udruga katoličkih novinara bilo da rade u katoličkim tiskovnim medijima, građanskoj sferi ili u izdavačkoj djelatnosti. Union Catholique International de la Presse ima svoje sjedište u Ženevi u Švicarskoj.

Članovi udruge imaju prilike razmijeniti svoja iskustva, zainteresiranosti i zanimanja za određene teme ili sfere u kojima rade. To mogu učiniti na trima redovitim aktivnostima.

Seminari su jedan od najpopularnijih programa koji se u kontinuitetu održavaju za novinare, publiciste i profesore komunikacije. Ovaj program se organizira od 1991. godine svaki put u drugoj zemlji svijeta. Posljednji je bio u Harareu Zimbabve od 28. srpnja do 4. kolovoza.

Ljetnja škola ili "univerzitet" predviđen je za mlade članove UCIP-a, na njemu mogu sudjelovati mladi novinari do 35 godina koji su se istaknuli u novinarstvu i koje je preporučilo regionalno odnosno nacionalno udruženje UCIP-a. Škola se organizira svake godine s najviše dvadesetčetvero sudionika. Ove godine od 29. rujna do 6. listopada mladi novinari su imali priliku posjetiti zemlje bivše Jugoslavije, između ostalih mjesta i Suboticu.

Preko 3500 članova udruženja svake treće godine se okuplja na generalno zasjedanje na

kojem se obrađuju goruće svjetske teme. Sljedeći takav susret bit će u Bankoku, na Tajlandu, od 9. do 17. listopada 2004. godine.

UCIP-ovi novinari su bili u posjeti Vojvodini i Srbiji od 28. 09. do 6. 10. 2002. Posjetili su mnoge medijske kuće i katoličke udruge.

O svojim **Dojmovima** govorila nam je i **Hélen Côté** iz Montreala, Kanada:

□ Pošto sam ovdje vrlo kratko, ne mogu govoriti o Subotici, ali mogu nešto reći o Jugoslaviji. Smješteni smo po obiteljima, koje su divne. Obitelj u kojoj sam smještena je mješovita, čovjek je pravoslavac, a žena katolkinja, mislim da je to dokaz da možete živjeti skupa. Veoma smo dobro primljeni, to je izuzetno interesantno. Iako... ne pričate mnogo o konfliktu koji se događao, pa smo prinuđeni tu temu neprestano poticati.

Na kraju njihovog posjeta Subotici Hélen je kazala:

□ Ne znam mnogo, tek nedavno smo završili, teško mi je izvući bilo kakav zaključak. Prvi dojam, kad sam došla u Suboticu, bio je da sam došla u Jugoslaviju. Za mene je to kao da sam došla među Srbe, ljude koje je bombardirao NATO. Pa sam se pitala kakav je međuljudski odnos između Srba i naroda bivše Jugoslavije. Nisam mnogo znala o tome, iako, sve izgleda sasvim OK. Ali kada razgovarate s ljudima, shvaćate da nije sve gotovo. U organizaciji ovogodišnjeg UCIP-ovog univerziteta bio je i ovaj posjet zemljama bivše Jugoslavije. Pozvani smo u Sloveniju, Hrvatsku, Jugoslaviju i sljedećeg tjedna odlazimo u Bosnu i Hercegovinu. Cijeli tjedan provodimo posjećujući razna mjesta. Interesantno je da novinari u Sloveniji nemaju ista interesiranja kao u Hrvatskoj, Jugoslaviji ili Bosni i Hercegovini, vjerojatno.

ZVONIK: Jesi li imala prilike ranije upoznati ljude iz bivše Jugoslavije?

□ Pišem za jedan katolički list u Qvébecu, na temu religije i duhovnosti. Ali također radim i u jednom kafeu u Montrealu koji se zove "Sarajevo". To je kulturno okupljalište ljudi iz ex Jugoslavije, intelektualaca također. Zbog tog svog radnog mjesta upoznala sam mnoge ljude iz bivše Jugoslavije, one koji su nedavno došli i one koji već generacijama žive u Kanadi. Ti ljudi su skupa, nisu jedni protiv drugih. Upoznati su s prilikama u zemlji iz koje su porijeklom, ali se skupa vesele i zabavljaju.

ZVONIK: Kakvi su tvoji dojmovi općenito?

□ Moram zahvaliti Bogu za ovo iskustvo, koje je vrlo kompleksno i zahtijeva punu pozornost pri odlasku na susrete i konferencije. Sve ove informacije prikupljene ovdje moram shvatiti kao cjelinu, kao političko pitanje, stoga nije lako donijeti bilo kakav konačan zaključak.

Izuzetna briga koja se posvećuje mladim novinarima primjetna je kroz poticaje i nagrade na UCIP-ovim natjecanjima. Ono što smo mogli primjetiti pri posjetu ove male skupine novinara, osim umora zbog napornog programa, jeste i ogromna zainteresiranost za situaciju i prilike u našoj zemlji.

Uz srdačne riječi pozdrava rastali smo se od naše zanimljive sugovornice. Do nekog narednog susreta s UCIP-om, posjetite ih na

www.ucip.ch

Izdvajamo kratko iz posljednjeg UCIP-ovog informatora:

"Od početka ove godine članovi i prijatelji iz svih dijelova svijeta slave UCIP-ovu 75. obljetnicu novinarstva i humanosti. Članovi su to činili održavanjem etičnosti i vrednota kroz svakodnevni rad kao i propagirajući jednakost i poštovanje prema svim ljudima i kulturama u njihovim izvješćima i prikazivanjima", riječi su predsjednika i generalnog sekretara ove udruge te su dodali, "Učesnici u seminaru u Zimbabveu su naglasili da je UCIP vjerojatno jedina organizacija koja može pokazati mnoge putove u raznim sferama. Kao novinari i profesionalni medijski djelatnici, ono što je nama potrebno je prava informacija i opsežno znanje o izdanjima i svjetskim zbivanjima tako da možemo cijeniti i poštovati situacije drugih ljudi. To je uvijek bio UCIP-ov prioritet širom svijeta usprkos svih vrsta prepreka i teškoća - finansijskih, političkih i ideoloških."

Priredila: Marina Kujundžić

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

PRIJATELJSTVO IZMEĐU BRAČNIH DRUGOVA**Ljubav ne škodi prijateljstvu, a ono nikako ne smanjuje strastvenost ljubavi.****Baš naprotiv, ljubav i prijateljstvo se međusobno pomažu i nadopunjuju...***kada ga nema...*

U braku sagrađenom samo na tjelesnoj privlačnosti često se zbiva da partneri već nakon nekoliko mjeseci zajedničkog života postaju jedno drugom stranci. Stvojestveno je, naime, naravi erotskog plamena da je u početku jak, a kad se postigne zadovoljenje, postaje slabijim i konačno se sasvim gasi. To je zapaljena slama, a ne trajni žar. Takva se sasvim tjelesna strastvenost rijetko odupire neizbježnim teškoćama i razočaranjima svakidašnjeg života. Upravo kod takvih "brakova iz ljubavi" postotak rastava je najveći; često se rastavljaju već nakon nekoliko godina. Rascvat prijateljstva u braku sklopljenom samo iz zaljubljenosti nije ni u kom slučaju načelno nemoguć. No ni jedan od supružnika se ne smije obeshrabriti kada osjeti kako se smanjuje čuvstveni plamen. Ukoliko se međusobno bolje upoznaju, mogu doista ostvariti pravi prijateljski odnos. Najveća zapreka rađanju prijateljstva u takvim brakovima jest precjenjivanje ljubavi koja je bila povod sklapanju braka, tj. vjerovanje u vječnost svoje strasti i nedostatak truda da se međusobno upoznaju. Neki smatraju nevažnim kad primijete da si nemaju ništa važno reći, a vjeruju više ili manje svjesno da je tijelo dovoljno čvrsta stvarnost da ih za-

uvijek poveže. Kad se nakon nekog vremena izgubi tjelesna opojnost, većinom je prekasno za rađanje prijateljstva. Gomila razočaranja svake vrste učini partnere neraspoloživima jedno za drugo - vjeruju da se u srž poznaju, dok u stvarnosti jedva imaju kakvog pojma jedno o drugome, jer ih je strast, dok je trajala, zasljepljivala.

kada ga ima...

Sasvim drukčije je to kod bračnih drugova čija je veza utemeljena na čvrstom prijateljstvu. Čak i ako erotsko usklađenje nije najsavršenije, a ljubavna strast također ne traje dugo, harmonija među supruzima neće biti narušena. Partneri se poznaju u dubini svojih bića i ne daju se uznemiriti površnim pogreškama drugoga. Imaju što reći jedan drugome i na ne-erotskom polju. I sama erotska ljubav dobiva prije svega među supruzima-prijateljima izrazito veći intenzitet i trajnost. Prijateljstvo može pružiti izvrsnu podlogu ljubavi i oni se mogu međusobno podržavati. Bilo bi normalno da prijateljstvo bude prethodnica ljubavi, kao što je pozvano da je i nadživi, posebno u starijoj dobi kada se erotska ljubav više ne može očitovati.

(Prema: "Psihologija prijateljstva, Ignace Lepp)

Sv. Franjo Saleški: O UČINCIMA LJUBAVI (nauk za oženjene i udate - III dio)

LJUBOMOR

"No dok vas opominjem, da se sve više uzajamno ljubite, kao što morate, čuvajte se, da se ta ljubav ne izrodi u ljubomor. Često se dogodi, da se baš u najživljijoj i najvećoj ljubavi zaleže ljubomor, kao što se u najljepšoj i najzreljoj jabuci zaleže crv. Ljubomor šteti i kvari jezgru ljubavi, jer rađa svađe, nesloge, pa i razvode. Ljubomor se dašto neće zaleći u prijateljstvu, koje se osniva na pravoj kreposti, zato i jest nesumnjiv znak neke sjetilne, surove ljubavi, a smjera na osobe, gdje nema prave, stalne i čvrste kreposti. Stoga se ludo ističe prijateljstvo, gdje se hoće da uzvisi ljubomor. Ljubomor dašto pokazuje, da je prijateljstvo veliko i jako, ali ne da je pošteno, čisto i savršeno. Savršeno je prijateljstvo uvjereno da je krepostan onaj, koga ljubi, a ljubomor sumnja o njemu."

Za vas pronašla: s. M. Jasna Crnković (iz djela Sv. Franje Saleškog "FILOTEA - uvod u pobožni život")

Probudili smo se na divan četvrtak. Imali smo dosta isplaniranih obaveza za današnji dan. Ja sam imao otići do grada, a supruga je ostala kod kuće s djecom. Još od jutarnje kave sve nam je dosta dobro išlo te nam je bilo veoma drago što smo sve pozavršavali što je bilo u planu. Vrativši se kući iz grada počeli smo praviti ručak, i sve je išlo točno onako kako smo htjeli. U jednom trenutku i supruga i ja smo se počeli pitati kako to da nam danas baš sve ide od ruke, a opet oboje imamo utisak da smo nešto veoma važno zaboravili, izostavili, kao da negdje kasnimo. Taman sam supruzi počeo objašnjavati kako osjećam da "neto favi" (kako bi rekao naš dvogodišnji sin), kad je ona po starom ženskom običaju rekla: "Ja znam!", a onda, čineći znak križa počela: "U ime Oca i Sina i Duha Svetoga..." Izmolili smo desetice krunice prvi puta zajedno u ovom Gospinom mjesecu.

PJESMA MJESECA:

**Samo Tebi da se klanjam, samo Tebi predam sve,
da Te ljubim srcem cijelim, kao Marija, Isuse.**

Kuc-kuc! Kucam na vrata vašeg Vašeg srca...

Stižem, stižem, uh, opet u malešnom zakašnjenju, ali stižem! Molim, sačekajte čas, moram stresti ovo malo prašine s krila... evo me! Drago mi je da sam s Vama - ja sam Tonkica, Pričljivi Leptirak. Sigurno se pitate otkud sad leptir u katoličkom listu koji piše o biskupima i sinodama, tumači Bibliju i poučava o dragom Bogu? Pa, eto, ne znam ni ja - tu sam slučajno i na kratko. Sletjela sam jer je netko izgleda nakon nedjeljnog ručka uzeo kolačić s medom da se sladi dok se sladi čitanjem "Zvonika", pa je ostala jedna mrvica, a znate kakvi smo mi leptiri... Slatka mrva bješe baš na strani OBI... TELJ. Malo sam sporija u čitanju, oprostite, pričanje mi ide lakše! Čitanje tek uče i ovogodišnji prvačići, a to me podsjeti: ima jedna djevojčica što neće u školu. Veli - ona zna i čitati i pisati i računati i ne vidi zašto bi išla u školu. Dragi roditelji i djeco, što čitate "Zvonik", što biste joj Vi rekli? Istina, ona ide u školu i voli svoju učiteljicu i drugove, ali uvijek nešto neće. Što bih mogla ja učiniti? Što joj prišapnuti pa da radosna ide u školu, na vjeronauk, u crkvu i svugdje gdje je lijepo? Ne znam, ne znam... Morat ću razmišljati, a dani su još tako kratko vrijeme lijepi i topli i sunčani i ima cvijeća i vjetra... (Tonkica zanesena odletje)

Kuc-kuc! Kucam na vrata vašeg Vašeg srca...

Dijalog između Istoka i Zapada - teološki i praktično

(predavanje održano na tribini u Subotici)

Prvi vidljivi znak polazi od čuvene formulacije koju je upotrijebio Joseph Ratzinger (tada profesor teologije) 1967. u Grazu. Ona kazuje da se danas od pravoslavnih crkava ne može više zahtijevati nego što je u prvom tisućljeću, dakle tisuću godina, bilo pravo. Crkva je u svim stoljećima ista; zbog toga se dogme I. vatikanskog koncila interpretiraju tako da ne proturječe praksi prvog tisućljeća već da ih prihvaćaju u sebe.

Ovo odgovara intencijama I. vatikanskog koncila, jer koncil želi svoje učenje definirati isključivo prema starom i postojanom vjerovanju univerzalne crkve (dvobr. 3052; usp. 3065; 3069). Na koncu, zahtjevu da se dogme I. vatikanskog koncila interpretiraju u svjetlu prvog tisućljeća, odgovara i enciklika "Ut unum sint" (br. 61; 95).

To ne može značiti da se mi danas ponovno vraćamo u prvo tisućljeće. Povijesno to nije moguće. Vrijeme, također, u Pravoslavnim Crkvama u drugom tisućljeću nije stalo. Zbog toga treba pronaći rješenje za treće tisućljeće koje će razvitak prvog kao i drugog tisućljeća primjereno uzeti u obzir.

Pri tome praksa primjene primata može u budućnosti, kao i u prvom tisućljeću na Istoku i Zapadu, biti različita. Dakle, ne radi se o tome da današnji oblik primjene primata u zapadnoj Crkvi obaveže istočne Crkve. Već danas je primjena primata u istočnim Crkvama, koje stoje u zajednici s Rimom, drugačija no u latinskoj Crkvi. Ove Crkve su Crkve "sui iuris" (CCEO can. 27); one imaju patrijarhalno i sinodalno uređenje i određuju svoje biskupe same. To pokazuje da u konkretnoj primjeni primata postoji mnogo veća fleksibilnost i raznovrsnost nego što se to obično pretpostavlja.

Drugi znak čini jasnim što ta fleksibilnost konkretno znači. On prihvaća vjerojatno najvažniju pravoslavnu zamolbu koja dolazi do izražaja u 34. kanonu Apostolskih konstitucija (4. stoljeće). Na to pravoslavne Crkve u ekumenskim razgovorima uvijek iznova ukazuju. U ovom kanonu stoji: "U svakoj provinciji treba postojati jedan prvi od biskupa. Taj pak treba odlučivati samo u suglasnosti s ostalim biskupima; ovi opet ne donose važne odluke bez odobrenja prvog biskupa. Ovaj kanon je osnova sinodalnog reda, što je za istočnu Crkvu bitno, a o kojem oni misle da on mora važiti i za univerzalnu Crkvu, jer sinodalna struktura odgovara *communio-zbilji* Crkve.

Tako se postavlja pitanje da li i na koji način se *communiale* i sinodalni princip može ujediniti s principom primata a kako patrijarhalna uprava s primatom. Mislim da je ovo načelno moguće. Već je II. vatikanski koncil poduzeo prve korake u tom pravcu. On je istaknuo sam značaj mjesne Crkve (*Lumen gentium*, 23; 26; *Christus Dominus*, 11) i kolegijalnu strukturu biskupskog ureda (*Lumen gentium*, 22) i uveo biskupsku sinodu (*Christus Dominus*, 5). U fazi nakon koncila bili su uvedeni drugi tzv. sinodalni oblici i procedure na razini univerzalne Crkve kao lokalnih Crkava. Ovaj razvitak nije ni u kom slučaju završen: mnogi katolički kršćani, biskupi i teolozi žele dalji razvitak. Pravoslavne Crkve bi dakle mogle donijeti važne aspekte i obogatiti latinsku Crkvu svojim sinodalnim iskustvima.

Katolička crkva treba također kroz Petrovu službu isto tako ujediniti ono bitno u buduću potpunu crkvenu zajednicu. Kroz Petrovu službu Crkva ima zajedničku točku orijentacije, simbol i instrument svoga jedinstva kao i slobodu Crkve u pogledu nacionalnih ovisnosti. Oboje, jedinstvo među sobom i sloboda prema dotičnoj naciji, čini nam se da je problem drugih crkava. Sloboda Rima se kupuje često kroz druge ovisnosti. Tako je Petrova služba kao znak i instrument jedinstva i slobode Crkve za nas poklon Gospodina svojoj Crkvi.

(nastavlja se)

Walter Kasper

Piše: Biserka Subotić, S. Mitrovica

HODOČAŠĆE U UKRAJINU (2)

ZARVANECA

Iz Bučača smo hodočastili u selo Zarvanecu. Baš na ovaj dan (14. srpnja) bio je blagdan u Zervanjetskom svetištu, tri kilometra izvan sela. U dolini okruženoj brežuljcima s jedne strane i rječicom Strij s druge nalazi se čudotvorni izvor. Od 1990. do 1992. godine tu je izgrađeno svetište Zarvaneca. Crkva je sagrađena na tri nivoa. Na donjem je kripta za zaslužne i svete ljude iz grkokatoličke ukrajinske Crkve.

Od 1240. godine, kad su Mongoli razrušili Kijev, iz Kijevske Pečevske Larve pobjegao je monah na zapad. Našao se u Zarvaneci. Kad se nagnuo nad izvor da pije vode, ugledao je lik Majke Božje. Kasnije je dao napraviti ikonu s Gospinim likom koji je vidio u vodi. Ondje je sagradio samostan i od tada se vjernici u njemu, nad čudotvornim izvorom i kod čudotvorne ikone Majke Božje, okupljaju na molitvu, ispovijed i sv. misu iz svih krajeva Ukrajine kao i iz Moldavije, Rusije i Mađarske. Na okolnim obroncima izgrađen je Križni put i još nekoliko kapelica za druge pobožnosti.

U Zarvanecom nacionalnom svetištu 14. srpnja se okupilo dvjesto tisuća vjernika. Mnoštvo je hodočasnika došlo pješice ne samo iz obližnjih nego i iz udaljenijih mjesta. Cijelu noć vjernici su se ispovijedali i molili a bila je i svečana procesija sa svijećama. Na sam blagdan ispovijedalo se na mnogim mjestima u improviziranim ispovjedaonicama. U svečanoj procesiji sudjelovali smo i mi sa svojim barjacima. Toga dana održano je nekoliko duhovnih nagovora i koncerata. Svečanu liturgiju predvodio je patrijarh **Ljubomir Huzev** sa 16 biskupa i mnoštvom svećenika. On je održao i prigodnu propovijed.

Na odlasku iz svetišta svi smo navratili još jedanput do čudotvorne ikone i pomolili se. Sa čudotvornog izvora ponijeli smo vode kako bismo ovo milosno mjesto mogli uprisutniti i u svojim kućama i u svojim obiteljima. Ponijeli smo i po koji suvenir ili nabožni predmet koje smo mogli kupiti putem od svetišta do naselja. Dirljivo je bilo vidjeti i čuti usput mnoge siromahe koji su pjevali poznate napjeve u čast Majke Božje koji su ondje skladani vjekovima.

(nastavlja se)

KRALJICA MEDA

Malena je pčela među stvorima krilatim, al ona daje slast najslađu. (Sir 11,3)

Do početka jeseni čelari su obavili poslidnje vijanje meda, a sada rasprodaju med i druge proizvode s medom, uzimljavaju čele, svode račun dal će njim i koliko izvijan med pokrit ne baš male troškove čelarenja. Čelar koji se tim poslom bavi iz ljubavi prema toj vridnoj i od velike hasne bubu, koji čelari iz mista, zadovoljava se unosom meda koliki god da je - njemu će bit dosta.

Čelar koji se tim poslom bavi na veliko, s pedesetak i više košnica, uložio je velike novce u opremu i košnice sa čelama na pokretnom čelnjaku; na kamionu, prikolici il u za to podešenom autobusu, on se bome stara s kolikim će izvijan medom svršit godinu. Od ranog prolića, kad čele raspušte klupče i počnu unosit cvitni pra i med s imele, pa onda s vrba, sve do zlatnog pruta prid jesen, čelar uvijek ima šta da posluje oko čela. Istina da unos meda tušta zavisi od vrimenski prilika, al najviše od znanja čelara. Kad se to dvoje najbolje sjednaju, meda ima na pritek.

Znanje čelar dokazuje u "dvodilnom" poslu: kako da u početku velike paše ima u proizvodnim društvima što više čela izletnica i kako da mu posli pristanka unosa meda ne "pada jezičak maže" (1). U tom mu pomažu pomoćni rojevi i znanje, a to je osnov čelarenja. Od ispunjenja ovi zadaća zavisi oćel po košnici vijat dvadeset il pedeset, pa i više kila meda. Ko čelari recimo sa sto košnica, nije teško skontat kakoj se hasni mož nadat.

Neupućeni zavide čelaru da ima njima skup, a čelaru skoro uvijek jeptin med kojeg mu s cvitova skupe te vridne bube. Ko je od "zavidnika" vidio čelara kako seli čele iz jednog u drugo misto; koliko posluje kad vadi medonosno saće iz košnice ne baš uvijek blagonakloni čela; di i kako ga vije; koliko posluje dok iz veliki sudi ne spakuje med u za prodaju prikladne boce il druge sude. Bavio sam se godinama tim poslom pa otaleg znam koliko znanja i vrimena treba za čelarenje iz pokretnog čelnjaka, koliko puta se treba selit s paše na pašu, od vrbinjaka i šuma s imelom, na dračovu pašu, otaleg na lipu, pa natrag na cincokrt, s njeg na livadu i na poslitku na zlatni prut i kojekake jesenske cvitove.

Od toliki čelara koje znam izabro sam jednog od uzorni čelara kojeg vridi upoznat.

U gostima kod obitelji Periškić iz Bačkog Monoštora

Do ove obitelji sam stigo na vist da je Marija, Ivanova supruga, izabrana za ovogodišnju kraljicu meda. Al da idem redom.

Bački Monoštorac, Šokac, **Ivan Periškić** sa sinovima **Ivicom** i **Željkom** čelare na veliko. Na autobusu i kamionu s prikolicom imaju 218 proizvodni košnica, tipa "AŽ" i "najzerice", s kojima se sele iz šuma i vrbinjaka oko sela na velike paše: na drač u Homoljske planine, na lipu na Frušku goru, na cincokrt i cigansko perje (diviji duvan) u Bačkoj, a na kraju se skruse u šumama oko Bačkog Monoštora di prizime. Tu su njim čele na dovat, a blizina tušta i više feli vrba i imela nuz Dunav i kanal još prija prolića, čim vrimem omekša,

potiču na razvoj čelinja društva. Ove biljke dobro mede, al šta je za čelarenje još važnije, daju obilje cvitnog prava, a to je velika pridnost Periškićevima jel se na tu pašu ne moraju selit, zato i nemaju troškova oko nadzora čela.

Iako nije red pitat čelara koliko je navio meda, iz pripovidanja s Periškićevima dozno sam da njim je desetogodišnji unos meda jedno na drugo pedesetak kila po košnici. Na toliko košnica imat jedno na drugo taki unos je znanje koje treba poštivat.

Do Ivana je teško doć, za dana skoro ne mož - il je kod čela il sad u jesen ide s izložbe na izložbu di prodaje med i druge proizvode na osnovi meda: med s cvitnim pravom, s voskom; za kojekake bole rastvor likovitog propolisa u medu; ima na prodaj cvitnog prava, a oprobao se i s rakijom medovinom, koje ne mož toliko nastaćit koliko je traže ljubitelji ove "za prid kuma" kapljice. To su na dvoje-troje naređani proizvodi koje osim meda uspišno prodaje na izložbama po Vojvodini, u Beogradu na

više mista, u Zemunu, a nedavno je bio uspišan i na prodajnoj izložbi u našoj varoši.

U ovom velikom poslu u obitelji svi imaju posla priko glave. Marija sa snajama i većom dicom radi na spremanju sudi i punjenja boca medom i drugim proizvodima, koje njim muškarci sprema i onda Ivan raznosi i prodaje. Čim se okiši i zaladi, muškarci će imat posla priko glave na sređivanju ramova: treba vadit i topit stari vosak; očistit, popraviti, uvući žice i na nji uramit satnu osnovu. Za slideću sezonu, već od prve paše, moraju imat nekoliko stotina ovaki ramova, jel se jedno na drugo svake treće godine mora prominit ram sa saćem. Toliko o čelarenju, a sad najvažnije.

Kraljica meda

Svake godine Udruženje čelara Srbije izabere obitelj uglednog čelara di na godišnjoj skupštini s izložbom čelara proglaše suprugu čelara za "kraljicu meda". Ove godine veliko priznanje je dobila obitelj Periškić jel su suprugu, mamu i majku Mariju, proglasili za "kraljicu meda". Njoj su na Festivalu meda od 13. do 15. rujna u Novom Sadu uručili to priznanje koje dodiljuju samo primernim čelarima. To je veliko priznanje obitelji Periškić.

Za ovu svečanost Marija se obukla u prilipu šokačku nošnju, na opće odobravanje svi sudionika skupštine, a osobito kad joj je prid oko 350 čelara pridsidnik Izvršnog veća Vojvodine gospodin Pomoriški svečano uručio to priznanje sa spomen-zlatnikom.

Nuz svu falu obitelji Periškić za čelarenje treba dodat da su oni i zemljoradnici, rade svoju i zemlju pod arendom, imaju voć-

njak, tušta pileža, svinje, lipo uređenu i čistu kuću, a nuz to sad već "kraljica" Marija stiže s nekoliko vridni žena spremat crkvu.

Tribal ovom još štogod dodat? Ne! Zvanje "Kraljica meda" dato je u prave ruke: Mariji, obitelji Periškić.

S ovakim poslovnim zauzećem niko u obitelji Periškić nema vrimena za planovanje.

* * * * *

Vridne čeljadi ima svudan, al Periškićevima se nuz to treba divit i na velikom znanju i ljubavi prema čelarenju iz čeg je i nasto njev toliki uspih. A ko hoće mož i sam probat - nikom nije zabranjeno čelarit i još koješta radit.

(1) - "Maža pada" je izraz kad je u roju manji unos meda od potrošnje. Na tu pojavu čakskom se javlja nagon za rojenjem a to je velika tehnološka greška i šteta.

Alojzije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

Hrvati na čelu Kalačko-Bačke nadbiskupije

Kalačko-Kečkemetska nadbiskupija slavi ove godine 1000 godinu svoga postojanja. Stara Bačka nadbiskupija je 1135. godine bila ujedinjenja s Kalačkom, bila je to nadbiskupija s dvije prvostolne crkve, s dva prvostolna kaptola, a nadbiskupi bi stolovali, sve do tragične Mohačke bitke 1526. godine, prema potrebi čas u Kalači, čas u Baču. Vrijedno bi bilo spomenuti bar nekoliko nadbiskupa. Kalačko-Kečkemetska biskupija je i danas prestižna nadbiskupija u Mađarskoj. I danas je druga po časti u Mađarskoj. Takva je, s pravom, bila i u svojoj slavnoj povijesti. Proslavili su je dobri vjernici, zaslužni svećenici i veliki nadbiskupi.

Grgur Frankapan od Cetine, kalačko-bački nadbiskup od 1503. do 1520. (* 1459. + 1520.)

Jedan od hrvatskih plemića, koji je kao nadbiskup stajao na čelu ugledne Kalačko-Bačke nadbiskupije bio je i **Grgur Frankapan od Cetine**. Njegov je otac bio **Sigismund**, a brat mu je **Ivan kalački kanonik**, kantor od 1493. godine. Grgur Frankapan je bio stolno-biogradski (Székesfehérvár) prepozit od 1495. do 1501. Godine 1500. je imenovan vesprimskim (Veszprém) biskupom. Biskupiju je preuzeo i vodio godinu dana, kad ga je 1503. godine zateklo imenovanje za kalačko-bačkog nadbiskupa. Na čelo nadbiskupije je došao u vrijeme neposredne i stalno rastuće turske opasnosti. Osim turske opasnosti diljem Mađarske dizali su se i bunili seljaci. Među plemstvom je vladalo rasulo. U tako nemirnim vremenima Grgur Frankapan je obavljao i dužnost velikog župana Bačke županije. Na području današnje Bačke je bila još i županija Bodrog. U Kalačko-Bačkoj nadbiskupiji 15. travnja 1514. godine proglasio je križarski rat protiv Turaka. Za vrijeme Seljačke bune sklonio se u bačku tvrđavu koju je uspješno branio od napada pobunjenih seljaka. Od 1515. do 1516. godine je obavljao službu kraljevskog kancelara, bio ju član Ugarskog državnog sabora. Svu je svoju imovinu ostavio za utvrđivanje pograničnih utvrda. (Prema *Magyar Katolikus Lexikon*, Budapest, 1997, sv. III, str. 826-827.

Grgur Franjo Ivan Frankapan od Cetine, franjevac, kalačko-bački nadbiskup od 1530. do 1543. (* 1490. + 1543.)

Grofa **Franju Ivana** je odgojio njegov stric **Grgur Frankapan**. U mladosti je upravljao obiteljskim posjedima. Bio je komornik **Vladislava II.** Kad je 1514. godine hodočastio u Rim, oduševio se za franjevački red, pa je stupio u red franje-

vaca konventualaca primivši redovničko ime **Franjo**. Živio je u samostanu Ara Coeli. Postao je provincijalom Rimske provincije franjevaca konventualaca. Poslije nesretnog Mohačkog poraza 1526. godine bio je poslanik **Klementa VII.** u pregovorima s **Ivanom Zapoljom**. **Papa Ivan I.** ga je imenovao kalačko-bačkim nadbiskupom. Spada u red kaločko-bačkih nadbiskupa koji nisu stolovali niti u Kalači niti u Baču. U njegovo je vrijeme Bačka bila pod Turcima. Nadbiskup **Franjo Ivan Frankapan** je pratio Ivana Zapolju na pregovore sa sultanom **Sulejmanom**. Bio je vrlo aktivan u diplomaciji. Suradivao je i sa znamenitim **Stjepanom Brodarićem**. Stjepan Brodarić (1470-1539) je studirao u Padovi. Bio je stručnjak za kanonsko pravo, kancelar i humanistički pisac. Bio je srijemski biskup. Ratovao je pod Mohačem. Kad je stupio u službu Ivana Zapolje, opisao je tragični Mohački poraz. Godine 1532. bio je pečuški, a 1537. postaje vacki biskup. Nadbiskup **Franjo Ivan Frankapan** je suradivao i s pavlinom **Jurjem Utješenićem**, kasnijim varadinskim biskupom i rizničarem kralja Ivana Zapolje (1482-1551). Utješenić je pred smrt postao i kardinalom. Franji Ivanu Frankapanu je 1533. godine povjerena uprava Jegarske biskupije (Eger). Posljednjih je godina života teško bolovao. Ipak je na poziv **Ferdinanda I.** sudjelovao 9. lipnja 1541. godine na Regensburškom carskom izbornom saboru. Njegov je govor objavljen u Leipzigu 1595. godine. Svoje je knjige darovao Jegarskoj biskupiji. Umro je u Požunu (Bratislava) siječnja 1543. godine.

Prema: *Magyar Katolikus Lexikon*, Budapest 1997., sv. III., str. 826. i Đuro Šarošac, *Tisućustogodišnje veze Hrvata i Mađara*, Zagreb, 1999, str. 88. i 95.

Pavlin Martin Borković kalačko-bački nadbiskup od 1686. do 1687. (* 1597. + 31. 10. 1687.)

Nadbiskup **Martin Borković** je rođen u Domagoviću kraj Jastrebarskog 1597. godine, a umro je u Zagrebu 31. 10. 1687. U

Zagrebu se i školovao. U Lepoglavi je stupio u pavlinski red. Studirao je filozofiju i metafiziku u Olovcu, a kao đakon je boravio u Njemačko-mađarskom zavodu u Rimu, gdje je studirao teologiju. U Hrvatsku se vratio kao zaređeni svećenik. Bio je

propovjednik u lepoglavskom samostanu, pa u tri maha vikar i general pavlinskoga reda. Kao poglavar obišao je poljske pavlinske samostane. Godine 1667. postao je zagrebački biskup. Pokušao je spasiti **Petra Zrinskoga** i **Krstu Frankapana** prije njihova smaknuća. Kad je hrvatski ban Petar Zrinski smijenjen, Borković je 1670. zajedno s Nikolom Erdödyjem postao hrvatskim banom. Martin Borković je 1671. godine za učilište u Lepoglavi i Zagrebu isposlovao pravo podjeljivanja akademskih stupnjeva. Martin Borković je bio dobar pastir svoje biskupije. U dvadeset godina biskupovanja sazvaio je četiri sinode. Osim što je bio jedan od najistaknutijih zagrebačkih biskupa, bio je oronuli starac kad ga je car Leopold I. godinu dana prije smrti, 16. prosinca 1686. godine, imenovao kalačko-bačkim nadbiskupom. U to vrijeme je Bačka bila još pod turskim ropstvom - sve do 1689. Imenovanje kalačko-bačkim nadbiskupom je u to vrijeme bilo više odlikovanje, nego stvarna služba. O malobrojnim bačkim katolicima su se u to vrijeme brinuli bosanski i mađarski franjevci, a biskupsku vlast je obavljao beogradski biskup. Tako je beogradski biskup **Matija Bernjaković** u Somboru 12. siječnja 1680. godine **fra Tomu Vojnića** imenovao ludoškim (danas Šupljak kraj Palića kod Subotice) župnikom. Borković je dobio dopuštenje da uz imenovanje kalačko-bačkim nadbiskupom i dalje vodi svoju Zagrebačku biskupiju. Martin Borković je umro 1686. godine, a 1. prosinca, naredne, 1687. godine, subotički franjevci su počeli pisati prvu subotičku maticu.

Borkovićev je prijedlog bio da Hrvatski sabor 1687. godine izabere svetoga Josipa zaštitnikom Hrvatske. Starao se za školovanje siromašnih đaka, počeo je graditi ubožnicu u Zagrebu. "Primivši biskupsku čast nije ništa promijenio u načinu svoga življenja: u jelu i odijevanju bio je jednako umjeren, postio, mrtvio svoje tijelo, bdio, molio i u određene dana suzdržavao se od stanovitih jela, sve kao u Redu. Nosio je grubo donje odijelo, a platneni je redovnički pojas zamijenio svilenim istom nakon što su ga kanonici dugo na to silili. Umro je na glasu svetosti. Zabilježeno je da su na njegovom ukopu u zagrebačkoj katedrali isplakane kiše suza. Za svetim pastirom je žalila cijela Hrvatska. Zaslužio si je naslov **otac domovine**.

Gornji tekst se temelji na natuknici **Martin Borković** u *Hrvatskoj enciklopediji* te prema natuknici Emme Takács Borkovics Márton, u *Magyar Katolikus Lexikon*, Budapest, 1993, sv. I, str. 936; i prema studiji Ante Sekulića *Hrvatski pavlini na stolici zagrebačkih biskupa*, objavljenoj u Lepoglavskom zborniku 1993. godine, Zagreb, 1994, str. 7-49.; Gašpar Ulmer, *Subotička Danica za 1996*, Subotica, str. 215-218; Stjepan Beretić, *Franjevci i najstarija subotička matica iz 1687. godine*, Subotička Danica, Subotica 2001, Subotica, str. 243-246.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

PREPOZNATI

“Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, pa razlomi te im davaše. Uto im se otvoriše oči te ga prepoznaje, a on im iščeknu s očiju. Tada rekoše jedan drugome: ‘Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?’” (Lk 24,30-32)

Prepoznati Isusa

Odlučan trenutak u događaju Emausa jest onaj u kojem Isus uzima kruh i daje ga svojim suputnicima: “Tada im se otvoriše oči i oni ga prepoznaje.” U prolazniku koji im se pridružio na putu oni prepoznaju Isusa jer je samo on mogao načiniti taj gest koji je njima bio već poznat. To prepoznavanje izaziva niz drugih otkrića dvojice učenika i o njima samima i o njihovu budućem životu. U njima se javlja želja da to priopće i drugima i da svoj život posvete širenju radosne poruke: On je živ!

Pred osobu koja otkriva svoje zvanje,

pogotovo mladu osobu, treba postaviti visoke ideale koji će je zanositi i uvijek izazivati na više. I ako je Isus prepoznat u “lomljenju kruha” tada je euharistija “mjesto” poticanja i prepoznavanja zvanja.

Prepoznati osnovnu istinu života

Ako je euharistija Kristova žrtva koja spašava čovječanstvo i ako je ta žrtva izlomljeno tijelo i prolivena krv za spasenje čovječanstva, tada je svaki vjernik pozvan oblikovati svoj život prema tome uzoru. Život je primljeno dobro koje teži postati darovanim dobrom - to je temeljna istina života, i to svakog života. Dakle, ako je život dar, a jest, čovjek će biti potpuno sretan samo onda ako ga daruje, ako postane uzdarje. Ako ljudi shvate ovu osnovnu istinu, tada neće biti teško prihvatiti bilo koje zvanje, a svako zvanje nosi svoju tajnu i svoje trpljenje, svoje radosti i poteškoće.

Prepoznati zvanje

Kad dvojica u Emausu prepoznaju

Isusa, u njima se spontano rađa radost i zahvalnost. Odjednom im biva osvjetljena njihova prošlost, njihov hod za Učiteljem koji im se do maločas činio uzaludan. On ih je jednom izabrao i pozvao i nije ih napustio.

Zvanje je BITI IZABRAN, a ne birati. Kad osoba shvati koliko je na nezaslužan način primila, tada se u njoj spontano javlja zahvalnost i svijest da ne može uzvratiti ničim osim sobom. Isusova riječ: “*Besplatno primiste, besplatno dajte*” (Mt 10,8) kazuje istinu o svakom čovjeku.

Prepoznati sebe

Prepoznavanje Isusa vodi samoprepoznavanju učenika: “Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?” Oni odjednom shvaćaju da će Učiteljev život i smrt, pasha i euharistija, sve više postajati njihov vlastiti život i tajna, pasha i euharistija. Svako zvanje otkriva se u srcu koje gori. To je zvanje uvijek povezano s iskustvom Boga u kojem prepoznavamo sebe i svoj vlastiti identitet.

Ovako vidim sebe u Crkvi: redovnica

□ S. Mirjam Pandžić, redovnica Družbe sestara Naše Gospe prisutna je dugi niz godina u našoj katedrali kao ljubiteljica i njegovateljica svete i lijepe glazbe. Velike svečanosti u katedrali i obične svagdanje mise, koncerti i probe pjevanja: sve je to sastavni dio njenog velikodušnog predanja Bogu i služenja Crkvi. Požrtvovni rad s. Mirjam i veliki doprinos na glazbenom i kulturnom planu u našem gradu zamijećen je i vrednovan ove godine nagradom grada Pro urbe. Zamolili smo je za razgovor.

* S. Mirjam, recite nešto o korijenima svoga zvanja: o svojoj obitelji, o prvoj želji da postanete redovnica.

□ S. MIRJAM: Rođena sam na širokim bačkim ravnicama, u obitelji koja je bila privržena Crkvi i u kojoj se prakticirala vjera. Majka nas je odgajala u strogom kršćanskom duhu, jer je i sama bila žena jake vjere. Kako je rano ostala udovicom s osmero djece, sve je životne križeve rješavala vjerom i pouzdanjem u Boga. U takvom kršćanskom ambijentu probudilo se moje zvanje za redovnički život. Uz zdravi obiteljski život imala sam i kontakta s časnim sestrama koje su došle u naše selo - Stari Žednik - kada sam imala deset godina. Nakon završenog osmog razreda odlučila sam otići u Družbu sestara Naše

Gospe u Zagreb. Već je prošlo 45 godina od mog ulaska u samostan. Sretna sam što sam se odazvala Božjem pozivu te Crkvi i narodu Božjem radosno i s pjesmom služim.

* Koju ulogu ima glazba u Vašem redovničkom životu i služnji?

□ S. MIRJAM: Glazba ima općenito veliku ulogu u čovjekovom životu, a napose u njegovu odnosu prema Bogu. Na poseban način sakralna glazba naviješta Božju riječ. Službu orguljašice i zborovoditeljice obavljam kroz cijeli redovnički život. Znači, bavim se sakralnom glazbom, i vokalnom i instrumentalnom, i svakim danom sudjelujući u liturgiji jednostavno osjetim kako je lijepo biti vjernik. Crkvena glazba omogućava čovjeku vjerniku da što dublje proživljava svete tajne i vodi ga do zajedništva s Bogom i ljudima s kojima živi. Znači da se i glazbom može pastoralno djelovati.

* Kako vidite svoje služenje u konkretnoj Crkvi?

□ S. MIRJAM: Orguljašica sam u katedrali-bazilici sv. Terezije. Svaki dan sviram mise na oba jezika (hrvatski i mađarski). Vježbam pjevanje s djecom, također na oba jezika. Zborovoditeljica sam katedralnog zbora “Albe Vidaković” koji je prisutan na pastoralnom i kulturnom planu u Subotici i šire već 30 godina. Također sam orguljašica mađarskog katedralnog

zbora “Sveta Terezija”.

* Što je, po Vašem mišljenju, bitno u prepoznavanju i izboru duhovnog zvanja?

□ S. MIRJAM: U svakom zvanju čovjek slavi Boga. Svako zvanje i svaki poziv je od Boga, ali najviše je to duhovno zvanje. Zvanje je u prvom redu Božji dar. No, zvanje nije samo dar neba, ono je i uzdarje ljudskog srca. Ono se stvara i ostvaruje svakog dana. Isus poziva svakog od nas da sudjeluje u njegovu djelu spasenja. Bogu posvećen život je koristan za ljude današnjice, jer Bogu posvećene osobe žive za Boga i kao takve i za brata čovjeka. Mladi se zanimaju za život u samostanu, ali nažalost, nitko se ne odlučuje na Bogu posvećen život. Istina, oni traže vjerodostojne svjedoke. Mi duhovne osobe trebamo živjeti svoju karizmu. Ako slijedimo Krista i ako smo uistinu njegovi učenici, mladi će nam se pridružiti kao suputnici i imat ćemo zvanja.

* Vaša poruka čitateljima Zvonika?

□ S. MIRJAM: Poručujem svim čitateljima Zvonika da mole za duhovna zvanja. A mladi koji osjete Božji poziv neka se ne ustežu darovati svoj život tamo gdje ih Bog hoće. Treba imati ideala i crpiti snagu u molitvi i sakramentima, unatoč brigama i teškoćama od kojih nitko nije pošteđen. Posebno molim Gospodina da na ovoj našoj ravnoj i lijepoj Bačkoj ne ponestane duša kojima će Krist biti idealom, i koji će širiti radosnu vijest služeći tako Crkvi i svom narodu.

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeveva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:
"BUNJEVAČKA UŽNA"
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"
vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

**Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:
Batinska 34
SUBOTICA

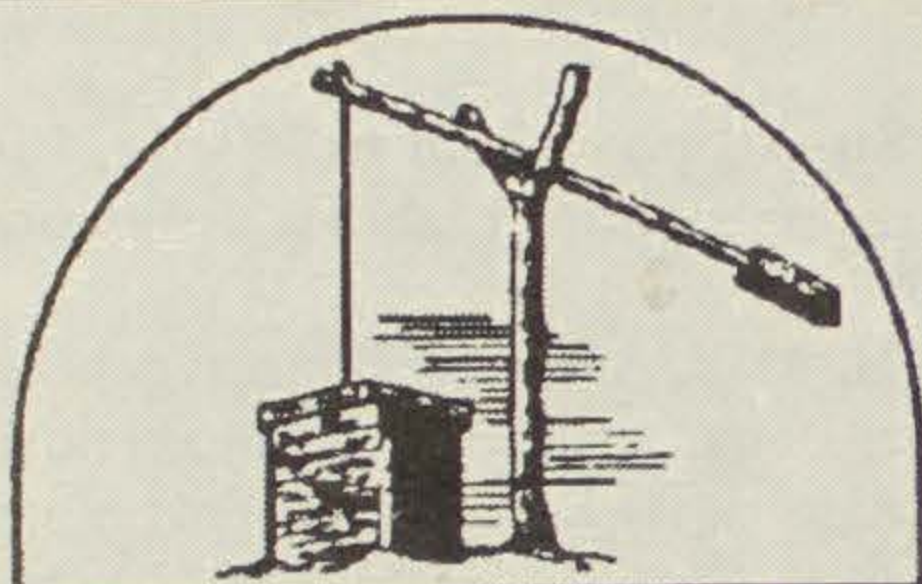
Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO! **PLAĆANJE
NA 24 MESEČNE RATE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT
Koncesionar
VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

**Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"**

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 480 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"
vl. Kata M. Ostrogonac
dpl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

O VJEČNOM ŽIVOTU

"Zaista nam je potreban život vječni, da bismo sve čuli, vidjeli, naučili!" Što Vi mislite o tome?

S. Z., Sombor

Nalazimo se u vremenu proslave svetkovine svih svetih. Vaše pitanje je dobro došlo da se vama i svima onima koje ovakva pitanja zanimaju može makar kratko dati odgovor. Nisam iz Vašega pisma citirao veći odlomak u kome razmišljate o životu nego sam ispisao kao pitanje samo ovu Vašu tvrdnju. U cijelom pismu čini mi se da je ona bitna jer tom tvrdnjom završavate svoje pismo i tražite odgovor suprotstavljajući sve proživljeno i ovaj život s onim životom koji nas čeka - s vječnim životom.

Ponajprije bih htio s Vama zajedno razmišljati ovako. Početak našega života je izvan i iznad vremena - odvijeka određen u Bogu. Dakle, prva misao je da nas je Bog odvijeka nosio u sebi, u svojoj volji, u svojoj ljubavi, da bi nas obdario postojanjem i životom u onome času kada je "došlo naše vrijeme". Koristim priliku ustvrditi da nijedan čovjek na svijetu nije rođen slučajno, da nijedan čovjek nije rođen bez Božje ljubavi i stoga da nijedan čovjek nije tako siromašan a da za svoj život ne bi imao "Božju brigu" - providnost. Stoga je život, kako god on izgledao, neizrecivi i neprocjenjivi dar Boga stvoritelja koji se poslužio našim roditeljima da nam u sustvoriteljskoj suradnji daruje život. Samo usput spominjem da je tu razlog i nedodirljive svetosti braka, jer su roditelji, jedino oni, Božji sustvoritelji čovjekova života. Zato će Crkva dok god je svijeta braniti svaki začeti život kao neotuđivo pravo na postojanje jer začeti život nijedan nije slučajna i bez direktne stvoriteljske sile Božje, jer se radi ne naprosto o stvorenju nego o čovjeku "koji je stvoren na sliku Božju da mu bude sličnost". Dakle, svaki je život dar, on je u sebi svet jer je bogoobličan i u sebi je darovan kao zadatak da se ostvari.

Druga misao. Zemaljski život radi istočnoga grijeha, u što sada ne bih ulazio, nije ni cjelovit ni dovršen makar je, čini se, u Božjem planu bilo drugačije. Smijemo pretpostaviti iz cjelokupne

baštine vjere da bi život, i da nije bilo grijeha, bio prolazan i da bi bio uzdignut u nadnaravni red u času prelaska iz ovoga načina bivovanja u onaj viši i božanski. Dakle, čovjek je stvoren kao prijatelj Božji i za "drugovanje" s Bogom i zato je u našu narav usađen odsjaj Božjega bića. Dakle, svaki je čovjek bogoobličan a vrlo je naravno da svatko teži svome originalu. Naš original je nedostiživi, neizmjerni, beskonačni, sveti i jedini Bog - koji je ljubav. Iz tih razloga mi na zemlji NE MOŽEMO BITI DOVRŠENI. Život vječni nije tek pretpostavka vjere nego je tako utkan u narav čovjekovu da ga imaju sve religije svijeta kao zajedničku baštinu, jer čovjek bez vječnoga života je najjadnije stvorenje.

U čemu se sastoji život vječni? Ovdje se moram "razići" s Vašim mišljenjem, jer život vječni nije tek puka potreba nego je cilj postojanja. Ako nam je Bog darovao ovakvu narav, onda nas je svim bićem i u svom biću okrenuo prema vječnosti. Na puno mjesta u Svetome pismu imamo opise te vječnosti. Oni su puni slikovitosti, simboličkog govora i slika. Najbolje je apostol Pavao izrekao tu tematiku kada je zapisao da ljudsko oko nije vidjelo, uho nije čulo, a pamet ne može zamisliti što je Bog spremio onima koji ga ljube. Zato apostol i želi što skoriji prelazak iz ovoga u onaj život i svoje opravdanje opstanka na ovoj zemlji vidi samo u tome što je potreban za navještaj toga vječnoga života. Život vječni u biti je žetva svega onoga što je u ovom životu zasađeno i što je niklo i donijelo plod. Ovaj život je dakle zato putnički, pa često i patnički, jer rađa plodovima koji se uživaju tek nakon prelaska. Međutim, upozorio bih vas da život vječni nije u posjedovanju nečega što je puno puta opisano simbolima i slikama, nego da je on u biti za našu narav sada neshvatljiv, ali ipak istinit, to je ispunjenje nas samih Božanstvom. Što to znači? Život vječni u svojoj skrajnosti nije posjedovanje nečega, makar je i to, nego je u biti ulazak u jedan osobiti, božanski suodnos sa Nekim - s Bogom. Dakle, vidjeti, kako to kaže Sveto pismo, Boga licem u lice, znači spoznati ga u njegovoj biti i uživati božansku dimenziju neizmjerne ljubavi za to

zajedništvo. Dakle, život vječni je ne-razdvojivo zajedništvo božanske naravi, neizmjernog blaženstva i sreće u Bogu. U času ulaska u takvo stanje neizrecive sreće prestaje svaka radoznalost, svaka želja za nekom drugom spoznajom jer posjedovanje zajedništva s Bogom tako nas uzdiže u novu dimenziju "beskonačnoga" da mi sami ne možemo više ništa željeti jer sve imamo imajući Boga. Tada prestaju sve dimenzije, sve tjeskobe, sav osjećaj ograničenosti, i ostaje samo jedno - PUNINA ŽIVOTA. Dakle, život vječni je jedini pravi život, jedini puni život i život sam.

Treći dio ovoga razmišljanja bih htio kratko posvetiti pitanju o smislu ovoga života u svjetlu vječnoga. Kršćanstvo je u sebi vjera koja je od Boga objavljena da bi bitno promijenila na bolje kvalitet ovozemaljskog života. Imajući u vidu dar života i poslije toga najveći dar - slobodu, najveću odgovornost nosimo za vlastiti život jer vječni započinje već sada. Stoga je nastala vrlo lijepa i opravdana poslovice "Kakav život takva smrt, a kakva smrt takva vječnost". Mi već na zemlji započinjemo vrlo jasno definirati svoju vječnost. U svjetlu vječnosti od prvoga časa postojanja pa do odlaska naš život ili ima ili nema smisao. Isus je došao zato da nam otvori te horizonte gledanja na životne vrednote. "Što koristi čovjeku da cijeli svijet zadobije a dušu svoju izgubi?" Dakle, kršćanska ljestvica vrednota djeluje nekada apsurdno ali je u perspektivi vječnosti jedino opravdana jer je Isusom objavljena. Njegov Govor na gori, koji je zapisan u evanđelju kod Mateja, program je kršćanskog života na zemlji da bi započela vječnost. Imajući to u vidu, nastalo je asketsko pravilo: sjeti se svaki dan vječnoga života pa ćeš puno manje griješiti. Naš život sadržajno i porukom mora biti već sada jasan navještaj vječnoga života u koji vjerujemo. I konačno, Kristov drugi dolazak bit će upravo proslava neizrecive ljepote kada će ljestvica vrednota koju je Krist navijestio doći do punine na takozvanom "općem sudu". To nije tek kratki opis jednog događaja nego proslava života vječnoga u svoj punini ljubavi! Bio sam gladan i nahranili ste me, bio sam žedan i napojili ste me, bio sam gol i zaodjenuste me... što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće meni učiniste. To je vječni život na zemlji a njegova punina je život u Bogu.

Mr. Andrija Kopilović

PREPORUČAMO PREPORUČAMO PREPORUČAMO
 Institut
 Ivan Antunović
PREPORUČAMO PREPORUČAMO PREPORUČAMO

Ovih dana u prodaji će se pojaviti
ZIDNI I DŽEPNI KALENDARI ZA 2003. GODINU

- **ZIDNI KALENDAR** po cijeni od 20 dinara i
- **DŽEPNI KALENDAR** po cijeni od 40 dinara.

Možete ih naručiti na ADRESI UREDNIŠTVA "ZVONIK".
 Onima koji naruče više od 100 komada dajemo popust od 20 %
 a za narudžbe veće od 1000 komada popust od 25 %.

- **SUBOTIČKA DANICA (nova)** za 2003. godinu
 pojavit će se u prodaji za Materice odnosno za treću nedjelju
 Došašća. Cijena ovogodišnje S. Danice bit će 180 dinara.

- U PRIPREMI JE NOVO, IZMIJENJENO IZDANJE
 NAŠEG **MOLITVENIKA "SLAVA BOŽJA"**.

Cijena u pretplati je 350 dinara.

Naručite na vrijeme i

- **ČESTITKE** po cijeni od 7 dinara (bez popusta).

**Kupovinom ovih izdanja pomoći ćete
 naša daljnja izdanja.**

ZBOGOM RISARI I RISARUŠE

"Zbogom risari i risaruše", rekla je **Marija Horvacki** 8. listopada 2002. godine i otišla slaviti svoju Dužijancu kod Gospodara žetve. Sahranjena je sutradan u obiteljsku grobnicu u Bajskom groblju.

U ime Organizacijskog odbora Dužijance od ove "vridne risaruše" oprostio se Grgo Kujundžić. On je među ostalim rekao:

"Risaruša snaš Marija Horvacki žitne klasove prvi put je ugledala 1925. godine. Od 1948. godine ona i njen risar bać Kala zajedno su sijali, kosili, snosili, grabili, dili i vrlili. Kala je svoj ris završio ranije. On je sada dočekao svoju risarušu Mariju.

Bili ste skladan risarski par. Na prvom takmičenju risara u Đurđinu prva nagrada pripala je vama. To odličje ukrašavalo je vašu vitrinu. Bili ste potom prvaci još pet - šest puta. Druga i treća mjesta nisam zbrajao. Uvijek ste bili među najboljima kako radno tako i organizacijski.

Ni kad je vaš bać Kala završio svoju životnu pripelicu (1992) niste klonuli. Odhranili ste četvoro djece i jednog vrsnog risara Ivicu...

Snaš Marija! Dali ste svoj doprinos u njegovanju bunjevačke tradicije, očuvanju običaja i poštivanju klasja i kruha. Vaš ris je završen učisto i zavrijedili ste najvišu ocjenu. S ponosom Vas Vaša djeca, rođaci i prijatelji Dužijance ispraćaju da slavite vječno Dužijancu kod Stvoritelja njiva i klasova i kod Gospodara žetve".

UMRLA S. M. ALBERTA MOTALN

redovnica Kongregacije
 školskih sestara sv. Franje
 (21. IX. 1929. - 26. VIII. 2002.)

U nedjelju 8. rujna, na Malu Gospu, u Pančevo je stigla tužna vijest da je u Sloveniji umrla naša sestra Alberta.

Rođena je kao Brigita Motaln, 21. IX. 1929. u Sloveniji u mjestu Makolah. Kao kandidatice stupila je u samostan školskih sestara u Pančevu 30. XII. 1953. godine. Preobučena je bila 1956., u novicijatu je također bila u Pančevu, vječne zavjete položila je 5. X. 1961. godine.

Srednju medicinsku školu završila je u Pančevu. Radno mjesto dobila je u Očnoj bolnici u Pančevu, gdje je provela svoj radni vijek. Suradnici na poslu, kako liječnici tako i ostalo osoblje i pacijenti, cijenili su je kao izuzetno sposobnu sestru naročito nadarenu za njegu bolesnika. Plemenita, uvijek spremna na žrtvu za druge, morala je poći u invalidsku mirovinu 1977. godine. Prihvativši tešku bubrežnu bolest kao kušnju na koju ju je naš dobri Nebeski Otac stavio, sestra Alberta strpljivo je podnosila patnju koju donosi to oboljenje. Nije se predavala već je nastavila pomagati u kući kao i na župi, koliko su joj to mogućnosti dozvoljavale. Morala je redovito na dijalizu, njezine susedre su bile uz nju te joj u svemu pomagale, nastojeći joj olakšati patnje.

Došla je i 1992. godina koju će Pančevci pamtit i po tome što su te godine otišle skoro sve časne sestre iz Pančeva. Na dugi put je krenula i sestra Alberta, svi smo molili dragog Boga da joj da snage te izdrži i za zdravu osobu naporan put, a kamoli za nju bolesnu. Naše molbe je Bog uslišio. Nastavila je sestra Alberta svoj ovozemni put pogleda često upravljenog u Križ, s kojeg joj je Isus kao i svima nama poručivao - Ne boj se! Kada sva dostignuća suvremene znanosti postanu nemoćna, tu je Isus s križa koji nas uči da svako trpljenje pretvorimo u ljubav, koja sve daje a ništa ne traži zauzvrat. Vođena takvom ljubavlju izdržala je sestra Alberta kušnju dugu 25 godina, znajući da će doći trenutak kad će poći Nebeskom Ocu. Doista, taj trenutak ponovnog rođenja za nebesku domovinu zbio se za s. Albertu 26. VIII. 2002., u Celju, kada ju je Gospodin našao dostojnom i uzeo k sebi. Počivala u miru Božjem!

Svetu misu zadušnicu 20. IX. 2002. u župnoj crkvi predvodio je župnik **Erős Mihály**.

Nenad Ješić

S bolom i tugom u srcu javljamo svim rođacima, prijateljima i poznanicima tužnu vijest da je naš dragi suprug, otac, djed i brat

MARKO KOLAR

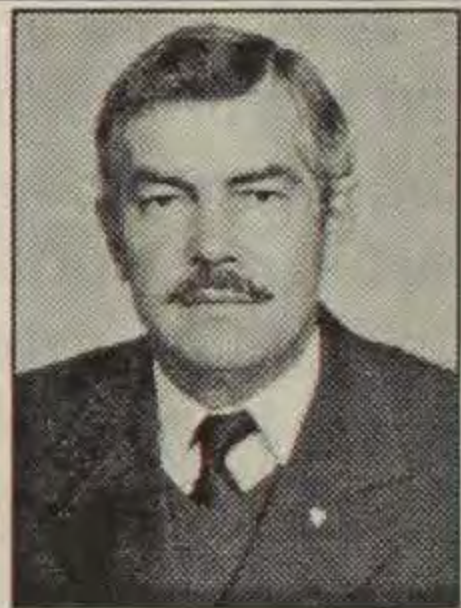
(1937-2002)

poslije kratke i teške bolesti
 preminuo u Gospodinu.

Pokojnika oplakuju supruga Milica, kćerka Tajana, sin Tihomir, snaja Gorica, unučad Zoran i Jelena, sestra Margita, braća Nikola i Joška s obiteljima kao i mnogobrojna rodbina i prijatelji.

Sv. misa na šest nedjelja bit će 23. 11. 2002. u crkvi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu u 8,30 sati.

Počivao u miru Božjem!

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

Biskupi SRJ u subotičkoj katedrali - bazilici ...

... u crkvi sv. Roka na molitvenom bdjenju ...

... na zasjedanju u domu biskupije

Članovi UCIP-a sa članovima instituta "Ivan Antunović" i uredništva "Zvonika"

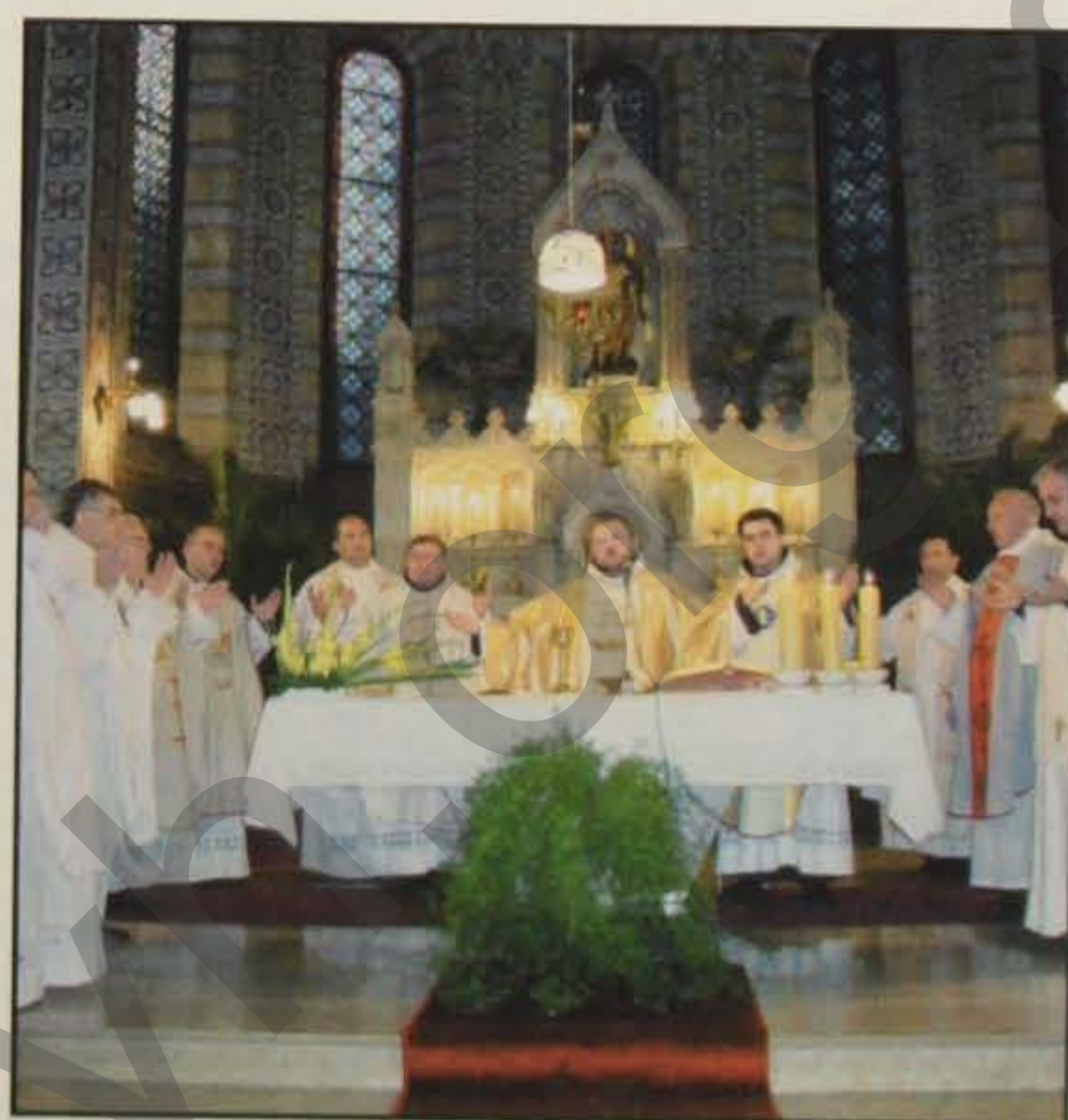
Oni su zaslužni za novi krov na tavankutskoj crkvi

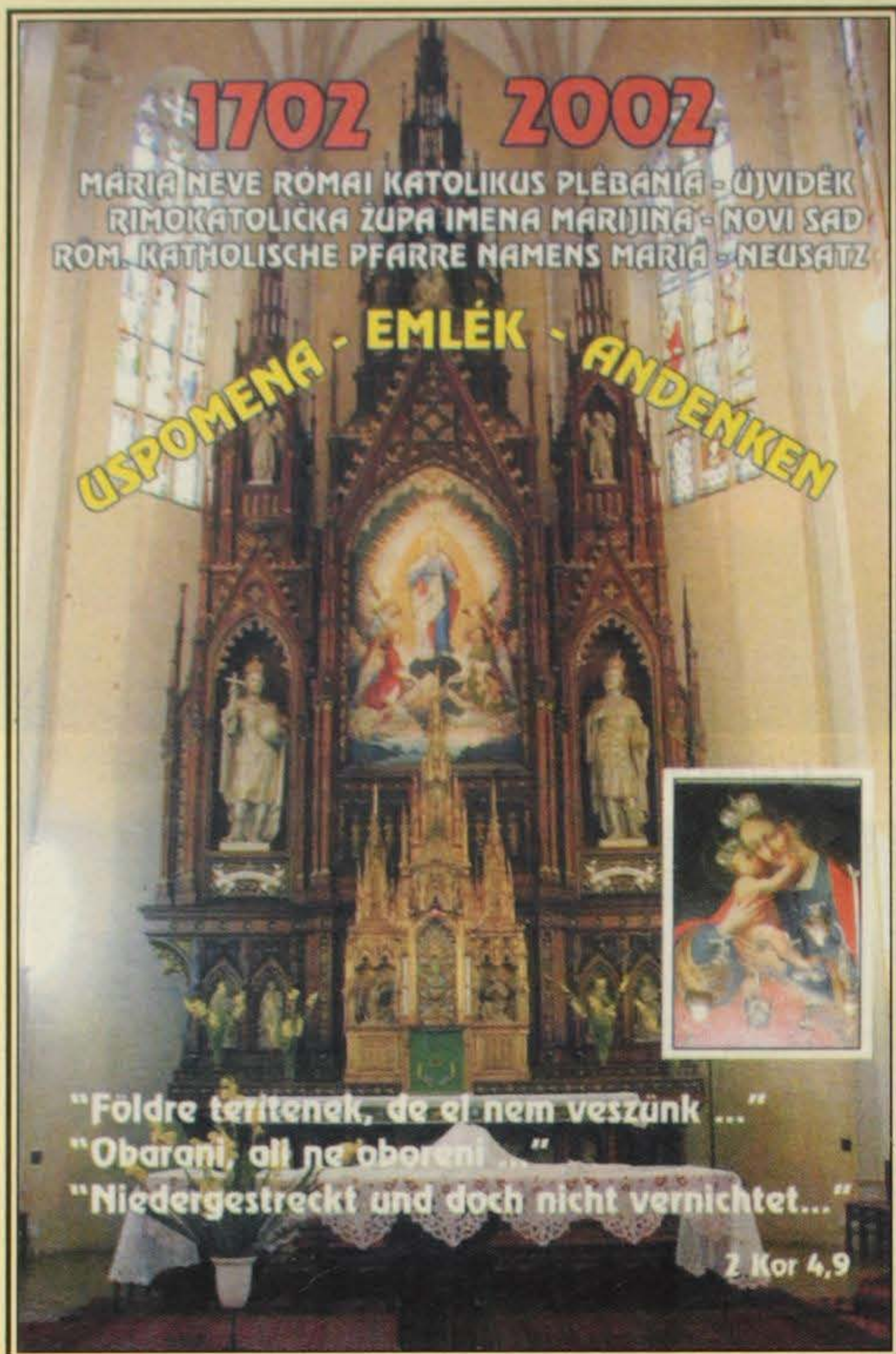
Djeca i mladi iz Milana i Pančeva

Proštenje sv. Mihaela arkandjela u Odžacima

Novi gvardijan Zoltán i mladomisnik Ivan predvodili misno slavlje o blagdanu sv. Franje

Prizori s hodočašća u Mariju Bistricu '02.

Svečana sv. misa u svetištu

Posjet Karmelićankama

U zagrebačkoj katedrali

Tavankučani na Tjednu Hrvata u Zagrebu